

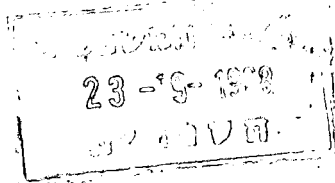
לא ה' מרדכי

רשומות

1

קובץ התקנות

8 בספטמבר 1988

5133

כ"ז באלול התשמ"ח

עמוד

1126

תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה) (תיקון מס' 5), התשמ"ח-1988

תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה) (תיקון מס' 5), התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 7 ו-30 לחוק הטיס, 1927¹, וסעיפים 4 ו-23 לחוק רישוי שירותי התעופה, התשכ"ג-1963² (להלן - חוק הרישוי), ובידיעתי ועדת הכלכלה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1981³, במקום הפרק שלושה עשר יבוא:

החלפת פרקים
שלושה עשר
וארבעה עשר

"פרק שלושה עשר: הפעלה מסחרית של כלי טיס גדולים"

סימן א': כללי

356. לענין פרק זה -

הגדרות ומנחים

- (1) "אורך אפקטיבי של מסלול" ו"מישור חפשי ממכשולים" - כמשמעותם בתקנה 121.171 לפ.א.ר.;
- (2) "טיסה מיוחדת" - טיסה מסחרית שמבצע מוביל אוירי ושאינה טיסה סדירה או טיסת שכר;
- (3) "טיסה סדירה" - טיסה שמבצע מוביל אוירי אשר לפי רשיון ההפעלה המסחרי שניתן לו, מותר לו להציע והוא הציע ומכר לציבור הרחב, במישרין, כרטיסי טיסה אישיים לאותה טיסה;
- (4) "טיסת שכר" - כמשמעותה בתקנות רישוי שירותי התעופה (טיסות שכר), התשמ"ב-1982⁴;
- (5) "כלי טיס מוליד נוסעים", "אווירון מוביל נוסעים" או "הפעלה של הולכת נוסעים" - הולכת בני אדם שאינם נמנים עם אלו המצויינים בתקנה 476;
- (6) "מוביל אוירי" - בעל רשיון להפעלה מסחרית של כלי טיס גדולים שניתן לפי סעיף 2(א) לחוק הרישוי;
- (7) "מוביל אוירי פנים ארצי" - המחזיק ברמפ"א, כאמור בתקנה 358;
- (8) "מוביל אוירי בינלאומי" - המחזיק ברמ"ב, כאמור בתקנה 358;
- (9) "מוביל אוירי בטיסות שכר" - המחזיק ברמט"ש, כאמור בתקנה 358;
- (10) "מוביל אוירי בטיסות מיוחדות" - המחזיק ברמט"מ, כאמור בתקנה 358;
- (11) "צה"ל" - צבא הגנה לישראל.

357. (א) פרק זה חל על כלי טיס גדולים בהפעלה מסחרית על ידי מוביל אוירי ישראלי בטיסות סדירות וטיסות שכר ועל כל אדם המועסק על ידי בהפעלה כאמור וכן על כל אדם המצוי בכלי טיס המופעל בהתאם לפרק זה, הכל לפי הענין.

תחולה

(ב) פרק זה לא חל על הפעלת כלי טיס שהוראות הפרקים השמיני או השנים עשר חלים

לגביו.

¹ חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2551: ס"ח התש"י, עמ' 73: התשל"ב, עמ' 148: התשל"ו, עמ' 182.

² ס"ח התשכ"ג, עמ' 104.

³ ק"ת התשמ"ב, עמ' 8: התשמ"ח, עמ' 774.

⁴ ק"ת התשמ"ב, עמ' 754: התשמ"ג, עמ' 216: התשמ"ה, עמ' 950.

358. (א) לא יפעיל אדם כלי טיס גדול בטיסות מסחריות סדירות שכל נקודות המוצא, הביניים והיעד שלהן הן בישראל, אלא אם כן נתן לו המנהל רשיון הפעלה מבצעית של מוביל אוירי פנים ארצי (להלן - רמ"א) ומפרטי הפעלה לפי פרק זה והוא מפעיל את כלי הטיס, כאמור, בהתאם לתנאי הרשיון ולמפרטי הפעלה.

(ב) לא יפעיל אדם כלי טיס גדול בטיסות מסחריות סדירות שלפחות אחת מנקודות המוצא, הביניים או היעד שלהן היא מחוץ לישראל ולפחות אחת מהנקודות כאמור היא בישראל, אלא אם כן נתן לו המנהל רשיון הפעלה מבצעית של מוביל אוירי בינלאומי (להלן - רמ"ב) ומפרטי הפעלה לפי פרק זה והוא מפעיל את כלי הטיס, כאמור, בהתאם לתנאי הרשיון ולמפרטי הפעלה.

(ג) לא יפעיל אדם כלי טיס גדול בטיסת שכר, שתקנות משנה (א) או (ב) אינן חלות עליה, אלא אם כן נתן לו המנהל רשיון להפעלה מבצעית של טיסות שכר (להלן - רמ"ש) ומפרטי הפעלה מתאימים לפי פרק זה והוא מפעיל את כלי הטיס כאמור, בהתאם לתנאי הרשיון ולמפרטי הפעלה.

(ד) לא יפעיל אדם, למעט אדם שתקנות משנה (א), (ב) או (ג) חלות עליו, כלי טיס בטיסה מסחרית מיוחדת אלא אם כן נתן לו המנהל רשיון להפעלה מבצעית בטיסות מיוחדות (להלן - רמ"מ) ומפרטי הפעלה לפי פרק זה והוא מפעיל את כלי הטיס, כאמור, בהתאם לתנאי הרשיון ולמפרטי הפעלה.

(ה) המנהל רשאי להתיר למוביל אוירי, המורשה לפי הרשיון להפעלה מסחרית, לעסוק בהובלת מטען בטיסות סדירות במסגרת הפעלת הרשיון ומפרטי הפעלה שתקנות משנה (ב) חלה עליהם.

(ו) מוביל אוירי פנים ארצי או מוביל אוירי בינלאומי רשאי להפעיל טיסת שכר או טיסות מיוחדות לאחר קבלת אישור הפעלה מאת המנהל בדרך של תיקון מפרטי הפעלה שלו.

359. בכל מקום בפ.א.ר. שבו מופיע מונח הנקוב בטור א' להלן ושיש לגביו התייחסות בפרק זה, תהיה לו המשמעות הנקובה לצידו בטור ב':

טור א'	טור ב'
Domestic Air Carrier	מוביל אוירי פנים ארצי
Flag Air Carrier	מוביל אוירי בינלאומי
Supplemental Air Carrier	מוביל אוירי בטיסות שכר
Commercial Operator	מוביל אוירי בטיסות מיוחדות
VFR	כטר"מ
VFR Over the Top	כטר"מ מעל פסגת העננים
TSO	אפ"א כמשמעותו בתקנות התיעוד
The Administrator or FAA	המנהל

360. הוראות פרק זה חלות גם על אדם המבצע הפעלה שפרק זה חל עליה, ללא רשיון ומפרטי הפעלה מתאימים, הכל כאמור בתקנה 358.

361. (א) לא יפעיל אדם כלי טיס גדול שנחכר על ידי מחזיק הרשיון לפי פרק זה אלא אם כן המציא למנהל עותק של כל תנאי החכירה (להלן - החוזה) והתקיימו התנאים הנקובים בתקנות משנה (ב).

(ב) קיבל המנהל עותק של החוזה יקבע מי מהצדדים לחוזה הוא האחראי להפעלה: קבע המנהל כי מחזיק הרשיון הוא האחראי להפעלה, יוציא תיקון למפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון, שיכיל את כל אלה:

- (1) שמות הצדדים לחוזה ותקופת תקפו;
 - (2) סימני הרישום של כל כלי טיס שהחוזה חל עליהם;
 - (3) סוג ההפעלה כגון: סדיר, שכר, נוסעים, מטען ואחר;
 - (4) אישור ההפעלה;
 - (5) תקנות פרק זה החלות על ההפעלה;
 - (6) עותק רשיון ההחכרה או ציטוט ממנו שניתן לפי סעיף 2(ב) לחוק הרישוי.
- (ג) בקבעו מי מהצדדים לחוזה אחראי להפעלה, יביא המנהל בחשבון על מי מהצדדים מוטלות שליטה ואחריות על כל אחד מאלה:
- (1) אנשי הצוות ואימונם;
 - (2) כושרו האווירי של כלי הטיס וביצוע התחזוקה;
 - (3) המישגרה;
 - (4) מתן שירות לכלי הטיס;
 - (5) קביעת נתיבי הטיסה ולוח הזמנים;
 - (6) כל דבר אחר שהמנהל ימצא לנכון לעניין קביעה כאמור.

362. (א) מפעיל לפי פרק זה רשאי להפעיל אירון בתצורה שבה מספר מושבי הנוסעים המרבי, למעט מושבי הטייסים, הוא עד 30 מושבים לכל היותר ומשקלו המשתלם (Payload) המרבי 3400 ק"ג (7500 פאונד) לפי הפרק השנים עשר, אולם תקנות 232, 238, 243, 245 ו-247 עד 249 לא יחולו על הפעלה כאמור והיא תבוצע בהתאם למפרטי ההפעלה המתאימים לפי פרק זה למעט סימנים ה' עד י"א לפרק זה.

הפעלה ותחזוקה של אוירונים בתצורה של 30 מושבים או פחות

(ב) מחזיק רשיון הפעלה מבצעת לפי פרק זה רשאי לתחזק אוירונים המופעלים לפי הפרק השנים עשר בהתאם למערך אחזקה כמפורט בסימן י"א לפרק זה ובהתאם למפרטי הפעלה שניתנו לו לפי פרק זה: מפרטי הפעלה שניתנו לפי תקנה זו יכללו מגבלות ודרישות הפעלה שהמנהל מצא כי הן חיוניות להפעלה בטוחה.

363. אדם המפעיל כלי טיס בהתאם לרשיון שניתן לו לפי פרק זה מחוץ לישראל, יעמוד בכללי התעבורה האווירית של מדינת החוץ הנוגעת לעניין ובכללי שדות התעופה שלה, אלא אם כן הוראה מהוראות פרק זה חמורה יותר וניתן לעמוד בדרישותיה מבלי להפר את כללי מדינת החוץ.

תחולת הפרק מחוץ לישראל

364. התיר מחזיק ברשיון לפי פרק זה שהוא בעלים או חוכר של כלי טיס לאדם להפעיל כלי טיס בהובלה המהווה הפרה של תקנה 12, רשאי המנהל להשעות או לבטל את רשיונו.

הובלה אסורה

סימן ב': רישוי מוביל אוירי פנים ארצי ומוביל אוירי בינלאומי

365. לענין סימן זה, "מפרטי הפעלה" מהווים חלק מרשיון ההפעלה המבצעת רק אם הם מפרטי הפעלה המציינים הרשאות של שדה תעופה, נתיב או קטע של נתיב.

מפרטי ההפעלה אינם חלק מרשיון

366. (א) רמפ"א ורמ"ב יכילו את כל אלה:

תכולת רשיון ומפרטי הפעלה

- (1) שמו של המוביל האווירי;

(2) שדות התעופה שאליהם ומהם הוא רשאי לפעול;

(3) הנתיבים המאושרים שבהם הוא רשאי לפעול;

שדות התעופה והנתיבים האמורים יכללו ברשיון על ידי התייחסות לשדות התעופה ולנתיבים המאושרים המצויינים במפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון.

(ב) מפרטי ההפעלה של מחזיק ברשיון יכללו את כל אלה:

(1) סוגי ההפעלות המאושרות;

(2) סוגי האוירונים שאושרו לשימוש;

(3) הרשאות נתיבים ומגבלות בהם;

(4) הרשאות שדות תעופה ומגבלות בהם;

(5) מגבלות זמן או כללים לקביעת מגבלות זמן בכל הנוגע לאחזקה כמשמעותה בתקנה 125;

(6) נהלים לבקרת משקל ואיזון של אוירונים;

(7) דרישות לגבי החלפת ציוד בין מובילים אוויריים, כאשר הדבר ישים;

(8) כל עניין שהמנהל התבקש וקבע כי יש להכילו כדי לענות על כל מצב מיוחד.

מתן רשיון

367. לא יקבל אדם רשיון רמפ"א או רמ"ב אלא אם כן -

(1) הוא מחזיק רשיון הפעלה מסחרית;

(2) עומדים לרשותו ונמצאים בבעלותו ובחזקתו לפחות שני כלי טיס המתאימים לסוגי הפעילויות המבוקשים, והוכח למנהל כי עומד לרשותו ציוד מתאים ומספיק לפעילות כאמור, וכי הוא מסוגל לבצע הפעלה בטוחה לפי פרק זה ולפי מפרטי ההפעלה שניתנו לו לפי פרק זה;

(3) הוכח למנהל כי התקיימו הוראות סימן ד', לפי הענין.

תקופת תקפו
של רשיון

368. (א) תקופת תקפו של רשיון שניתן לפי סימן זה היא כתקופת תקפו של הרשיון להפעלה המסחרית שבהסתמך עליו הוא ניתן.

(ב) התלה המנהל רשיון או ביטלו - המחזיק ברשיון יחזירו למנהל.

סימן ג': רישוי מוביל אוירי בטיסות שכר ובטיסות מיוחדות

מפרטי הפעלה
אינם חלק מהרשיון

369. לענין סימן זה, מפרטי ההפעלה אינם מהווים חלק מרשיון הפעלה מבצעית של טיסות שכר ורשיון הפעלה מבצעית של טיסות מיוחדות.

370. (א) רמט"ש ורמט"מ יכללו את כל אלה:

(1) שמו של המוביל האווירי;

(2) תיאור ההפעלה המאושרת;

(3) תאריך מתן הרשיון;

(4) תאריך פקיעת תוקפו של הרשיון.

(ב) מפרטי הפעלה של מחזיק ברשיון יכללו את כל אלה:

(1) סוגי ההפעלות המאושרות;

תכולת רשיון
ומפרטי הפעלה

(2) סוגי כלי הטיס וסימני הרישום של כלי הטיס שאושרו לשימוש;

(3) הרשאות נתיבים ומגבלות בהם, לרבות אזורי הפעלה;

(4) הרשאות שדות תעופה ומגבלות בהם;

(5) מגבלות זמן, או כללים לקביעת מגבלות זמן, בכל הנוגע לאחזקה כמשמעותה בתקנה 125;

(6) נהלים לבקרת משקל ואיזון של אוירונים;

(7) כל עניין אחר שהמנהל התבקש וקבע כי יש להכלילו.

371. לא יקבל אדם רשיון רמט"ש או רט"מ אלא אם כן הוא -

מתן רשיון

(1) מחזיק ברשיון הפעלה מסחרית;

(2) הוכיח להנחת דעתו של המנהל כי עומד לרשותו ציוד מתאים ומספיק והוא מסוגל לבצע הפעלה בטוחה לפי פרק זה ולפי מפרטי ההפעלה שניתנו לפי פרק זה;

(3) מוביל אוירי בטיסות שכר ועומד בדרישות תקנה 367(2).

372. (א) תקופת תוקפו של רשיון שניתן לפי סימן זה היא כתקופת תוקפו של רשיון ההפעלה המסחרית שבהסתמך עליו הוא ניתן.

תקופת תוקפו של רשיון

(ב) התלה המנהל רשיון או ביטלו - מחזיק הרשיון יחזירו למנהל.

סימן ד': כללים החלים על כל סוגי הרשיונות לפי פרק זה

373. (א) מבקש רשיון יגיש בקשה בטופס שקבע המנהל; הבקשה תוגש 60 ימים לפחות לפני התאריך המיועד להתחלת ההפעלה כפי שצויין בבקשה, ובמקרה של בקשה לחידוש הרשיון - 60 ימים לפחות לפני תום תוקפו של הרשיון.

בקשה לרשיון

(ב) בקשה לרשיון תכיל הצהרה בדבר כל אלה:

(1) מבקש שהוא תאגיד:

(א) שמו ומענו של כל בעל עניין בתאגיד כמשמעותו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁵; לענין זה יראו אדם כבעל ענין בתאגיד גם כשהמניות באותו תאגיד הן בבעלות בן זוג, ילדיו, נכדיו או הוריו, והכל בין במישרין ובין בעקיפין, בין שהמניות מוחזקות עבורו ובין אם הן מוחזקות עבור אחד מהמנויים לעיל.

(ב) שמו ומענו של כל מנהל ושל כל אדם שיעסוק בתפקיד בהנהלה כמפורט בתקנה 377.

(ג) שמו ומענו של התאגיד, ושל כל בעל שליטה בתאגיד, הקשור במישרין או בעקיפין במבקש או בנשלט על ידו;

(2) מבקש שאינו תאגיד:

(א) שמו ומענו של כל אדם שיש לו ענין כספי בבקשה, טבעו של אותו ענין ומידת הענין;

(ב) שמו ומענו של כל אדם שיועסק בתפקיד בהנהלה כמפורט בתקנה 377.

374. (א) המנהל יתן רשיון הפעלה מבצעית לפי סימן זה אם הוכיח המבקש למנהל כי הוא -

מתן רשיון

(1) מחזיק ברשיון להפעלה מסחרית;

⁵ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234; התשמ"ד, עמ' 165.

(2) אינו פסול מלקבל רשיון כאמור בתקנת משנה (ב);

(3) עומד לרשותו ציוד מתאים ומספיק, כח אדם ומערך ארגוני והוא מסוגל לבצע הפעלה בטוחה בהתאם לדרישות פרק זה ולדרישות מפרטי ההפעלה שניתנו בהתאם לפרק זה.

(ב) המנהל רשאי שלא ליתן רשיון להפעלה מבצעית למבקש לפי סימן זה, אם מצא כי -

(1) רשיון להפעלה מבצעית קודם של המבקש הותלה או בוטל;

(2) אדם שהועסק על ידי מוביל אוירי שרשיון ההפעלה שלו הותלה או בוטל בתפקיד הנהלה הדומה לתפקיד מאלו המנויים בתקנה 377, או שהיתה לאותו אדם שליטה או זכות בעלות משמעותית במבקש ושהעסקתו או שליטתו תרמו באורח משמעותי לסיבות שהביאו לביטול הרשיון או התלייתו, אמור להיות מועסק באחד מאותם תפקידים או בתפקידים דומים על ידי המבקש;

(3) המבקש אינו מסוגל לבצע הפעלה בטוחה מסיבות כספיות.

(ג) על סירוב לבקשה למתן רשיון הפעלה מבצעית, רשאי המבקש לערור בפני ראש מינהל התעופה האזרחית תוך 10 ימים מיום שנמסרה לו הודעת הסירוב.

תקופת תקפו
של רשיון

375. (א) תקופת תקפו של רשיון, למעט רמט"מ, היא כתקופת תקפו של רשיון ההפעלה המסחרית שבהסתמך עליו הוא ניתן וכל עוד הוא תקף.

(ב) תקופת תקפו של רמט"מ היא לשנה אחת, אולם תקופת תקפו של רמט"מ שניתן למבקש שהחזיק ברשיון כאמור 4 שנים רצופות סמוך למועד מתן הרשיון תהיה כאמור בתקנת משנה (א).

(ג) המנהל רשאי להתלות רשיון או לבטלו מכל סיבה אשר היתה יכולה לשמש בסיס לסירוב מתן הרשיון.

(ד) התלה המנהל רשיון או ביטלו - יחזירו מחזיק הרשיון למנהל.

(ה) על התליית רשיון או ביטולו רשאי המבקש לערור כאמור בתקנה 374(ג).

פטורים ואישורים
לחריגה

376. (א) המנהל רשאי, לבקשת מחזיק רשיון ובכפוף לתקנות משנה (ב) או (ג), לפי הענין, לאשר חריגות מדרישות ישימות של פרק זה, בדרך של תיקון מתאים במפרטי ההפעלה (להלן - אישור חריגה) ומחזיק הרשיון יענה על תנאי האישור לחריגה בכל הפעלה כאמור; המנהל רשאי לבטל אישור חריגה בכל עת.

(ב) אישור הרשויות המוסמכות לכך בצה"ל, שההפעלה היא חיונית לבטחון המדינה ושנדרשת חריגה, רשאי המנהל לתת אישור חריגה להפעלה המבוצעת -

(1) בהתאם לחווה שבו צה"ל הוא הצד העיקרי;

(2) עבור צה"ל לפי חווה בין צה"ל לבין צד עיקרי לחווה, שלו חווה עם מחזיק רשיון לפי פרק זה.

(ג) בתנאי חירום רשאי המנהל לתת אישור חריגה אם ההפעלה חיונית להצלת אדם או רכוש והמנהל מצא כי החריגה חיונית לביצוע מהיר של ההפעלה.

(ד) לא יתן המנהל אישור חריגה אלא לאחר שהביא בחשבון את כל השיקולים הנוגעים לענין.

377. (א) מבקש רשיון יוכיח להנחת דעתו של המנהל כי עומד לרשותו כח אדם לתפקידי הנהלה במספר ובאיכות המספיקים כדי להבטיח דרגה גבוהה ביותר של בטיחות בהפעלה וכי מבקש הרשיון מעסיק בלעדית את אותו כח אדם כמשרה מלאה לפחות בתפקידים אלה:

- (1) מנהל בעל אחריות כוללת;
- (2) ממונה על המבצעים;
- (3) טייס ראשי;
- (4) ממונה על התחזוקה;
- (5) ממונה על פיקוח איכות;
- (6) קצין בטיחות טיסה.

(ב) לבקשת מחזיק רשיון, רשאי המנהל להתיר הפעלה מסוימת עם כח אדם במספר ובתפקידים שונים מאלה המנויים בתקנת משנה (א), אם הוכיח כי הוא מסוגל לבצע את ההפעלה בדרגה הגבוהה ביותר של בטיחות בשל אחד מאלה:

- (1) סוג ההפעלה המיועד והיקפה;
- (2) מספר כלי הטיס שיופעלו וסוגם;
- (3) איזור ההפעלה.

(ג) מחזיק הרשיון -

- (1) יפרט בחלק הכללי של ספר העזר למבצעים את תפקידם, כפיותם, סמכויותיהם ואחריותם של המועסקים על ידו לפי תקנה זו;
- (2) יציין בספר העזר למבצעים את שמם ומענם של בני האדם שמונו על ידו לתפקידים האמורים;
- (3) ימציא למנהל הודעה על כל שינוי במינוי כאמור בפסקאות (1) ו-(2), תוך 10 ימים מיום השינוי.

378. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם בתפקיד של הממונה על המבצעים אלא אם כן אותו אדם מכיר ויודע את תכולת ספר העזר למבצעים של מחזיק הרשיון, את תכולת מפרטי הפעלה שלו, את הוראות פרק זה והוא אחד מאלה -

- (1) מחזיק, או החזיק ברשיון טיס בנתיבי הובלה באויר וצבר נסיון של חמש שנים רצופות לפחות כטייס מפקד של כלי טיס גדול ומהם שלוש שנים לפחות נסיון בשירות בעל רשיון הפעלה של כלי טיס גדול;
- (2) בעל נסיון של שלוש שנים לפחות בתפקיד בעל אחריות וסמכות הדומים, לדעת המנהל, לממונה על המבצעים בכלי טיס גדולים.

(ב) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם בתפקיד של טייס ראשי, אלא אם כן

הוא -

- (1) מחזיק ברשיון תקף של טייס בנתיבי תובלה באויר ובו הגדר אחד לפחות המתאים לסוג כלי הטיס המופעלים על ידי בעל הרשיון;
- (2) בעל נסיון של חמש שנים רצופות לפחות כטייס מפקד של כלי טיס גדול שהופעל או מופעל על ידי מחזיק הרשיון; המנהל רשאי להתיר חריגה מדרישות פסקה זו אם מצא שלאותו אדם נסיון תעופתי דומה;

(3) מכיר ויודע בכל עת את תכולת ספר העזר למבצעים של מחזיק הרשיון העומד להעסיקו או מעסיקו, את תכולת מפרטי ההפעלה שלו ואת הוראות פרק זה הדרושות לשם ביצוע נאות של תפקידיו.

(ג) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם בתפקיד של ממונה על התחזוקה אלא אם

כן הוא -

(1) מחזיק ברשיון תקף של טכנאי לבדק כלי טיס ובו הגדר מתאים והוא בעל נסיון של חמש שנים לפחות בתחזוקת כלי טיס גדול, שמהן שנתיים לפחות בתפקיד השגחה (Supervisor) ושנה לפחות בתפקידי הנהלת תחזוקה;

(2) מכיר ויודע בכל עת את פרקי התחזוקה בספר העזר למבצעים של מחזיק הרשיון העומד להעסיקו או המעסיקו, את תכולת מפרטי ההפעלה שלו ואת הוראות התחזוקה הישימות של פרק זה.

(ד) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם בתפקיד של ממונה על פיקוח איכות אלא

אם כן הוא -

(1) מחזיק ברשיון תקף של טכנאי לבדק כלי טיס ובו הגדרים מתאימים והוא החזיק בהגדרים אלה חמש שנים לפחות;

(2) בעל נסיון של שלוש שנים לפחות בתחומים שונים של תחזוקת כלי טיס גדול אצל מוביל איירי בהפעלה מסחרית ומהן שנתיים לפחות בתפקיד של מבקר תחזוקה בדרג ניהולי;

(3) מכיר ויודע בכל עת את פרקי התחזוקה בספר העזר למבצעים של מחזיק הרשיון העומד להעסיקו או מעסיקו, את תכולת מפרטי ההפעלה שלו ואת הוראות התחזוקה הישימות של פרק זה.

(ה) לא יעסוק אדם בתפקיד של קצין בטיחות טיסה ולא יעסיקו מחזיק רשיון בתפקיד זה,

אלא אם כן הוא -

(1) מחזיק או החזיק ברשיון טיס תקף בנתיבי תובלה באוויר ובו הגדר אחד לפחות המתאים לסוג כלי הטיס שמפעיל בעל הרשיון;

(2) בעל נסיון של חמש שנים רצופות לפחות כטייס של כלי טיס גדול שמפעיל בעל הרשיון; המנהל רשאי להתיר חריגה מדרישת פסקה זו אם מצא שלאותו אדם נסיון תעופתי דומה;

(3) בעל נסיון בחקירת תאונות ותקריות או עבר קורס כזה;

(4) מכיר ויודע בכל עת את תכולת ספר העזר למבצעים של מחזיק הרשיון.

שימוש במפרטי
הפעלה

379. (א) מחזיק רשיון יעדכן כל אחד מהמועסקים על ידו בכל הנוגע למפרטי ההפעלה הישימים לתפקידיו ולאחריותו.

(ב) מחזיק רשיון יחזיק קובץ נוסף שלם ונפרד של מפרטי ההפעלה שלו בו יכלול את מפרטי ההפעלה הישימים בספר העזר למבצעים שלו באופן שתישמר זהותם כמפרטי הפעלה.

שינוי רשיון
ומפרטי הפעלה

380. (א) המנהל רשאי לשנות תנאי ברשיון שנתן לפי פרק זה או מפרטי הפעלה שנתן לפי פרק זה, למעט מפרטי הפעלה המהווים חלק מרשיון ההפעלה המבצעית של מחזיק הרשיון -

(1) לבקשת מחזיק הרשיון, אם מצא כי הבטיחות בתובלה האווירית וטובת הציבור

מאפשרים זאת;

(2) ביזמתו, אם מצא כי השינוי נדרש מטעמי בטיחות בתובלה האוירית וטובת הציבור.

(ב) מצא המנהל כי השינוי נדרש מטעמי בטיחות וטובת הציבור, יודיע על כך למחזיק הרשיון ויתיר לו להמציא מידע והערות על כך תוך תקופה שלא תפחת משבעה ימים. לאחר שישקול את המידע וההערות שהומצאו על ידי מחזיק הרשיון, יחליט המנהל אם לבצע את השינוי או לבטל את הודעתו.

(ג) החליט המנהל לערוך את השינוי האמור, יכנס התיקון לתוקף לא פחות מ־10 ימים לאחר שמחזיק הרשיון קיבל הודעה על כך.

(ד) ערר המחזיק בפני המנהל – יכנס השינוי לתוקף במועד שקבע המנהל.

(ה) מצא המנהל כי קיים מצב חירום המחייב פעולה בכל הקשור לבטיחות בתובלה האוירית, רשאי הוא להורות על שינוי מפרטי ההפעלה ללא דיחוי; הוראה כאמור תיכנס לתוקף ביום קבלתה על ידי מחזיק הרשיון; להוראה יצרף המנהל את ממצאיו ונימוקיו.

(ו) המבקש שינוי כאמור בתקנת משנה (א)(1) ימציא למנהל את בקשתו 15 ימים לפחות לפני מועד השינוי המבוקש, אלא אם כן אישר המנהל תקופה קצרה יותר.

(ז) על סירוב לבקשת שינוי רשאי המבקש לערור בפני המנהל תוך 30 ימים מיום שנמסרה לו הודעת הסירוב.

קצין בטיחות טיסה 381. (א) בעל רשיון הפעלה (להלן – מחזיק רשיון) –

(1) ימנה קצין בטיחות טיסה (להלן – קצין בטיחות) העונה על הכשירויות המפורטות בתקנה זו;

(2) יפרט את תיאור תפקידו של קצין הבטיחות, כפיפותו, סמכויותיו ואחריותו בחלק הכללי שבספר העזר למבצעים שלו;

(3) ימציא למנהל הודעה תוך 10 ימים מיום מינויו של קצין הבטיחות כאמור בפסקה (1).

(ב) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם בתפקיד של קצין בטיחות אלא אם כן נתקיים בו האמור בתקנה 378(ה).

(ג) קצין הבטיחות לא יועסק בתפקיד מינהלי נוסף על ידי מחזיק הרשיון למעט תפקיד טייס מהשורה, תפקיד מאמן או תפקיד כוחן מטעם המנהל, ואלו תפקידיו –

(1) בדיקת כל אירוע הנראה כחריגה מרמה נאותה של בטיחות הטיסה;

(2) מעקב אחר העברת דיווחים על ליקויים, תקלות ותקריות לפי הוראות המנהל ובהתאם לתקנות הטיס הישימות ולמפורט בספר עזר מבצעי;

(3) איתור מפגעי בטיחות פיזיים או נהליים;

(4) הגשת דיווחים למחזיק הרשיון המפרטים את תוצאות בדיקותיו וממצאיו וכן המלצות לתיקון הליקויים לשיפור בטיחות הטיסה;

(5) ביצוע המעקב אחר יישום המלצותיו ואחר צעדים נוספים שנקט מחזיק הרשיון לקידום רמת בטיחות הטיסה;

(6) הפצת חומר בטיחות סיסה לעובדי מחזיק הרשיון הכולל לקחים מאירועים, תקריות ותאונות כלי טיס וכן מאמרים ומחקרים בנושאים העשויים לשפר את בטיחות הטיסה;

(7) לפי דרישת המנהל, יעביר אליו מידע בדבר המלצות שנתן למחזיק הרשיון ופעולות שנקט בהתאם;

(ד) קצין הבטיחות יהיה כפוף ישירות לבעל תפקיד בכיר בהנהלת מחזיק רשיון ההפעלה ובתנאי שהוא אינו אחד מבעלי תפקידי ההנהלה המפורטים בתקנה 377(א)(2) עד (5).

(ה) מחזיק רשיון יעמיד לרשותו של קצין בטיחות סיסה -

(1) כל המידע הקשור בבטיחות הטיסה כפי שיקבע בספר עזר מבצעי;

(2) - אמצעים מתאימים ומספיקים למילוי תפקידו.

(ו) הגיש קצין בטיחות סיסה להנהלה המלצות לתיקון ליקויים כאמור בתקנת משנה (ג)(4), יבוצעו ההמלצות במועדים שהמליץ עליהם ואם לא המליץ - במועדים סבירים שתקבע ההנהלה לביצועם.

(ז) על אף האמור בתקנת משנה (ו), רשאי מחזיק הרשיון שלא לבצע המלצות של קצין הבטיחות, כולן או מקצתן, ובלבד שיודיע על כך בכתב לקצין הבטיחות.

382. מחזיק רשיון ידווח למנהל, 30 ימים מראש לפחות, על כל שינוי במען משרדו הראשי, מקום עסקיו הראשי או מקום התחזוקה הראשי שלו.

383. מחזיק רשיון יתיר למפקח או למנהל לבצע בכל מקום ובכל עת בדיקות או ביקורות כדי לקבוע קיום הוראות החוק, התקנות, הרשיון ומפרטי ההפעלה.

סימן ה': אישור נתיבים למובילים אויריים

384. (א) מוביל אוירי המבקש אישור נתיב יוכיח להנחת דעתו של המנהל כל אלה -

(1) כי הוא מסוגל לבצע הפעלה סדירה באורח משביע רצון לכל שדה תעופה קבוע, זמני או שדה המשמש לתדלוק באותו נתיב או קטע נתיב;

(2) כי עומדים לרשותו המתקנים והשירותים הנדרשים בתקנות 386 עד 390 והם מספיקים לביצוע ההפעלה המבוקשת.

(ב) המנהל יאשר נתיב המצוי מחוץ למרחב אוירי מבוקר אם קבע כי צפיפות התנועה בנתיב היא כזו שתובטח בו רמה מספקת של בטיחות.

(ג) לא יחוייב מוביל אוירי בביצוע סיסת הדגמה בנתיב או בקטע של הנתיב לפי תקנת משנה (א) אם הוכיח שסיסת ההדגמה אינה חיונית בהתחשב בקיומם של שירותים מספקים של שדות תעופה, תאורה, תחזוקה, תקשורת, עזרי ניווט, מתקני תדלוק וציוד רדיו בכלי הטיס ועל פני הקרקע ושל כח האדם שיועסק בהפעלה המוצעת.

385. (א) רוחבם של נתיבים וקטעי נתיבים מאושרים מעל פרוזודורי אויר בישראל או מחוצה לה הם כפי שנקבע לאותם נתיבים או קטעי נתיבים בפמ"ת של המדינות שבתחומן הם מצויים.

(ב) המנהל רשאי לקבוע רוחבם של נתיבים שאינם קבועים בפמ"ת של ישראל או של מדינה אחרת אם מצא כי הדבר חיוני ולאחר ששקל את כל אלה:

(1) תנאי פני הקרקע;

(2) גבהים מזעריים בנתיב;

(3) עזרי הניווט בכלי הטיס ועל פני הקרקע;

(4) צפיפות התנועה האוירית;

(5) נהלי פת"א.

(ג) רוחב הנתיבים שנקבעו כאמור בתקנת משנה (ב) יצויינו במפרטי ההפעלה של המוביל האוירי.

386. (א) מוביל אוירי יוכיח להנחת דעתו של המנהל שבכל נתיבי התעופה בהם ביקש לפעול, קיימים שדות תעופה מספיקים המצויידים כיאות והולמים את ביצוע ההפעלה המבוקשת בהתחשב בנתונים כגון: גודל השדה, פני-הקרקע, מכשולים, מתקנים, הגנת הציבור, תאורה, אמצעי ניווט ותקשורת ופיקוח על התעבורה האוירית.

(ב) להבטחת תפעול מבצעי בטוח יוכיח מוביל אוירי כי בידיו שיטה המניחה את דעת המנהל לאסוף, לאחסן ולהפיץ בין כל מי שיש לו ענין בכך מידע אוירונאוטי עדכני על כל אחד משדות התעופה בהם הוא משתמש; המידע יכיל כל אלה –

(1) לגבי שדות תעופה –

(א) מתקנים;

(ב) אמצעים להגנת הציבור;

(ג) עזרי ניווט, הנמכה ותקשורת;

(ד) עבודות בינוי המשפיעות על המראת מטוסים, נחיתתם והפעלתם על הקרקע;

(ה) מתקנים לתעבורה אוירית.

(2) לגבי מסלולים, שטחי עצירה (Stopways) ושטחים פנויים ממכשולים (Clearways) –

(א) מידות;

(ב) פני השטח;

(ג) שטח סימון ותאורה;

(ד) גובה ושיפוע.

(3) לגבי מפתני מסלול מוסטים (Displaced Threshold) –

(א) מיקומם ומידותיהם;

(ב) יישומם להמראה ולנחיתה;

(ג) מכשולים המשפיעים על חישוב ביצועי המראות ונחיתות בהתאם לסימן ט' של פרק זה;

(ד) מכשולים משמעותיים (Controlling Obstacles).

(4) לגבי תהליכי טיסת מכשירים –

(א) תהליכי יציאה;

(ב) תהליכי גישה;

(ג) תהליכי הליכה סביב.

(5) מידע מיוחד –

(א) ציוד למדידה של טווח ראייה במסלול (RVR);

(ב) רוחות שכיחות בתנאי ראות גרועים.

שדות תעופה

(ג) (1) מצא המנהל כי מתחייב שיפור או שינוי בשיטת איסוף המידע האירונאוטי האמור, בהפצתו ובשימוש בו, יודיע על כך למחזיק הרשיון;

(2) מחזיק הרשיון חייב לשפר או לשנות את שיטותיו, הכל בהתאם לענין, על פי הנדרש על ידי המנהל, בתוך 30 ימים מיום שקיבל את ההודעה.

(ד) מחזיק הרשיון רשאי להשיג על הודעה כאמור בתקנת משנה (ג) בפני המנהל, תוך 10 ימים מיום קבלת ההודעה; הוגשה השגה כאמור, יעוכב ביצוע ההחלטה עד שהמנהל יתן החלטתו.

מחקני תקשורת

387. מוביל אוירי יוכיח להנחת דעתו של המנהל שקיימת מערכת דו-כיוונית של תקשורת רדיו אויר קרקע בנקודות שיבטחו תקשורת מהירה ואמינה, בתנאים רגילים של הפעלה בכל נתיב, בין כל כלי טיס לבין המשגרה המאושרת המתאימה ובין כל אחד מהם לבין יחידות פת"א.

מחקני דיווח
מזג אויר

388. (א) מוביל אוירי יוכיח להנחת דעתו של המנהל שקיימים ועומדים לרשותו שירותי דיווח מזג אויר מספיקים לאורך הנתיב כדי להבטיח קבלת דיווחים ותחזיות של מזג אויר החיוניים להפעלה.

(ב) פרט לקבוע בתקנת משנה (ד) לא ישתמש מוביל אוירי בדיווחי מזג אויר לבקרת טיסה, אלא אם כן -

(1) במקרה של טיסה בישראל - דיווחי מזג האויר הוכנו על ידי השירות המטאורולוגי של ישראל או על ידי אדם אחר שאושר לכך על ידי השירות המטאורולוגי של ישראל.

(2) במקרה של טיסה מחוץ לישראל - דיווחי מזג האויר הוכנו על ידי שירות מטאורולוגי מוסמך במדינת חוץ שהמנהל אישר אותו לכך.

(ג) מוביל אוירי המשתמש בתחזיות מזג-אויר לבקרת טיסה, ישתמש בתחזיות שהוכנו על סמך דיווחי מזג אויר שצויינו בתקנת משנה (ב) או ממקור אחר שאושר על פי שיטה שאומצה כאמור בתקנת משנה (ד).

(ד) מוביל אוירי ישתמש בשיטות מאושרות להשגת תחזיות ודיווחים של תופעות מזג אויר גרוע, כגון ערבול באויר צח (Clear Air Turbulence), סופות, רעמים וגזירות רוח כגובה נמוך העלולות להשפיע על בטיחות הטיסה בכל נתיב שעומדים לטוס בו ובכל שדה תעופה שעומדים להשתמש בו.

מחקני ניווט בנתיב

389. (א) מוביל אוירי יוכיח להנחת דעתו של המנהל, לגבי כל נתיב מוצע, כי עזרי הניווט הקרקעיים והאלקטרוניים העומדים לרשותו לניווט כלי טיס הינם בתחום הדיוק הנדרש לפיקוח על תנועה אוירית, והם ממוקמים כך שיאפשרו ניווט לכל שדה תעופה קבוע, זמני, משני או לתדלוק.

(ב) פרט לעזרי הניווט הנדרשים לניווט לשדות תעופה משניים, יצויינו במפרטי ההפעלה של המוביל האוירי עזרים קרקעיים אלקטרוניים הנדרשים לאישור נתיבים מחוץ למרחב אויר מבוקר.

(ג) עזרי ניווט קרקעיים אלקטרוניים אינם נדרשים לצורך -

(1) פעולת כט"ר או כט"ר מ ביום, אם המוביל האוירי הוכיח להנחת דעתו של המנהל כי בשיטת ניווט טיס ובהתייחסות לאפיוני פני הקרקע מסוגלת ההפעלה להתבצע בבטיחות.

(2) הפעלת כט"ר או כט"ר מ בלילה, אם המוביל האוירי הוכיח להנחת דעתו של המנהל כי באותם נתיבים מצויות נקודות ציון מוארות המספיקות להפעלה בטוחה.

(3) הפעלה בקטעי נתיב בהם מתבצעת נווטות שמימית או נווטות באמצעי ניווט

מיוחדים אחרים שאישר המנהל.

390. מוביל אוירי יוכיח להנחת דעתו של המנהל, כי עומדים לרשותו בנקודות לאורך הנתיב, כח אדם מיומן, מתקנים וציוד מתאימים, חלקי חילוף וחמרים ככל הנדרש למתן שירות נאות, אחזקה ואחזקה קלה של כלי הטיס וציוד העזר.

מתקני תחזוקה ושירות

391. מוביל אוירי יוכיח להנחת דעתו של המנהל, כי עומדים לרשותו מרכזי משגרה מספיקים והמתאימים לצורך ההפעלה והם ממוקמים בנקודות החיוניות להבטחת שליטה תפעולית מתאימה לגבי כל טיסה.

מרכזי משגרה

סימן ו': ספר עזר למבצעים

392. סימן זה חל על כל סוגי מחזיקי הרשיון שפרק זה חל עליהם.

תחולה

393. (א) מחזיק רשיון יכין, יחזיק וינהל ספר עזר למבצעים עדכני לשימוש והכוונה של כח האדם המועסק על ידו בתפקידי ניהול מבצעי טיסה, תפעול קרקעי ואחזקה.

ספר עזר למבצעים

(ב) ספר העזר למבצעים -

(1) יכלול הוראות ומידע הדרושים לכח האדם הנוגע בדבר לביצוע תפקידיו ולקיום אחריותו ברמה גבוהה של בטיחות.

(2) יוחזק באופן שקל יהיה לעדכנו ולהחליף את דפיו, ועל גבי כל דף ייקבע תאריך העדכון האחרון.

(3) לא יסתור -

(א) הוראות כל דין החל בישראל;

(ב) הוראות כל דין ישים לגבי כלי טיס המופעלים על פיו מחוץ לישראל;

(ג) תנאי מתנאי רשיון ההפעלה;

(ד) מפרטי ההפעלה;

(ה) הוראות ספר עזר לטיסה (Flight Manual);

(ו) חלקים אחרים בספר העזר למבצעים;

(ז) הוראות המנהל.

394. ספר העזר למבצעים יכיל את כל המידע המפורט להלן ויורכב ממספר חלקים: כל חלק יכיל מידע המתאים לכל קבוצה של כח אדם בדבר -

תכולת ספר העזר למבצעים

(1) מדיניות כללית של החברה;

(2) חובות ואחריות של כל איש צוות אויר ועובד קרקע הנוגע בדבר המועסק על ידו או הפועל מטעמו ושל כל אדם בתפקידי הנהלה כאמור בתקנה 377(א);

(3) איזכור התקנות הישימות;

(4) שיגור טיסה ובקרה תפעולית, לרבות מעקב אחר טיסה;

(5) נהלי טיסה בנתיב (En-Route) ונהלי ניווט ותקשורת לרבות נהלים לשיגור טיסה, שחרור טיסה או המשכה כאשר פריט כלשהו של ציוד הנדרש לביצוע של סוג ההפעלה נעשה בלתי תקין או בלתי שמיש בנתיב;

- (6) מפרטי ההפעלה הדנים בטיסה בנתיב לרבות מידע לגבי כל איזור הפעלה או נתיב מאושר, סוגי כלי הטיס המאושרים, הרכב אנשי הצוות שלהם, סוג ההפעלה כגון כטר"מ, כט"מ ביום או בלילה וכל מידע מתאים אחר;
- (7) מפרטי הפעלה של שדות תעופה ולגבי כל שדה תעופה -
- (א) מיקומו;
- (ב) ייעודו - רגיל, משני, זמני וכדומה;
- (ג) סוגי כלי הטיס המאושרים להפעלה בו;
- (ד) תהליכי גישת מכשירים;
- (ה) מינימות המראה ונחיתה;
- (ו) מידע מתאים אחר.
- (8) מגבלות משקל ההמראה בטיסה ובנחיתה;
- (9) נהלים לתדרוך נוסעים בדבר שימוש בצידוד חירום במשך הטיסה;
- (10) צידוד חירום ונהלי חירום;
- (11) השיטה לקביעת סדר העברת הפיקוד בין אנשי צוות האוויר;
- (12) נהלים לקביעת התאמה לשימוש של אזורי המראה ונחיתה, ונהלים להפצת מידע מתאים בנוגע למקומות האמורים;
- (13) נהלים להפעלה בתנאי התקרחות, ברד, סערות, רעמים, מערבולות אוויר וגזירת רוח או בתנאים מטאורולוגיים אחרים שיש בהם משום סיכון;
- (14) תכנית הדרכה לעובדי טיס להבנות הדרכת קרקע, הדרכת טיסה, והדרכת חירום;
- (15) הוראות ונהלים לגבי אחזקה, אחזקה קלה ומתן שירותים לכלי טיס;
- (16) מגבלות זמן, או כללים לקביעת מגבלות זמן, ככל הנוגע לשיפוצים, בדיקות וביקורות של כלי טיס, מנועים, פרופלורים, אבזרים, צידוד תעופתי וצידוד חירום;
- (17) נהלים לתדלוק כלי טיס, מניעת זיהום הדלק, הגנה בפני אש, לרבות הגנה אלקטרוסטטית, השגחה והגנה על הנוסעים בעת תדלוק;
- (18) בדיקות כושר אווירי, לרבות הוראות בדבר נהלים, כללים, אחריות וסמכותו של כח האדם המועסק בפיקוח איכות וביקורת;
- (19) שיטות ונהלים להבטחת עמידה במגבלות משקל ואיזון של כלי הטיס בתחומי המגבלות המאושרות;
- (20) נהלי הכשרה של טייס ושל משגר לנתיב או לשדה תעופה;
- (21) נהלי דיווח תאונות ותקריות של כלי טיס;
- (22) הוראות הקשורות בהובלת חמרים מסוכנים כמפורט בתקנות הטיס (הובלת חומרים מסוכנים), התשמ"ד-1983⁶, לרבות נהלים בדבר -
- (א) אריזה, סימון, שילוט, מסמכי תובלה והתאמת החמרים להוראות בדבר הטענתם, אחסנתם ושינועם;
- (ב) דיווח על תקריות הקשורות בחומרים מסוכנים;

⁶ ק"ת התשמ"ד, עמ' 340: התשמ"ו, עמ' 512.

(ג) מסירת הודעה לטייס המפקד בדבר הימצאות חמרים מסוכנים בכלי הטיס;

(ד) הכשרת כח אדם.

(23) מגבלות זמן טיסה ותפקיד של אנשי צוות אוויר;

(24) נהלים לגבי טיסות מבחן, טיסות ניסוי וטיסות העברה;

(25) נהלים לרישום בספר המטוס על ליקויים ודיווח עליהם;

(26) נהלים בדבר צעדים שעל מחזיק הרשיון לנקוט בהם -

(א) כדי להבטיח שליקויים שדווח עליהם בטיסות קודמות תוקנו;

(ב) כאשר תיקונים של ליקויים כאמור לא נעשו.

(27) הוראות ונהלי מידע שלא נמנו בתקנה זו הקשורים בפעולות מחזיק הרשיון ושנקבעו על ידו;

(28) הוראות ונהלים נוספים הקשורים בבטיחות הטיסה;

(29) נהלים שמטרתם לוודא הפרדה בין סמכויות קצין בטיחות טיסה לבין בעלי סמכויות אחרים באופן שהחלטת קצין בטיחות הטיסה לא תבוטל אלא בידי אדם בעל אחריות כוללת בדרג ההנהלה של מחזיק הרשיון;

(30) מערך אחזקה כאמור בתקנה 416;

(31) הדרישה לשימור מידע;

(32) נהלים שמטרתם לוודא הפרדה בין סמכויות מחלקת פיקוח איכות וביקורת של הגוף המוסמך לביצוע אחזקה המתחזק את כלי הטיס לבין סמכויות מחלקת אחרות של אותו גוף העוסקות בביצוע עבודת האחזקה, באופן שהחלטת מבקר או מפקח איכות הנוגעת לביקורת לא תבוטל אלא בידי אדם בעל סמכות גבוהה ממנו במסגרת מחלקת פיקוח איכות וביקורת או על ידי אדם בעל אחריות כוללת בדרג הנהלת הגוף המוסמך לביצוע אחזקה, האחראי על פעילות מחלקת פיקוח וביקורת ועל פעילות מחלקת אחזקה כאמור.

395. (א) מחזיק רשיון יחזיק לפחות עותק אחד שלם ומעודכן של ספר העזר למבצעים בבסיס האם שלו.

הפצת ספר עזר למבצעים

(ב) מחזיק הרשיון יעמיד עותקים של ספר העזר למבצעים לרבות עדכונים, שינויים ותוספות מיד עם פרסומם לרשות כל אלה -

(1) עובדי קרקע המועסקים בתחזוקה ובהפעלה;

(2) אנשי צוות האוויר;

(3) המנהל.

(ג) המחזיק בספר עזר למבצעים יעדכן באופן שוטף כעדכונים, בשינויים ובתוספות שהמציא לו מחזיק הרשיון.

(ד) מחזיק רשיון רשאי להמציא את חלק האחזקה של הספר במיקרופילם, אם המקבל מחזיק במתקן קריאה מתאים.

396. (א) מחזיק רשיון יחזיק בכלי טיס המצוי מחוץ לבסיס האם שלו חלקים מתאימים של ספר העזר למבצעים שימצאו בו בכל עת ושיועמדו לשימוש עובדי הקרקע או אנשי צוות האוויר; אם ספר העזר למבצעים או חלקים ממנו מצויים בכלי טיס במיקרופילם, יימצא בכלי הטיס גם מתקן מתאים לקריאת המיקרופילם.

ספר עזר למבצעים בכלי טיס

(ב) תקנת משנה (א) לא תחול על מחזיק רשיון המבצע את האחזקה המתוכננת של כלי הטיס בתחנות קבועות מראש, בהן הוא מחזיק את אותו חלק האחזקה המאושר של ספר העזר למבצעים.

397. (א) מחזיק רשיון יחזיק ספר עזר לטיסה מעודכן ומאושר לכל סוג של כלי טיס בקטגורית תובלה שהוא מפעיל.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) רשאי מחזיק הרשיון לשאת בכל כלי טיס בקטגורית תובלה ספר עזר מאושר לטיסה, או ספר עזר למבצעים כאמור בתקנה 393, המכיל את המידע הנדרש לגבי ספר עזר לטיסה; אם ספר העזר לטיסה נכלל בספר העזר למבצעים יזהה מחזיק הרשיון בבירור את החלקים של ספר העזר לטיסה שבו.

סימן ז': דרישות לגבי כלי טיס

398. סימן זה חל על כל סוגי הרשיונות לפי פרק זה.

תחולה

399. (א) לא יפעיל מחזיק רשיון כלי טיס אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה:

דרישות כלליות

(1) הוא רשום בפנקס רישום כלי הטיס בישראל ומצויה בו תעודת כושר טיסה מתאימה ותקפה.

(2) הוא מצוי במצב כשיר לטיסה ועונה על דרישות הכושר האווירי הישימות לפי הענין.

(ב) מחזיק רשיון רשאי להשתמש בשיטה שאישר המנהל לבקרת משקל ואיוון המבוססת על משקל ממוצע משוער לפי הענין, כדי לענות על דרישות כושר אווירי ומגבלות הפעלה ישימות.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א)(1), רשאי מחזיק רשיון להפעיל כלי טיס, החכור על ידו ללא צוות, ובלבד שהוא רשום במדינה חברה בארגון הבינלאומי לתעופה האזרחית, אם נתקיימו בו התנאים האמורים בתקנה 208(ב).

400. (א) לא יפעיל מוביל אווירי בטיסות שכר או בטיסות מיוחדות אלא כלי טיס שבבעלותו, בחזקתו או בשימוש הבלעדי ואלא אם כן כלי הטיס רשום במפרטי ההפעלה שלו.

דרישות מוביל
בטיסות שכר
ובטיסות מיוחדות

(ב) הפסיק מוביל אווירי שתקנה זו חלה עליו להשתמש בכלי טיס הרשום במפרטי ההפעלה שלו, יודיע על כך למנהל תוך 10 ימים מיום הפסקת השימוש כאמור, ויבקש מחיקתו ממפרטי ההפעלה שלו.

(ג) מוביל אווירי לפי תקנה זו, שאין בבעלותו או באחזקתו שני כלי טיס לפחות המתאימים לסוג ההפעלה שלו – רשאי המנהל להתלות או לבטל את רשיונו.

(ד) תקנה זו תחול על מוביל אווירי, אם בידיו חזקה, שליטה ושימוש בלעדיים בכלי הטיס כבעלים או לפי חוזה הכולל גם סידורים לביצוע אחזקה מתאימה והמעניק לו חזקה, שליטה ושימוש בכלי הטיס לתקופה של שישה חודשים לפחות.

401. (א) לא יפעיל מחזיק רשיון אווירון שניתנה לו תעודת סוג לפני 1 ביולי 1942.

הוראות מיוחדות

(ב) לא יפעיל מחזיק רשיון אווירון שניתנה לו תעודת סוג אחרי 1 ביולי 1942 אלא אם כן הוא הורשה כאוירון בקטגוריה תובלה והוא עונה גם על הוראות תקנה 406(א), (ב) ו-(ה).

(ג) לא יפעיל מוביל אווירי בטיסות שכר או בטיסות מסחריות הליקופטר אלא אם כן ההליקופטר מופעל, מורשה ומצויין בהתאם לקבוע בתקנות 127.71 עד 127.125 לפ.א.ר., לפי הענין.

402. לא יפעיל מחזיק רשיון כלי טיס חד מנועי לפי פרק זה.

מגבלות טיסה

403. (א) לא יבצע מוביל אירי כל הפעלה באירון דו מנועי או תלת מנועי, למעט אירון תלת מנועי המונע במנועי טורבינה, בנתיב שמצוייה בו נקודה הרחוקה יותר משעת טיסה באויר יציב, במהירות שיט רגילה כשמנוע אחד אינו פועל, משדה תעופה.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) רשאי המנהל, בהתבססו על סוג, דגם, האוירון וביצועיו, סוג ההפעלה ואופי פני הקרקע, לאשר למוביל אירי הפעלת אוירון דו-מנועי המונע במנועי סילון, וכשמנוע אחד אינו פועל, בנתיב שמצוייה בו נקודה הרחוקה יותר משעת טיסה באויר יציב ובמהירות שיט רגילה, משדה תעופה.

(ג) לא יפעיל מחזיק רשיון אוירון בהפעלה ממושכת מעל לים אלא אם כן הורשה או אושר האוירון כמתאים לציפה בהתאם להוראות הציפה בחלק 25 ל-פ.א.ר.

מבחני הוכחה
כלי טיס

404. (א) מחזיק רשיון לא יפעיל כלי טיס שלא הוכח כמתאים לשימוש בהפעלה המיועדת, אלא אם כן כלי טיס מאותו סוג עבר, להנחת דעתו של המנהל, ובנוסף למבחני רישוי סוג שלו, לפחות 100 שעות מבחני התאמה הכוללת מספר סביר של טיסות לשדות תעופה בנתיב ואשר מהן 10 שעות לפחות של מבחני ההתאמה כאמור, יבוצעו בלילה; המנהל רשאי להפחית את מספר השעות הכולל האמור אם הוכחה להנחת דעתו רמת כשירות המצדיקה את ההפחתה.

(ב) מחזיק רשיון לא יפעיל כלי טיס מסוג שעבר מבחני התאמה לשימוש לגבי סוג ההפעלה המיועד, אלא אם כן הוכיח שאותו סוג כלי טיס מתאים לשימוש בהפעלה המיועדת או אם תכן הסוג של אותו כלי טיס עבר שינוי מהותי; תקנת משנה זו לא תחול אלא אם כן -

(1) כלי הטיס עבר לפחות 50 שעות של מבחני התאמה להנחת דעתו של המנהל, לרבות מספר סביר של טיסות לשדות תעופה בנתיב;

(2) המנהל אישר חריגות לגבי כלי הטיס בנסיבות מיוחדות המצדיקות אי מילוי הוראות תקנת משנה זו.

(ג) לענין תקנת משנה (ב) יחשב תכן סוג כלי טיס כשונה באורח מהותי אם השינויים כוללים -

(1) התקנת מנועים שאינם מסוג המנועים שאותו סוג כלי הטיס הורשה עימם;

(2) בכלי הטיס או ברכיביו שינויים המשפיעים מהותית על איפיוני הטיסה.

(ד) מוביל אירי בטיסות שכר או בטיסות מיוחדות רשאי להפעיל הליקופטר שלא עבר מבחני התאמה לשימוש בהפעלה אם השימוש הקודם בהליקופטר היה בעיקר בשירות צה"ל והוא עומד בדרישות תקנת משנה (ב).

(ה) לא יוליד מחזיק רשיון נוסע בכלי טיס בעת ביצוע מבחני התאמה למעט מי שמבצע את המבחנים או מי שמונה לכך על ידי המנהל, אולם רשאי הוא להוביל דואר או מטען שאישר המנהל.

סימן ח': מגבלות הפעלה

תחולה

405. סימן זה חל על כל מחזיקי רשיון שפרק זה חל עליהם.

כללי

406. (א) מחזיק רשיון המפעיל אוירון, המונע במנועי בוכנה, בקטגוריה תובלה, יעמוד בדרישות תקנות 121.175 עד 121.187 ל-פ.א.ר.

(ב) מחזיק רשיון המפעיל אוירון -

(1) המונע במנועי טורבינה בקטגוריה תובלה יעמוד בדרישות תקנות 121.189 עד 121.197 לפ.א.ר.;

(2) המונע במנועי טורבו פרופלר בקטגוריה תובלה, שהורשה אחרי 29 באוגוסט 1959 וניתנה לו לפני התאריך האמור תעודת סוג עם אותו מספר של מנועי בוכנה, יעמוד בדרישות תקנות 121.175 עד 121.187 לפ.א.ר.

(ג) מחזיק רשיון המפעיל אוירון גדול שאינו בקטגוריה תובלה יעמוד בדרישות תקנות 121.199 עד 121.205 לפ.א.ר., וכל קביעה כי אוירון גדול כאמור עומד בדרישות התקנות האמורות תתבסס על ביצועים מאושרים בלבד.

(ד) נתוני הביצועים בספר העזר לטיסה של האוירון חלים לגבי בדיקה לקביעת עמידה בדרישות תקנות 121.175 עד 121.197 לפ.א.ר.; כאשר הבדיקה נעשית בתנאים שונים מאלה שעליהם התבססו נתוני הביצועים, תיקבע העמידה בדרישות על ידי שקלול (אינטרפולציה) או על ידי חישוב השפעות השינויים במשתנים המסויימים אם תוצאות השקלול או החישוב הינם מדויקים באורח מהותי כמו בתוצאות של מבחנים ישירים.

(ה) לא ימריא אדם אוירון, המונע במנועי בוכנה, בקטגוריה תובלה כשמשקלו עולה על המשקל המותר לשימוש באותו מסלול ובתנאי שאותו מסלול נקבע בהתאם למגבלות המראה ממסלול של כללי הפעלה בקטגוריה תובלה כאמור בפרק זה ולאחר שנלקחו בחשבון תיקוני טמפרטורה כאמור בספר העזר לטיסה הישים של האוירון.

(ו) המנהל רשאי להתיר במפרט: ההפעלה חריגות מדרישות סימן זה אם קיומן של נסיבות מיוחדות גורם לכך שעמידה דווקנית בהן אינה חיונית לבטיחות הטיסה.

(ז) המנהל רשאי לקבוע כי הרוחב של 15 ק"מ שנקבע בתקנות 121.179 עד 121.183 לפ.א.ר. ניתן להצרה בתחום 15 ק"מ מכל צד של הנתיב המתוכנן עד כדי 8 ק"מ בנתיב שארכו לא יעלה על 30 ק"מ וזאת כאשר מפעילים טיסה לפי כטר"מ או כאשר מתקני הניווט מספקים זיהוי אמין ומדויק של פני הקרקע הגבוהים ושל המכשולים המצויים מחוץ לתחום של 8 ק"מ.

סימן ט': דרישות כושר אוירי מיוחדות

407. סימן זה חל על כל סוגי מחזיקי רשיון שפרק זה חל עליהם. תחולה

408. על הובלת מטען בתאי הנוסעים ובתאי המטען יחולו תקנות 121.285 ו-121.287 לפ.א.ר. הובלת מטען

409. (א) הוכח שאותו סוג ודגם של אוירון לא ביצע בעת מתן תעודת סוג את האמור בתקנה 25.803 לפ.א.ר. שהיו בתוקף החל מיום 1 בדצמבר 1978, יוכיח מחזיק רשיון של אוירון בעל תפוסה של יותר מ-44 נוסעים והמשמש להולכת נוסעים, להנחת דעתו של המנהל, על ידי הדגמה ממשית כאמור בפסקה (A) לתוספת D לחלק 121 לפ.א.ר., כי נהלי פינוי החרום מאפשרים פינוי של כל תפוסת המושבים באוירון, לרבות של אנשי הצוות, תוך 90 שניות או פחות. הדגמת נהלי פינוי חירום

(ב) מחזיק רשיון יבצע להנחת דעתו של המנהל, הדגמה חלקית של נהלי חירום בהתאם לאמור בתקנת משנה (ג) כל פעם -

(1) כאשר מוכנס לשירות לראשונה סוג ודגם של אוירון בהפעלה של הולכת נוסעים, אם בעל הרשיון לא ביצע הדגמה על פי האמור בתקנת משנה (א);

(2) כאשר משנים את מספר הדיילים המוצבים באוירון כנדרש בתקנה 429, את מיקומם בתא הנוסעים או את נהלי עבודתם של הדיילים בעת פינוי חירום;

(3) כאשר מספר פתחי החירום, סוגם, מיקומם או אופן הפעלתם באוירון - שונה.

(ג) בעת ביצועה של הדגמה חלקית, על מחזיק רשיון -

(1) להגיש בקשה למנהל ולבקש אישורו מראש לפני ביצוע ההדגמה;

(2) להוכיח את יעילות תכנית ההדרכה שלו לאנשי הצוות בנושאי חירום ונהלי פינוי חירום באמצעות ביצועה של הדגמה חלקית ללא השתתפותם של נוסעים ובפיקוחו של המנהל; דיילים המוצבים באותו דגם וסוג של אוירון חייבים להיות מסוגלים לפתוח, על פי הנהלים של המפעיל, 50 אחוזים מפתחי החירום הנמצאים בגובה רצפת תא הנוסעים, 50 אחוזים מפתחי חירום שלא בגובה הרצפה והפעלתן של 50 אחוזים מהמגלשות; פתחי החירום והמגלשות יבחרו על ידי המנהל. ויהיו מוכנים לשימוש תוך 15 שניות;

(3) ההדגמה תבוצע על ידי דיילים שבחר באקראי המנהל מתוך הדיילים המנועסקים על ידי מחזיק הרשיון ואשר עברו קורס אימונים מאושר, כולל עמידה במבחנים עיוניים או מעשיים בנושא ציוד ונהלי חירום.

(ד) מחזיק רשיון העומד להפעיל אוירון אחד או יותר בהפעלה ממושכת מעל לים, או שהאירון נדרש להיות מצויד בציוד כאמור בתקנה 121.339 לפ.א.ר., יוכיח, להנחת דעתו של המנהל, על ידי תרגול של נחיתת חירום מדומה על המים והמבוצעת בהתאם לאמור בפסקה (B) לתוספת D לחלק 121 לפ.א.ר., כי הוא מסוגל לבצע ביעילות את נהלי הציפה.

(ה) עבור סוג ודגם של האוירון אשר לגביו נדרש מחזיק רשיון לבצע לפי פרק זה הדגמת ציפה כאמור בתקנת משנה (ד), דרישות ההדגמה תהיינה כמפורט בפסקאות (B)(4), (B)(5) ו-(B)(5) לתוספת D לחלק 121 לפ.א.ר.; הדגמת הציפה תבוצע על ידי הנצאת כל חגורות ההצלה ממקום אחסוןן והשלכה למים של סירת הצלה או מגלשה שתיבחר על ידי המנהל וניפוחה; אנשי צוות שהוצבו לסירת הצלה או למגלשה יפעילו תוך מתן הסבר, כל פרט ופרט של ציוד החירום הנדרש.

סימן י"ג: דרישות מכשירים וציוד

410. סימן זה חל על כל סוגי מחזיקי רשיון לפי פרק זה.

תחולה

411. (א) דרישות המכשירים והציוד כאמור בסימן זה חלות על כל הפעלה לפי פרק זה.
(ב) דרישות מכשירים וציוד יהיו כאמור בתקנות 121.305 עד 121.359 לפ.א.ר.; מכשירים וציוד כאמור יאושרו ויוחקנו בהתאם לדרישות של הכושר האווירי הישירות לאותם מכשירים וציוד.

מכשירים וציוד באוירון

(ג) מד מהירות אוויר יכוויל ביחידת קשר (Knots) ומגבלת מהירות אוויר ומידע הקשור בכך יצויין בספר העזר לטיסה של האוירון והשלטים המתאימים יבוטאו ביחידות קשר (Knots).
(ד) פרט לאמור בתקנה 515(א) ו-(ב) לא ימריא אדם אוירון אלא אם כן המכשור והציוד דלהלן מצויים במצב תפעול -

(1) מכשירים וציוד הדרושים לשם עמידה בדרישות כושר אוירי שלפיה ניתנה לאוירון תעודת סוג וכנדרש בתקנות 121.215 עד 121.383 ותקנה 121.289 לפ.א.ר.;
(2) מכשירים וציוד כאמור בתקנות 121.305 עד 121.319 ותקנה 121.359 לפ.א.ר. לכל ההפעלות, ומכשירים וציוד כאמור בתקנות 121.323 עד 121.351 לפ.א.ר. לסוג ההפעלה המצויין בהן, כאשר מכשירים וציוד אלה אינם נדרשים לפי פיסקה (1);
(3) מכשירים וציוד כאמור בתקנה 121.360 לפ.א.ר.

תחולה

412. סימן זה חל על כל סוגי הרשיונות שפרק זה חל עליהם.

תיקון מפרטי
הפעלה

413. (א) המנהל רשאי לתקן מפרטי הפעלה של מחזיק רשיון כדי לאפשר החזרה לשירות ושימוש בכלי הטיס ובחלקיו, למרות שכלי הטיס או חלקיו תוחזקו, שונו או נבדקו מחוץ לישראל בידי מי שאינו מחזיק ברשיון עובד טיס שניתן לפי תקנות הרשיונות.

(ב) מחזיק רשיון המשתמש בחלקים ממפרטי ההפעלה שתוקנו כאמור בתקנה זו, יעמיד לביקורת של המנהל, לפי דרישתו, את האמצעים והנהלים שנקט בהם כדי להבטיח שכל עבודה שבוצעה בחלקים אלה נעשתה בהתאם לאמור בספר העזר למבצעים של מחזיק הרשיון.

אחריות לכושר
אורי

414. (א) מחזיק רשיון אחראי -

(1) לכושר האוירי של כלי הטיס המופעל על ידו, לרבות גוף כלי הטיס, מנועיו והפרופלורים או הרוטורים שלו, חלקיו ואביזריו;

(2) לביצוע כל פעולות האחזקה הדרושות בכלי הטיס ובחלקיו בהתאם לספר העזר למבצעים שלו ובהתאם לתקנות-אלה.

(ב) מחזיק רשיון שאינו מתחזק את כלי הטיס המופעלים על ידו בעצמו, רשאי לעשות הסדרים עם גוף מוסמך לצורך אחזקתם (להלן בתקנות אלה - הגוף המוסמך); הסדרים אלה לא יפטר את מחזיק הרשיון מאחריותו לפי תקנת משנה (א).

(ג) מחזיק רשיון יודיע למנהל מי הוא הגוף המוסמך לביצוע האחזקה העומד לבצע את אחזקת כלי הטיס המופעלים על ידו, ויקבל את אישורו של המנהל לכך.

אישור הגוף
המוסמך לביצוע
אחזקה

415. (א) העברת ביצוע האחזקה מגוף מוסמך לביצוע האחזקה, שאושר על ידי המנהל כאמור בתקנה 414, לגוף מוסמך אחר, טעונה אישור המנהל מראש ובכתב.

(ב) לרשותו של מחזיק רשיון המוסמך לבצע אחזקה עצמית תעמוד מערכת פיקוח איכות וביקורת העונה על דרישות תקנה 21 לתקנות מכוני הבדק ועל דרישות סימן זה.

מערך אחזקה

416. מחזיק רשיון יוודא קיומו של מערך אחזקה כאמור בתקנה 131, ויבטיח כי -

(1) האחזקה מבוצעת בהתאם למערך האחזקה ונהלי ספר העזר;

(2) עומדים לרשותו של הגוף המוסמך המבצע את האחזקה, כח אדם כשיר, מתקנים וציוד המתאימים ומספיקים לביצוע נאות של האחזקה;

(3) לא ישוחרר כלי טיס לטיסה אלא אם כן הוא כשיר לטיסה, עונה לדרישות הכושר האוירי ומתוחזק כהלכה למטרת הפעלה לפי פרק זה.

דרישות אחזקה
בספר עזר למבצעים

417. (א) מחזיק רשיון אחזקה עצמית או המבצע אחזקה באמצעות מכון בדק או יצרן, כהגדרתו בתקנות התיעוד, יכלול בספר העזר למבצעים שלו תרשים או תאור של המכנה הארגוני שלו המתאים לביצוע האחזקה כאמור ואת רשימת בני האדם בתפקיד ניהולי או בכיר המבצעים עבורו את האחזקה.

(ב) מחזיק רשיון יקבע בספר העזר למבצעים שיטה מתאימה לשימור מידע בקשר לתחזוקה שבוצעה ולאפשרות של גישה מהירה למידע ושימוש בו להנחת דעתו של המנהל ובה -

(1) תאור של העבודה שבוצעה;

(2) שם האדם שביצע את העבודה;

(3) שמו ואמצעי זיהויו של האדם שאישר את ביצוע העבודה וחתימתו של אותו אדם.

418. מחזיק רשיון יהיה אחראי לכך שמערך האחזקה של כלי הטיס המופעלים על ידו יכלול, בנוסף לנדרש לפי תקנה 131, כל אלה -

דרישות נוספות
למערך אחזקה

(1) שיטות ביצוע אחזקה שגרתית, לא שגרתית ושינויים, בנוסף לבדיקה השגרתית הנדרשת;

(2) נהלים שמטרתם לוודא שכל הבדיקות והחלפת החלקים מבוצעים בהתאם למערך האחזקה ושכל האפיצויות (Tolerance) הדרושות בעת ביצוע הביקורת וביקורת הכפל, כלולות במערך האחזקה;

(3) סימון של סעיפי הבדיקה שבהם נדרשת ביקורת על ידי מבקר; ביקורת כאמור תבוצע לפחות על אותם סעיפי המערך הקשורים בפרטי מבנה, מנוע, פרופלר וציוד אשר כשל שלהם, פעולתם הבלתי תקינה או שימוש לא נכון בחלקים ובחמרים בהם, עלולים לגרום לתקלות המסכנות את ההפעלה הבטוחה של כלי הטיס;

(4) סימון של סעיפי ביקורת על ידי מבקר בהם נדרשת ביקורת כפל;

(5) נהלים שמטרתם לוודא שיטת ביצוע הבדיקות, הביקורות וביקורות הכפל הדרושות ואשר יבטיחו שביקורת על עבודה מסוימת לא תיעשה בידי אותו אדם שביצע את הביקורת הראשונה;

(6) נהלים שמטרתם להבטיח שהבדיקות, האחזקה והשינויים שלא הסתיימו כתוצאה מהפסקה של העבודה, יושלמו כהלכה לפני שחרור כלי הטיס לטיסה.

419. לא יבצע אדם פעולות ביקורת בכלי הטיס אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה והוא -

דרישות למבקר

(1) מחזיק רשיון טכנאי לבדק כלי טיס עם הגדר מתאים או הוא חותם מוסמך של מכון בדק עם הגדר מתאים;

(2) קיבל הדרכה מתאימה והוסמך כמבקר על ידי מחלקת פיקוח איכות וביקורת של הגוף המוסמך המתחזק את כלי הטיס;

(3) פועל במסגרת מערכת פיקוח איכות וביקורת של הגוף המוסמך המתחזק את כלי הטיס.

420. (א) מחזיק רשיון אחראי לכך שהגוף המוסמך המתחזק את כלי הטיס המופעלים על ידו -

עדכון מערך אחזקה

(1) מבצע מעקב מתמיד אחר מצב כושר הטיסה של כלי הטיס שהוא מתחזק וחלקיהם ואחר פרסומי היצרן, לשם בדיקת ההתאמה והיעילות של מערך האחזקה, כדי שתוצאות המעקב ישמשו לשינוי או לעדכון מערך האחזקה.

(2) יבצע שינוי או עדכון מערך האחזקה, הסוטה מהדרישות שנקבעו במערך האחזקה, רק לאחר שקיבל אישור המנהל.

(3) מבצע מעקב מתמיד אחר יעילות שיטת פיקוח האיכות והביקורת המשמשת לפיקוח על אחזקת כלי הטיס שהוא מתחזק.

(ב) מצא המנהל שמערך האחזקה או שיטת פיקוח האיכות והביקורת אינם מכילים סעיפי

ביקורת, נהלים ותקנים הדרושים כדי לענות על דרישות תקנות אלה, רשאי הוא להורות למחזיק הרשיון לשנות את מערך האחזקה או את שיטת פיקוח האיכות והביקורת, כדי שיעמדו בדרישות התקנות.

(ג) מחזיק רשיון המבקש מהמנהל שינוי מערך האחזקה, יצרף לבקשתו את מערך האחזקה המאושר, ואת נוסח השינוי המבוקש.

(ד) מחזיק רשיון רשאי לערור על החלטת המנהל תוך 30 ימים מיום קבלת הוראת המנהל, כאמור בתקנת משנה (ב); קבע המנהל כי יש לבצע הוראתו ללא דיחוי מטעמי בטיחות הטיסה, יבוצע השינוי מיד; בכל מקרה אחר, הגשת ערר כאמור דוחה את ביצוע השינוי עד קבלת החלטתו של המנהל.

421. מחזיק רשיון אחראי לכך שהגוף המוסמך, המתחזק את כלי הטיס המופעלים על ידו, יכין תכנית הדרכה שמטרתם להבטיח כי כל עובד, המוסמך לקבוע את רמת הביצוע של העבודה, יהיה בעל ידע מעודכן בכל הקשור לנהלים, לטכניקות, לשינויים בכלי הטיס ולשינויים בצידוד הבדיקה ויהיה כשיר לביצוע תפקידיו.

422. גוף מוסמך יודא שעובד המועסק באחזקת כלי טיס של מחזיק רשיון, יקבל תקופת מנוחה של 24 שעות רצופות לפחות בכל תקופה בת שבעה ימים רצופים.

423. (א) לא יבצע אדם שינוי גדול, שינוי אקוסטי או תיקון גדול בכלי טיס, במנוע ובפרופלר, ברוטור או בצידודו, אלא אם כן השינוי או התיקון בוצעו בהתאם לנתונים טכניים שאישר המנהל.

(ב) לענין תקנת משנה (א) שינוי אקוסטי או תיקון גדול שאושרו בעבר על ידי הרשויות המוסמכות לכך במדינת הייצור, יראו אותו כשינוי או תיקון שאת נתוניו הטכניים אישר המנהל.

(ג) בקשה המפרטת את הנתונים הטכניים הדרושים לצורך אישור שינוי גדול, תוגש בטופס ובאופן שיורה המנהל.

סימן י"ב: עובדי טיס ואנשי צוות

424. סימן זה מפרט את הדרישות הנוגעות לעובדי טיס ואנשי צוות כהגדרתם בתקנות הרשיונות, הדרושים למחזיק רשיון הפעלה לפי פרק זה.

425. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון עובד טיס או איש צוות אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה והוא –

(1) מחזיק ברשיון מתאים ותקף שניתן לו לפי תקנות הרשיונות;

(2) בעל תעודה רפואית מתאימה ותקפה;

(3) בעל כשירויות מתאימות לביצוע ההפעלה שאותה הוא מונה לבצע.

(ב) עובד טיס ואיש צוות יציג את רשיונו או את התעודה הרפואית שלו בפני המנהל או מפקח לפי דרישתם בכל עת.

426. (א) לא יפעיל מחזיק רשיון כלי טיס אלא אם כן מצויים בו אנשי צוות אוויר לפחות במספר המזערי הקבוע בתעודת כושר הטיסה או בספר העזר לטיסה של כלי הטיס שאושר לאותו סוג כלי טיס וכאמור בהוראות פרק זה.

(ב) לא יפעיל מחזיק רשיון כלי טיס לפי פרק זה אלא אם כן מפעילים אותו שני טייסים לפחות: מחזיק הרשיון ימנה אחד מהם כטייס מפקד ואת השני כטייס משנה.

(ג) בכל מקרה בו נדרש לפי פרק זה ביצוע שני תפקידים או יותר רק בידי מי שבידו רשיון איש צוות, לא יבוצעו התפקידים האמורים על ידי איש צוות אחד באותו זמן.

(ד) בכל טיסה שבה נדרש טכנאי טיס, איש צוות נוסף אחד לפחות חייב להיות כשיר למלא בעת חירום בזמן טיסה את תפקידיו של טכנאי הטיס, לשם השלמתה הבטוחה של הטיסה

כאשר טכנאי הטיס אינו יכול למלא את תפקידיו מכל סיבה שהיא: טייס אינו נדרש להחזיק ברשיון טכנאי טיס לביצוע התפקידים האמורים.

טכנאי טיס

427. לא יפעיל מחזיק רשיון אוירון שתעודת הסוג שלו ניתנה עד 1 בינואר 1964 ומשקלו המרבי המורשה להמראה עולה על 36,100 ק"ג (80,000 פאונד), ללא טכנאי טיס המחזיק ברשיון טכנאי טיס תקף; לאוירון שניתנה לו תעודת סוג החל ביום 2 בינואר 1964, הדרישה לטכנאי טיס תיקבע לפי דרישות תעודת הסוג כאמור בתקנה 25.123 לפ.א.ר.

428. (א) לא יפעיל מחזיק רשיון כלי טיס מחוץ לישראל כאשר מיקומו אינו יכול להקבע בוודאות במשך למעלה משעה, ללא איש צוות אויר המחזיק ברשיון ניווט טיס בר תוקף או אמצעי ניווט מיוחדים המאפשרים כאמור בתקנה 121.355 לפ.א.ר. המאפשרים קביעה אמינה של מיקום האוירון על ידי כל טייס מעמדתו.

ניווט טיס וציוד
ניווט מיוחד

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי המנהל לדרוש הימצאותם של ניווט טיס או אמצעי ניווט מיוחדים או שניהם כאחד כאשר אמצעי ניווט מיוחדים נדרשים גם במשך תקופת זמן של שעה או פחות:

בקביעתו האמורה יתחשב המנהל בכל אלה -

- (1) מהירות הטיסה של כלי הטיס;
- (2) תנאי מזג אויר רגילים בנתיב;
- (3) שירותי הפיקוח על התנועה האווירית;
- (4) צפיפות התנועה האווירית;
- (5) איזור כיסוי עזרי ניווט ביעד;
- (6) דרישות הדלק;
- (7) כמות הדלק הנדרשת לחזרה לנקודת היציאה ולשדות התעופה המסוימים;
- (8) הערכה לגבי הפעלת הטיסה מעבר לנקודה שאין אפשרות חזרה ממנה;
- (9) כל גורם אחר שיש לו קשר, לדעתו, לבטיחות הטיסה.

(ג) הפעלות שבהם נדרשים ניווט טיס או אמצעי ניווט מיוחדים, או שניהם, כאחד, יפורטו במיפריטי ההפעלה של מחזיק הרשיון.

429. (א) לא יפעיל מחזיק רשיון כלי טיס המוליך נוסעים, אלא אם כן מצויים בו דיילים, כמפורט להלן -

דיילים

(1) בכלי טיס שקיבולת המושבים בו היא יותר מ-9 אך פחות מ-51 נוסעים - דייל אחד;

(2) בכלי טיס שקיבולת המושבים בו היא יותר מ-50 אך פחות מ-100 נוסעים - שני דיילים;

(3) בכלי טיס שקיבולת המושבים בו היא יותר מ-100 נוסעים - שני דיילים ועוד דייל נוסף לכל 50 מושבי נוסעים או חלק מהם.

(ב) במקרה שבו השתמש מחזיק הרשיון, בעת ביצוע הדגמת פינוי חרום כאמור בתקנה 409(א), במספר גדול יותר של דיילים מהנדרש על פי תקנת משנה (א) לגבי קיבולת המושבים המרבית של האוירון שהשתמשו בו בעת ההדגמה, לא יפעיל מחזיק הרשיון, לאחר מכן, אותו כלי טיס -

(1) בתצורת קיבולת המושבים המרבית שלו עם מספר מועט יותר של דיילים מזה שהשתמשו בו בעת הדגמת פינוי החירום;

(2) בכל תצורה של קיבולת מושבים מופחתת עם מספר מועט יותר של דיילים מזה הנדרש לפי תקנת משנה (א) לאותה קיבולת מושבים, בתוספת מספר הדיילים שהשתמשו בו בעת הדגמת הפינוי ושהיה גדול יותר ממספר הדיילים הנדרש לפי תקנת משנה (א).

(ג) מספר הדיילים שאושר כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) יצויין במפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון.

(ד) בעת המראות ונחיתות ימצאו הדיילים הנדרשים לפי תקנה זו קרוב ככל האפשר לפתחי היציאה אשר בגובה הרצפה של כלי הטיס לכל אורכו כדי לאפשר פינוי מהיר ככל האפשר של נוסעים וטיפול בהם במקרה של פינוי חירום.

430. מוביל אוירי יעסיק קציני מבצעי אויר בכל אחד ממרכזי המשגרה במספר מספיק כדי להבטיח שליטה מבצעית מתאימה בכל טיסה.

431. (א) מחזיק רשיון יקבע, לכל סוג ודגם של כלי טיס וכל קטגוריה של אנשי צוות נדרשים, את התפקידים שיש לבצעם במקרה חירום או במקרה המחייב מילוט חירום; מחזיק הרשיון יוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי תפקידים אלה הינם מעשיים, ניתנים לביצוע ויענו על כל מצב חירום צפוי, לרבות מצב של אובדן כושר הפיקוד של אנשי צוות או חוסר יכולתם להגיע לתאי הנוסעים.

(ב) מחזיק הרשיון יתאר בספר העזר למבצעים שלו את התפקידים של כל קטגוריה של אנשי צוות כאמור בתקנת משנה (א).

סימן י"ג: אימונים

הגדרות

432. בסימן זה -

"אימון ראשוני" - האימון הנדרש מאנשי צוות ומקציני מבצעי אויר שלא הוסמכו ולא שירתו באותו תפקיד באוירון אחר מאותה קבוצה;

"אימון הסבה" - האימון הנדרש מאנשי צוות ומקציני מבצעי אויר שהוסמכו ושירתו באותו תפקיד באוירון אחר מאותה קבוצה אצל אותו מפעיל;

"אימון קידום" - האימון הנדרש מאנשי צוות, שהוסמכו ושירתו בכלי טיס מדגם מסויים כטייסי משנה או כטכנאי טיס לפני שיתחילו לשרת באותו אוירון כטייסים מפקדים או כטייסי משנה לפי הענין;

"אימון שינויים" - האימון הנדרש מאנשי צוות ומקציני מבצעי אויר שהוסמכו ושירתו באוירון מדגם מסויים, ולדעת המנהל נדרש אותו אימון לפני שאיש הצוות יתחיל לשרת באותו תפקיד באותו אוירון שנעשו בו שינויים;

"אימון חוזר" - האימון הנדרש מאנשי צוות ומקציני מבצעי אויר כדי לשמור על כשירותם לגבי כל אוירון, עמדתם וסוג ההפעלה שבהם הם משרתים;

"קבוצת אוירונים" - כל אחת מקבוצות אלה, פרט אם ייאמר אחרת -

(1) קבוצה 1: אוירונים המונעים במנועים עם מדחף לרבות מנועי בוכנה ומנועי טורבו - פרופלור;

(2) קבוצה 2: אוירונים המונעים במנועי טורבו - סילוניים.

"שעות מתוכננות" - שעות האימונים שנקבעו בסימן זה, שהמנהל רשאי להפחית מהן אם מחזיק הרשיון יוכיח להנחת דעתו שהנסיבות מצדיקות זאת;

"בטיסה" - לרבות התמרונים, התהליכים או התפקידים שיש לבצעם בכלי טיס.

- (1) יקבע תכנית אימונים כאמור בסימן זה ובנספחים E ו-F לחלק 121 לפ.א.ר. לצורך אישורה בידי המנהל כאמור בתקנה 435: תכנית האימונים תבטיח שאיש צוות, קצין מבצעי אויר, מדריך טיסה, כוחן טיסה וכן כל-אדם שמונה לתפקידים הקשורים בהובלת חמרים מסוכנים יהיה מאומן לביצוע תפקידיו;
 - (2) יספק למטרת האימונים מתקני קרקע, מתקני טיסה ומדריכי קרקע מיומנים;
 - (3) יספק חומר אימונים, בחינות, טפסים, הוראות ונהלים עדכניים לשימוש, בעת ביצוע אימונים ומבחנים כאמור בסימן זה;
 - (4) יספק מדריכי טיסה, כוחני טיסה ומדריכי מדמה טיסה במספר מספיק לביצוע נאות של קורסים לאימוני טיסה, מבחני טיסה ואימוני מדמה טיסה כאמור בסימן זה.
 - (ב) השלים איש צוות או קצין מבצעי אויר אימון חוזר, מבחן טיסה או מבחן רמה שנדרש לבצעו לפי סימן זה בחודש שלפני החודש בו נדרש לבצעו או בחודש שלאחריו, יראו את איש הצוות או את קצין מבצעי אויר, כאילו השלים את האימון החוזר בחודש שבו נדרש לבצעו.
 - (ג) מדריך, מפקח או כוחן טיסה האחראי על נושא אימון קרקעי מסוים, על חלק של אימון טיסה, מבחן טיסה או מבחן כשירות כאמור בפרק זה, יאשר את כשירותו וידיעותיו המקצועיים של איש הצוות, קצין מבצעי האויר, מדריך הטיסה או כוחן הטיסה בתום סיום האימון או המבחן שנעשה לפי סימן זה (להלן - האישור): האישור יהווה חלק מרישומי איש הצוות או קצין מבצעי אויר; היה האישור מסומן במערכת רישום ממוחשבת, יזוהו בו המדריך, המפקח או כוחן הטיסה שנתנו את האישור.
 - (ד) אימוני איש צוות ביותר מאירון אחד הקשורים בעמדה אחת של איש צוות שהושלמו בהצלחה באימון קודם שנערך במסגרת שירותו אצל אותו מחזיק רשיון לגבי אירון אחר או עמדת איש צוות אחרת, די בהם לאימון נוסף בעת ביצוע אימון מאוחר יותר שאינו אימון חוזר.
 - (ה) ניתן להשתמש במדמי טיסה ובמתקני אימון אחרים במסגרת תכנית האימונים של מחזיק הרשיון, שאישר המנהל.
 - (ו) מי שמתקדם בהצלחה בשלבי אימוני הטיסה, השלים בהצלחה את מבחן הטיסה המתאים בפני כוחן טיס או המנהל, ומדריכו או כוחן הטיס שלו נתן לו המלצה, לא יידרש להשלים את שעות טיסות האימון המתוכננות לגבי האירון, לפי הענין; הוראה זו לא תחול כאשר מצא המנהל ש-20 אחוזים ממבחני הטיסה, שבוצעו בבסיס אימונים מסויים במשך ששה החודשים הקודמים לא הסתיימו בהצלחה, אלא אם כן נוכח המנהל כי אימוני הטיס באותו בסיס השתפרו.
 - (ז) כאשר מחזיק רשיון משתמש במדמה טיסה בקורס אימונים שנערך לפי תקנה 437(ג) רשאי המנהל להפחית משעות הטיסה המתוכננות, אם מצא שיעילות האימונים השתפרה כאמור בתקנת משנה (ו).
434. (א) מחזיק בשיון יכין ויחזיק תכנית לימודים מעודכנת לכל דגם של אירון לגבי כל תפקיד של איש צוות וקצין מבצעי אויר הנדרשים להפעיל את אותו דגם אירון.
- (ב) תכנית הלימודים תכלול אימוני קרקע ואימוני טיסה הנדרשים לפי סימן זה, כלהלן -
- (1) רשימת נושאי אימוני הקרקע, לרבות נושאי חירום;
 - (2) רשימת מתקני האימונים ועזרי הלימוד שמחזיק הרשיון ישתמש בהם;
 - (3) תיאור מפורט או תצוגה צילומית של התמרונים, הנהלים והתפקידים הרגילים והמיוחדים ושל התמרונים, הנהלים והתפקידים בעת חירום שישתמשו בהם לכל שלב משלבי אימוני הטיסה או מבחני הטיסה;

תכנית לימודים

- (4) רשימת מדמי הטיסה או מתקני אימון אחרים שאושרו לפי תקנה 436 לרבות אותם תמרונים, נהלים או תפקידים שאושרו לגבי אותו מדמה טיסה או מיתקן אימון;
- (5) שעות האימונים המתוכננות לכל שלב משלבי האימונים;
- (6) עותק של כל אישור שנתן המנהל לפי תקנה 435(ד) להפחתת שעות האימונים המתוכננות.

אישור תכנית
אימונים

435. (א) על מחזיק רשיון לבקש מהמנהל אישור ראשוני לתכנית אימונים, אישור סופי ואישור לתיקון תכנית האימונים ולשם כך ימציא למנהל ראשי פרקים של התוכנית המספקים מידע להערכתה הראשונית או לתיקונה וכל מידע נוסף שידרוש המנהל.
- (ב) המנהל יתן אישור ראשוני בכתב לתכנית האימונים המוצעת או התיקון המוצע אם נתקיימו בהם הוראות סימן זה; נתן המנהל אישור כאמור, ראשי מחזיק הרשיון לבצע את האימונים לפי אותה תכנית: המנהל רשאי בכל עת לבדוק את התכנית ולהורות, כאמור בתקנת משנה (ה), למחזיק הרשיון לבצע בה תיקונים, אם מצא כי יש בה ליקויים שיש לתקנם.
- (ג) המנהל יתן אישור סופי לתכנית אימונים מוצעת או לתיקון מוצע של תכנית אימונים אם מחזיק הרשיון הוכיח להנחת דעתו, שהאימונים בוצעו לפי אותה תכנית אימונים שאושרה אישור ראשוני כאמור בתקנת משנה (ב).

(ד) במתן אישור ראשוני ואישור סופי לתכניות אימונים או לתיקונן, לרבות הפחתה בשעות המתוכננות כקבוע בסימן זה, ישקול המנהל את עורי האימון, מתקני האימון, שיטותיו ונהליו המפורטים בתכנית הלימודים של מחזיק רשיון כאמור בתקנה 434: נתן המנהל אישור להפחתת השעות המתוכננות, יכלול האישור את הנימוקים למתן האישור.

(ה) מצא המנהל כי נדרשים תיקונים בתכנית האימונים לשם הבטחת מטרותיה, יבצע מחזיק הרשיון את התיקונים הנדרשים לאחר שקיבל על כך הודעה מאת המנהל; קיבל מחזיק הרשיון הודעה כאמור מהמנהל, רשאי הוא להגיש בקשה לשיקול דעת מחודש של המנהל, תוך 30 ימים מקבלת ההודעה: הגשת הבקשה לשיקול מחודש תעכב את ביצוע התיקונים עד קבלת החלטת המנהל, אלא אם כן קבע המנהל כי על מחזיק הרשיון לבצע את התיקון מיידית מטעמי בטיחות הטיסה.

436. (א) למדמה טיסה או למיתקן אימון אחר שמשתמשים בהם בקורס האימונים, במבחני טיסה הנדרשים בסימן זה או המותרים לפי נספחים E ו-F לחלק 121 לפ.א.ר., יינתן אישור בידי המנהל אם נתקיימו בהם כל אלה:

- (1) יהיו להם האישורים שהוצאו במיוחד עבור -
 - (א) מחזיק הרשיון;
 - (ב) דגם האוירון שלגביו נערך האימון או המבחן;
 - (ג) התמרון, התהליך או התפקיד של איש הצוות המסויים.
- (2) יענו במשך כל עת השימוש בהם על איפיוני הביצוע, התיפקוד והאימונים האחרים הנדרשים למתן האישור;
- (3) יותאמו לכל שינוי של כלי טיס המדומה, על ידם, המשנה איפיוני הביצוע, התיפקוד או איפיונים אחרים הנדרשים למתן האישור;
- (4) בוצעה בהם בדיקה תפעולית יומית לפני תחילת השימוש בהם;
- (5) עם סיום כל אימון או מבחן טיסה, רשם לגביהם המדריך או בוחן הטיסה, בספר מיוחד לרישום ליקויים ותקלות, כל תיקון או תקלה שארעה בהם.

אישור מדמי טיסה
ומתקני אימון אחרים

(ב) המנהל רשאי לאשר כי במדמה טיסה או במיתקן אימון אחר, ישתמש יותר ממחזיק רשיון אחד.

קורס אימונים
במדמי טיסה
ומתקני טיסה

437. (א) קורס אימונים במדמה טיסה יאושר לענין תקנה 461 אם נתקיימו בו כל אלה:

(1) יכלול לפחות 4 שעות של אימון בתפעול תנאי טיסה במדמה טיסה, לרבות תדרוך-מתאים לפני האימון ואחריו;

(2) יכלול אימונים בנהלים ובתמרונים המפורטים כנספח F לחלק 121 לפ.א.ר., לפחות:

(3) יודרך על ידי מדריך העונה על הדרישות האמורות בתקנה 438;

(4) המנהל או בוחן טיסה, מוסמך אישר בכתב כי הקורס הושלם בהצלחה.

(ב) שעות טיסת האימונים המתוכננות המפורטות בסימן זה לא יחולו אם תכנית האימונים כוללת -

(1) קורס אימונים לטייס ומבחן טיסה במדמה טיסה כאמור בתקנה 447(ד);

(2) קורס אימונים לטכנאי טיס ומבחן טיסה במדמה טיסה או במיתקן אימונים אחר כאמור בתקנה 448(ג).

438. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כבוחן טיסה או כמדריך טיסה בדגם אוירון מסויים במסגרת תוכנית אימונים כאמור בסימן זה אלא אם כן אותו אדם -

כישורי בוחן
טיסה ומדריך טיסה

(1) מחזיק ברשיון עובד טיס ובהגדרים שיש להחזיקם כדי לשרת כטייס מפקד, כטכנאי טיס או כנווט טיס, בהפעלה לפי פרק זה;

(2) סיים בהצלחה את כל שלבי האימון המתאימים לאותו דגם אוירון לרבות אימון חוזר, הנדרשים כדי לשרת כטייס מפקד, כטכנאי טיס או כנווט טיס, בהפעלה לפי פרק זה;

(3) סיים בהצלחה את מבחני הכשירות או מבחני הרמה הנדרשים כדי לשרת כטייס מפקד, כטכנאי טיס או כנווט טיס, בהפעלה לפי פרק זה;

(4) עמד בהצלחה בדרישות האימונים כאמור בתקנה 439;

(5) בנוסף לאמור בפסקאות (1) עד (4), בוחן טיסה שאושר לגבי אותו אוירון ולגבי ההפעלות המיועדות, חייב להחזיק לפחות בתעודה רפואית סוג 2: אולם בוחן טיסה המחזיק בתעודה רפואית סוג 2 בלבד, אינו רשאי להמנות עם צוות האויר הנדרש בהפעלה לפי פרק זה.

(ב) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כמדריך במדמה טיסה בקורס אימונים הניתן במדמה טיסה לפי סימן זה אלא אם כן אותו אדם -

(1) מחזיק ברשיון טייס תובלה;

(2) השלים בהצלחה ובאישור בוחן טיסה או המנהל שני אלה -

(א) אימון קרקעי ראשוני של טייס ושל מדריך טיסה כאמור בתקנה 439;

(ב) קורס אימונים במדמה טיס שבו אותו אדם עומד להדריך כאמור בתקנה

437(ב).

(ג) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כמדריך מדמה טיסה בקורס אימונים

הניתן במדמה טיסה לטכנאי טיס לפי סימן זה, אלא אם כן אותו אדם -

(1) מחזיק ברשיון טכנאי טיס:

(2) השלים בהצלחה ובאישור בוחן טיסה או המנהל את שני אלה -

(א) אימון קרקעי ראשוני של טכנאי טיס ושל מדריך טיסה כאמור בתקנה 439;

(ב) קורס אימונים במדמה טיסה שבו אותו אדם עומד להדריך כאמור בתקנה 437.

(ד) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) אדם שמונה כבוחן טיסה, כמדריך טיסה או כמדריך מדמה טיסה ערב תחילתן של תקנות אלה, רשאי להמשיך לעסוק בתפקידו בקשר לאותן דגם מיוחד של האוירון, כתנאי שישלים אל האימונים כאמור בתקנה 439 תוך שנה מיום פרסום תקנות אלה.

אימוני בוחן טיסה
ומדריך טיסה

439. (א) אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים לבוחן טיסה יכללו כל אלה -

(1) חובות בוחן טיסה, תפקידיו ואחריותו;

(2) הוראות תקנות אלה הנוגעות לענין;

(3) שיטות, נהלים וטכניקות לביצוע מבחנים;

(4) הערכה נכונה של ביצועי איש צוות אויר לרבות אבחנה של -

(א) אימון בלתי מתאים ובלתי מספיק;

(ב) קווי אופי אישיים העלולים להשפיע לרעה על בטיחות הטיסה;

(5) פעולות תיקון מתאימות במקרה של אי עמידה במבחנים;

(6) שיטות, כללים ומגבלות שאושרו לביצוע הנהלים הרגילים והמיוחדים ונהלי החירום באוירון.

(ב) אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים למדריך טיסה, למעט למחזיק ברשיון הדרכה תקף, יכללו כל אלה -

(1) עקרונות בסיסיים של תורת ההדרכה והלמידה;

(2) שיטות ונהלי הדרכה;

(3) יחסי מדריך מתלמד.

(ג) אימון ראשוני ואימון הסבה בטיסה לבוחן טיסה ולמדריך טיסה יכללו כל אלה -

(1) אימון בטיסה וביצוע מבחני טיסה מכל אחד ממושבי הטיס - השמאלי והימני, כביצוע התמרונים הרגילים והמיוחדים ותמרוני החירום, הנדרשים על מנת להבטיח את יכולתו של אותו אדם לבצע מבחני טיסה ואימוני טיסה כאמור בסימן זה;

(2) אמצעי הבטיחות המתאימים שיש לנקוט בהם מכל אחד ממושבי הטיס כאמור, במצבי חירום העלולים להתפתח בעת האימון;

(3) התוצאות האפשריות מנקיטת אמצעי בטיחות בלתי מתאימים בעת האימון.

(ד) ניתן לעמוד בדרישות האימון כאמור בתקנת משנה (ג), פסקאות (2) ו-(3), בביצוען בטיסה או במדמה טיסה מאושר.

(ה) אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים ובטיסה לטכנאי טיס ולנווט טיס יהיו כאלה המספיקים להבטיח יכולתם לביצוע תפקידיהם.

440. (א) תכנית אימונים לאיש צוות או קצין מבצעי אוויר תכלול אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים כלהלן -

(1) אימון קרקעי ראשוני בסיסי כאמור בפסקה (4) לאנשי צוות אוויר או קצין מבצעי אוויר, לרבות הדרכה בכל אלה:

(א) חובותיהם ותחום אחריותם;

(ב) הוראות תקנות אלה הנוגעות לענין;

(ג) הכרת תכולת הרשיון ומפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון, למעט לגבי דיילים;

(ד) חלקים מתאמים של ספר העזר למבצעים של מחזיק הרשיון;

(2) אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים כקבוע בתקנות 443 עד 446 הנוגעות לענין;

(3) אימון חירום כקבוע בתקנה 441, למעט לגבי קציני מבצעי אוויר;

(4) אימון קרקעי בסיסי, יכלול לפחות 40 שעות מתוכננות של הדרכה בנושאים הנוגעים לענין כאמור בתקנת משנה (ו), אלא אם כן הופחתו לפי האמור בתקנות 433(ד) או 435.

(ב) תכנית אימונים תכלול אימוני טיסה ראשוניים ואימוני הסבה בטיסה כאמור בתקנות 447 עד 449 הנוגעות לענין.

(ג) תכנית אימונים תכלול אימון חוזר על הקרקע ובטיסה כאמור בתקנה 450.

(ד) תכנית אימונים תכלול אימון שינויים כקבוע בתקנה 442 אם מצא המנהל, עקב שינויים בין אוירונים מאותו דגם המופעלים על ידי מחזיק הרשיון, כי אימון נוסף הינו חיוני כדי להבטיח שכל איש צוות וקצין מבצעי אוויר מאומנים מספיק לביצוע תפקידיהם.

(ה) לאנשי צוות שהוסמכו והועסקו כטייס משנה או כטכנאי טיס באותו אווירון, ניתן לכלול אימון קידום כקבוע בתקנות 443 עד 447.

(ו) באימון הסבה או באימון קידום רשאי המנהל לוותר על נושאים, תמרונים, או נהלים מיוחדים או חלקים מהם, הקבועים בתקנות 443 עד 447 ולהפחית שעות מתוכננות של הדרכת קרקע או אימון בטיסה, כקבוע בתקנה 435.

(ז) בנוסף לאימון ראשוני, אימון הסבה, אימון קידום, אימון חוזר ואימון שינויים, יהיו בכל תכנית אימונים, אימונים קרקעיים ואימונים בטיסה כדי להבטיח שכל איש צוות וקצין מבצעי אוויר -

(1) ימשיכו להיות מיומנים וכשירים לכל אווירון, עמדת איש צוות וסוג הפעלה שבהם הם ישרתו;

(2) יהיו מיומנים בכל הנוגע לציד, מתקנים, נהלים וטכניקות חדשות, לרבות שינויים באוירונים.

441. (א) אימון חירום יינתן לכל סוג, דגם או תצורה של אוירונים, לכל איש צוות ויכלול כל אלה:

(1) הדרכה בתפקידי חירום ובנהלי חירום, לרבות תיאום בין אנשי הצוות;

(2) הדרכה אישית במיקום ציד חירום, תפקידו והפעלתו, לרבות -

(א) ציד שמשתמשים בו לציפה ולפינוי;

אימון חירום

(ב) ציוד עזרה ראשונה ותיק רפואי לחירום והשימוש הנכון בהם;
(ג) מטפי אש-ניידים, תוך הדגשת השימוש השונה בהם לכיבוי סוגי אש שונים;

(3) הדרכה בטיפול במצבי חירום, לרבות -

(א) איבוד מהיר של דיחוס;

(ב) אש בטיסה או על פני הקרקע ונהלי פיקוח עשן, תוך הדגשת ציוד חשמל ומפסקי זרם המצויים באזורי תאי הנוסעים והצוות;

(ג) ציפה ופינוי;

(ד) מחלות, פציעות או מצבים מיוחדים אחרים הקשורים בנוסעים או באנשי צוות;

(ה) חטיפות כלי טיס ופגיעה בהם, ומצבים מיוחדים אחרים;

(4) סקירה של תאונות ותקריות שארעו לכל טיס שהופעלו על ידי מחזיק הרשיון, הקשורות במצבי חירום.

(ב) איש צוות יבצע תרגילי חירום כאמור להלן, תוך שימוש בציוד חירום ובנהלי חירום מתאימים:

(1) ציפה;

(2) פינוי חירום;

(3) כיבוי אש ובקרת עשן;

(4) הפעלת פתחי חירום ושימוש בהם, לרבות פריסת מגלשות ושימוש בהן;

(5) שימוש בחמצן הנוסעים ואנשי הצוות;

(6) הוצאת סירות הצלה מכלי הטיס וניפוחן, שימוש בחבלי הצלה והעלאת נוסעים ואנשי צוות על סירות ההצלה, לפי העניין;

(7) פרישה של חגורות הצלה וניפוחן ושימוש במתקני ציפה אישיים אחרים, לפי העניין.

(ג) המנהל רשאי לקבוע לגבי תרגיל מסויים, כי איש צוות יקבל אימון בדרך של הדגמה בלבד.

(ד) אנשי צוות המועסקים בהפעלה בגובה מעל 25,000 רגל, יקבלו הדרכה בכל אלה:

(1) מבנה האטמוספירה;

(2) מערכת הנשימה ומערכת כלי הדם;

(3) היפוקסיה - צורותיה, סימניה, זיקה לחמצן ושיטות התגברות עליה;

(4) נשימת יתר (היפרונטילציה) סימניה ושיטות התגברות עליה;

(5) הפעלת מערכת חמצן ושימוש במסכות.

442. (א) אימון שינויים לאנשי צוות ולקציני מבצעי אויר ככל שהדבר מתאים לתפקידם ואחריותם, יכלול כל אלה:

(1) הדרכה בכל נושא או חלק המתאימים והנדרשים לאימון חוזר באוירון, אלא אם כן מצא המנהל שנושאים מסויימים אינם חיוניים;

(2) אימון בטיסה בכל אחד מהתמרונים או הנהלים הנדרשים לאימון. הטיסה באוירון, אלא אם כן מצא המנהל שהתמרון או הנוהל המסויים אינו חיוני;

(3) מספר השעות המתוכננות של אימון קרקעי ואימון בטיסה כפי שקבע המנהל.

(ב) אימון שינויים לכל הוריאציות של סוג מסויים של אוירון יכולים להיכלל באימון הראשוני, באימון ההסבה, באימון הקידום ובאימון החוזר.

443. (א) אימון ראשוני, אימון הסבה ואימון קידום קרקעיים לטייסים ולטכנאי טיס, ככל שהדבר מתאים לתפקידם, יכללו כל אלה:

(1) נושאים כלליים -

(א) נהלי שיגור טיסה ושחרור טיסה של מחזיק הרשיון;

(ב) עקרונות ושיטות לקביעת משקל ואיזון ומגבלות מסלולים להמראה ולנחיתה;

(ג) מטאורולוגיה המספיקה להבטיח ידיעה מקצועית מעשית בתופעות מזג אויר, לרבות העקרונות של מערכות - חזית, התקרחות, ערפל, סופות רעמים, גזירות רוח ותנאי מזג אויר בגובה רב;

(ד) מערכות פיקוח על תנועה אווירית, ונהלי פיקוח ומונחים;

(ה) ניווט ושימוש בעזרי ניווט, לרבות תהליכי גישת מכשירים;

(ו) נהלי קשר רגילים ובשעת חירום;

(ז) סימני עזר חזותיים לפני ירידה מתחת ל-DH או ל-MDA;

(ח) כל הדרכה נוספת החיונית להבטחת כשירותו של איש הצוות.

(2) לגבי כל דגם של אוירון -

(א) תיאור כללי;

(ב) איפיוני ביצוע;

(ג) מנועים ופרופלורים;

(ד) רכיבים עיקריים;

(ה) מערכות עיקריות ואחרות, עקרונות הפעלה רגילה, מיוחדת ובשעת חירום, נהלים מתאימים ומגבלות;

(ו) נהלים להמנעות ממצבי מזג אויר קשה ולהפעלה בתוך סופות רעמים או בקרבתן, לרבות גבהי החזירה הטובים ביותר, מערבולות אויר, התקרחות, ברד ותנאים מטאורולוגיים מסוכנים אחרים;

(ז) מגבלות הפעלה;

(ח) צריכת דלק ובקרת שיוט;

(ט) תכנון טיסה;

(י) כל נוהל רגיל ונוהל חירום;

(יא) ספר העזר לטיסה המאושר של האוירון או ספר מקביל לו.

(ב) אימון ראשוני קרקעי לטייסים ולטכנאי טיס בנושאים הנדרשים בתקנת משנה (א)

ובתקנה 440(א), יכלול את מספר שעות ההדרכה המתוכננות הבאות לפחות, אלא אם כן הופחתו כאמור בתקנה 435:

(1) באירונים בקבוצה 1 -

(א) המונעים במנועי בוכנה - 64 שעות;

(ב) המונעים במנועי טורבו פרופלר - 80 שעות;

(2) באירונים בקבוצה 2 - 120 שעות.

נווט טיס -
אימון קרקעי

444. (א) אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים לנווט טיס יכללו הדרכה בנושאים המפורטים בתקנה 443(א), המתאימים לתפקידיו ולאחריותו בקשר לדגם המסויים של האוירון בנושאים אלה:

(1) מגבלות מהירויות טיפוס, שיט וירידה;

(2) כל פריט של ציוד ניווט המותקן באוירון, לרבות ציוד רדיו, מכ"מ וציוד אלקטרוני אחר;

(3) ביצועי האוירון;

(4) מכשירי מדידת מהירות האויר, טמפרטורה ולחץ או מערכותיהם;

(5) מגבלות מצפן ושיטות האיפוס שלו;

(6) טבלאות ונתוני בקרת שיט, לרבות שיעורי צריכת הדלק;

(7) כל הדרכה נוספת החיונית כדי להבטיח כשירותו של נווט הטיס.

(ב) אימון קרקעי ראשוני לנווט טיס בנושאים הקבועים בתקנת משנה (א) יכלול את מספר שעות ההדרכה המתוכננות הבאות לפחות, אלא אם כן הופחתו כאמור בתקנה 435:

(1) אירונים מקבוצה 1 -

(א) המונעים במנועי בוכנה - 16 שעות;

(ב) המונעים במנועי טורבו פרופלר - 32 שעות;

(2) אירונים מקבוצה 2 - 32 שעות.

דיילים - אימון
ראשוני ואימון
הסבה קרקעיים

445. אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים לדיילים יכללו הדרכה בכל אלה לפחות:

(א) נושאים כלליים -

(1) סמכות הטיס המפקד;

(2) טיפול בנוסע, לרבות נהלים בטיפול בנוסעים בלתי שפויים או באחרים שהתנהגותם עלולה לסכן את בטיחות הטיסה.

(ב) לגבי כל דגם אוירון -

(1) תיאור כללי של כלי הטיס תוך הדגשת אפיונים פיזיים שיש להם השלכה לציפה, פינוי בשעת חירום ונהלי חירום בעת טיסה;

(2) השימוש במערכת מסירת הודעות לציבור ובאמצעי התקשורת עם אנשי הצוות האחרים, לרבות אמצעי תקשורת חירום במקרה של נסיון חטיפת כלי הטיס, פיגוע בו או במצבים בלתי רגילים;

(3) אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים לדיילים בנושאים הקבועים בתקנת משנה (א) ובתקנה 440(א) יכללו את מספר שעות ההדרכה המתוכננות הבאות לפחות, אלא אם כן הופחתו כאמור בתקנה 435:

(1) באירונים מקבוצה 1 -

(א) המונעים במנועי/בוכנה - 8 שעות;

(ב) המונעים במנועי טורבו פרופלר - 8 שעות;

(2) באירונים מקבוצה 2 - 16 שעות.

446. (א) אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים לקציני מבצעי אויר יכללו הדרכה בכל אלה לפחות:

קציני מבצעי
אוייר - אימון
ראשוני ואימון
הסבה קרקעיים

(1) נושאים כלליים -

(א) שימוש במערכות תקשורת, לרבות איפיונים של אותן מערכות, נהלים רגילים ונהלי חירום מתאימים;

(ב) מטאורולוגיה, לרבות סוגים שונים של מידע מטאורולוגי ותחזיות מטאורולוגיות, פירוש נתוני מזג אויר, לרבות תחזית של סמפרטורות בנתיב ובנקודות היעד והמוצא ותנאי מזג אויר אחרים, מערכות תחזית, תנאי רוח ושימוש במפות מזג אויר עכשוויות ותחזיות לגבי גבהים שונים;

(ג) מערכת ההודעות לאנשי צוות (NOTAM);

(ד) עזרי ניווט ופרסומי ניווט;

(ה) אחריות משותפת של טייס וקצין מבצעי אויר;

(ו) תופעות מזג אויר ומקורות מידע מזג אויר;

(ז) פיקוח על תנועה אוירית ותהליכי גישת מכשירים;

(2) לגבי כל דגם אוירון -

(א) תיאור כללי של האוירון המדגיש את איפיוני התפעול והביצוע, ציוד הניווט, ציוד הגישה והתקשרות, ציוד החירום ונהלי החירום ונושאים אחרים הקשורים לחובות קצין מבצעי האויר ולאחריותו;

(ב) נהלי טיסה, לרבות נהלים המפורטים בתקנה 443(א)(2)(ו);

(ג) חישובי איוון ומשקל;

(ד) דרישות שיגור, ביצועים בסיסיים של האוירון ונהליו;

(ה) תכנון טיסה, לרבות בחירת נתיב, ניתוח של זמן טיסה ודרישות דלק;

(ו) נהלי חירום;

(3) הדגשת נהלי החירום, לרבות שיטות אזעקת הרשויות המוסמכות של המדינה, מחזיק הרשיון ורשויות אחרות בשעת חירום כדי לקבל עזרה מרבית לאוירון במצוקה.

(ב) אימון ראשוני ואימון הסבה קרקעיים לקציני מבצעי אויר יכללו מבחן כשירות שמטרתו להוכיח את ידיעתו המקצועית ויכולתו של קצין מבצעי האויר בנושאים המפורטים בתקנת משנה (א); המבחן יערך בידי מי שמינה לענין זה מחזיק הרשיון או מדריך קרקע באישור המנהל.

(ג) אימון קרקע ראשוני לקציני מבצעי אויר בנושאים המפורטים בתקנת משנה (א) ובתקנה 440(א), יכללו את שעות ההדרכה המתוכננות כאמור להלן לפחות, אלא אם כן הופחתו לפי תקנה 435:

(1) באירונים מקבוצה 1 -

(א) המונעים במנועי בוכנה - 30 שעות;

(ב) המונעים בטורבו פרופלר - 40 שעות;

(2) באירונים מקבוצה 2 - 40 שעות.

טייסים - אימונים
בטיסה

447. (א) אימון ראשוני, אימון הסבה ואימון קידום לטייסים, יכללו אימון טיסה וצבירת נסיון לגבי כל אחד מהתמרונים וההתהליכים המפורטים בתוספת E לחלק 121 לפ.א.ר., לפי הענין.

(ב) התמרונים וההתהליכים הנדרשים כאמור בתקנת משנה (א) יבוצעו בטיסה, אלא אם כן ניתן לבצע חלק מהם במדמה טיסה, במיתקן אימונים מתאים או באירון נייד, כאמור בתוספת E לחלק 121 לפ.א.ר.

(ג) בקורס הנערך על פי תוכנית אימונים מאושרת הכוללת שימוש במדמה טיסה לפי תקנה 437(ג), ישלים כל טייס בהצלחה -

(1) ביצועי תמרונים וההתהליכים המפורטים בתוספת E לחלק 121 לפ.א.ר. לגבי אימון טיסה ראשוני, וצבירת נסיון שניתן לבצעם במדמה טיסה או במיתקן אימונים דומה:

(2) מבחן טיסה בכלי טיס או מבחן במדמה טיסה ברמת כשירות של טייס מפקד או טייס משנה, לפי הענין; המבחן במדמה טיס יכלול לפחות את כל התמרונים וההתהליכים המפורטים בתוספת F לחלק 121 לפ.א.ר. שניתן לבצעם במדמה טיס ללא מערכת ויזואלית.

(ד) אימון טיסה ראשוני בכלי טיס יכלול את מספר שעות אימון הטיסה כמפורט להלן לפחות, אלא אם כן הופחתו כאמור תקנה 435:

(1) באירונים מקבוצה 1 -

(א) המונעים במנועי בוכנה - לטייס מפקד 10 שעות ולטייס משנה 6 שעות;

(ב) המונעים במנועי טורבו פרופלר - לטייס מפקד 15 שעות ולטייס משנה 7 שעות;

(2) באירונים מקבוצה 2 - לטייס מפקד 20 שעות ולטייס משנה 10 שעות.

טכנאי טיס -
אימון ראשוני
ואימון הסבה
בטיסה

448. (א) אימון ראשוני ואימון הסבה לטכנאי טיס יכללו את כל אלה לפחות:

(1) אימון ונסיון בנהלים הקשורים בביצוע תפקידיו של טכנאי טיס; אימון זה יכול להתבצע בטיסה או במדמה טיסה, או במיתקן אימון דומה אחר;

(2) מבחן טיסה הכולל -

(א) בדיקה שלפני טיסה;

(ב) ביצוע תפקידים בעת הטיסה, בעמדת טכנאי הטיס, בעת הסעה, ריצת המראה, המראה, נסיקה, שיוט, ירידה, גישה ונחיתה;

(ג) ביצוע תפקידים אחרים, כגון בקרת צריכת דלק והכנת רישומי צריכת הדלק, הפעלה רגילה והפעלת חירום או הפעלה חלופית של כל מערכת הטסת האירון, המבוצעות בעת הטיסה במדמה הטיסה, או במיתקן אימון דומה אחר.

(ב) אימון הטיסה הראשוני בכלי טיס הנדרש לפי תקנת משנה (א) יכלול אותן מספר שעות אימונים הקבועות לגבי טייס משנה בתקנה 447(ד) אלא אם כן הופחתו כאמור בתקנה 435.

(ג) בקורס הנערך על פי תכנית אימונים מאושרת הכוללת שימוש במדמה טיסה או במיתקן אימון דומה אחר לפי תקנה 437(ג), ישלים טכנאי הטיס בהצלחה -

(1) אימון כל התפקידים הנדרשים בתקנת משנה (א) לפחות;

(2) מבחן טיסה ברמת כשירות של טכנאי טיס בביצוע תפקידיו ונהלי עבודתו.

449. (א) אימון ראשוני ואימון הסבה בטיסה לנווט טיס יכלולו אימון טיסה ומבחן טיסה המספיקים כדי להבטיח את יכולתו בביצוע תפקידיו.

(ב) אימון הטיסה והמבחן האמורים בתקנת משנה (א) יבוצעו -

(1) בטיסה או במיתקן אימון מתאים;

(2) בהפעלה לפי פרק זה, בהשגחת נווט טיס מוסמך.

450. (א) איש צוות או קצין מבצעי אויר יקבל אימון חוזר שמטרתו להבטיח שהוא מיומן, כשיר ומעודכן בכל הנוגע לדגם האוירון ולעמדתו באוירון לפי העניין.

(ב) אימון קרקעי חוזר יכלול את אלה לפחות:

(1) מבחן המאפשר לבדוק את ידיעתו המקצועית של איש הצוות או של קצין מבצעי אויר בכל הנוגע לאוירון ולעמדתו בו;

(2) הדרכה בנושאים הנדרשים לאימון קרקעי ראשוני כאמור בתקנה 440(א), לרבות אימון חירום; קצין מבצעי אויר פטור מאימון חירום;

(3) לגבי דיילים וקציני מבצעי אויר, מבחן רמה כמפורט בתקנות 445(ב) ו-446(ב), לפי העניין.

(ג) אימון קרקעי חוזר לאנשי צוות ולקציני מבצעי אויר יכלול את מספר השעות המתוכננות המפורטות להלן, לפחות, אלא אם כן הופחתו כאמור בתקנה 435:

(1) טייסים וטכנאי טיס -

(א) האוירונים מקבוצה 1 -

(1) המונעים במנועי בוכנה - 16 שעות;

(2) המונעים במנועי טורבו פרופלר - 20 שעות;

(ב) באוירונים מקבוצה 2 - 25 שעות;

(2) נווטי טיס -

(א) באוירונים מקבוצה 1 -

(1) המונעים במנועי בוכנה - 2 שעות;

(2) המונעים במנועי טורבו פרופלר - 16 שעות.

(ב) באוירונים מקבוצה 2 - 16 שעות;

(3) דיילים -

(א) באוירונים מקבוצה 1 -

(1) המונעים במנועי בוכנה - 4 שעות;

(2) המונעים במנועי טורבו פרופלר - 5 שעות.

(ב) באוירונים מקבוצה 2 - 12 שעות;

(4) קציני מבצעי אויר -

(א) באוירונים מקבוצה 1 -

(1) המונעים במנועי בוכנה - 8 שעות;

(2) המונעים במנועי טורבו פרופלר - 10 שעות;

(ב) באירונים מקבוצה 2 - 20 שעות.

(ד) אימון טיסה חוזר לאנשי צוות אויר יכלול את כל אלה:

(1) טייסים -

אימון טיסה בתמרונים ובתהליכים המפורטים בתוספת F לחלק 121 לפ.א.ר., אולם שעות הטיסה המתוכננות אינן נדרשות והשלמת מבחן רמה בהצלחה יכולה לבוא במקום אימון טיסה חוזר כקבוע בתקנה 454(ג);

(2) טכנאי טיס -

אימון טיסה כקבוע בתקנה 448(א), בשינויים הבאים:

(א) שעות הטיסה המתוכננות אינן נדרשות;

(ב) מבחן הטיסה, למעט בדיקה שלפני הטיסה, יכול להתבצע במדמה טיסה או במתקן אימון אחר; הבדיקה שלפני טיסה יכולה להתבצע באירון או בשימוש באמצעים חזותיים מאושרים;

(3) נווטי טיסה -

אימון בטיסה ומבחן בטיסה כדי להבטיח כשירותם בהקשר לתהליכים ולציוד ניווט המיועדים לשימוש והכרת מידע ניווט חיוני הקשור בנתיבים של מחזיק הרשיון, הדורשים נווט טייס.

אימון בטיפול
והובלת חמרים
מסוכנים

451. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם בתפקיד הכרוך בטיפול בחמרים מסוכנים או בהובלתם, אלא אם כן אותו אדם השלים בתקופה של 12 חדשים שקדמו לכך אימון ראשוני או חוזר הכולל הדרכה בכל אלה:

(1) קורס מאושר באשר לשיטות הסגירה, האריזה, הסימון, השילוט והתיעוד המבוצעים על ידו בכל הנוגע לחמרים מסוכנים;

(2) איפיוני הטיפול, ההטענה והאחסנה של חמרים מסוכנים.

(ב) מחזיק רשיון ינהל רישומים של האימונים שהושלמו על ידי אנשי צוות ועובדי קרקע המבצעים תפקידים הכרוכים בטיפול ובהובלת חמרים מסוכנים.

(ג) מחזיק רשיון שהחליט לא להוביל חמרים מסוכנים, או סוגים מסויימים של חמרים מסוכנים, יבטיח שכל איש צוות יהיה מיומן בזיהוי חמרים אלה.

(ד) בתקנה זו, "חמרים מסוכנים" - כהגדרתם בתקנות הטיס (הובלת חמרים מסוכנים), התשמ"ד-1983.

סימן י"ד: כישורי אנשי צוות

העסקת טייס
משנה

452. לא יועסק טייס משנה בהפעלה שבה נדרשים שלושה טייסים או יותר אלא אם כן הוא כשיר ומוסמך לשמש כטייס מפקד באותה הפעלה.

ביצוע מבחנים
ואימונים

453. (א) לא יבצע מחזיק רשיון מבחן או אימון בעת ביצוע הפעלה אלא לביצוע המבחנים והאימונים המפורטים להלן והנדרשים לפי פרק זה, או הנדרשים על ידי מחזיק הרשיון -

(1) מבחנים בנתיב לטייסים;

(2) אימוני נווטים המבוצעים בהשגחת מדריך נווטים בטיסה;

(3) מבחנים בטיסה לנווטים;

(4) מבחנים בטיסה לטכנאי טיס, למעט בנהלי חירום, אם הנבחן הינו כשיר ומעודכן כאמור בתקנה 465:

(5) אימונים ומבחני כשירות לדיילים.

(ב) פרט למבחנים בנתיב ולאומון חוזר בטיסה לטייסים ומבחנים לטכנאי טיס בטיסה, לא ישמש הנבחן או המתאמן כאיש צוות נדרש.

454. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כאיש צוות נדרש באוירון, אלא אם כן השלים אותו אדם בהצלחה אימון קרקע ראשוני ואימון טיסה ראשוני לגבי אותו דגם של אוירון ולגבי אותה עמדת איש צוות, לפי תוכנית אימונים מאושרת כאמור בסימן י"ג בפרק זה.

אימון ראשוני
ואימון שינויים
נדרשים

(ב) הוראת תקנת משנה (א) לא תחול על -

(1) איש צוות שהוסמך ושירת כאיש צוות באוירון מדגם אחר באותה קבוצה והשלים אימון הסבה כמפורט בתקנה 440:

(2) איש צוות שהוסמך ושירת כטייס משנה או טכנאי טיס בדגם מסויים של אוירון והוא ראשי לשמש כטייס מפקד או כטייס משנה, לפי הענין, אם השלים אימון קידום באותו דגם של אוירון כמפורט בתקנה 440.

(ג) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם, כאיש צוות נדרש באוירון מדגם שעברו נכלל אימון שינויים בתכנית האימונים המאושרת של מחזיק הרשיון, אלא אם כן השלים אותו אדם בהצלחה, בכל הנוגע לעמדת איש הצוות ולדגם האוירון שבו הוא משרת, אימון ראשוני קרקע, אימון בטיסה, אימון הסבה או אימון שינויים כקבוע בתקנה 440.

455. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כאיש צוות נדרש, כמפורט להלן, אלא אם כן בתקופה של 12 חודשים שקדמו להפעלה נתקיים בו אחד מאלה לפי הענין -

אימון חוזר נדרש

(1) לגבי איש צוות אויר - השלים בהצלחה אימון קרקעי חוזר ואימון טיסה חוזר לגבי אותו דגם של אוירון ועמדת איש צוות, ומבחן טיסה כנדרש:

(2) לגבי טייס מפקד - בנוסף לקבוע בפסקה (1), השלים בהצלחה בתקופה של שישה חודשים שקדמו להעסקתו אימון טיסה חוזר באוירון שבו הוא משרת כטייס מפקד בהפעלה לפי פרק זה:

(3) לגבי טייס המועסק כטייס מפקד - השלים לגבי כל אוירון שבו הוא מועסק כאמור, אימון טיסה חוזר או מבחן כשירות:

(4) לגבי דייל או קצין מבצעי אויר - השלים אימון קרקעי חוזר ומבחן כשירות.

(ב) על אף האמור בפסקאות (1) עד (3) לתקנת משנה (א) -

(1) מבחן כשירות המפורט בתקנה 461 יכול לבוא במקום אימון טיסה חוזר הנדרש לפי תקנת משנה (א) לגבי טייס:

(2) קורס אימונים מאושר במדמה טיסה כמפורט בתקנה 432(ב) יכול לבוא במקום תקופות חילופיות של אימון טיסה חוזר הנדרש באותו דגם של אוירון.

456. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כאיש צוות נדרש באוירון, אלא אם כן צבר באותו דגם של אוירון ובאותה עמדת איש צוות נסיון הפעלה כקבוע בתקנה זו.

צבירת נסיון
הפעלה

(ב) (1) לצבירת נסיון ההפעלה המעשי, על איש צוות אויר להחזיק ברשיונות ובהגדרים מתאימים לגבי עמדת איש הצוות ולגבי האוירון וטייס העונה על הדרישות החלות על טייס מפקד יחזיק ברשיונות ובהגדרים של טייס מפקד באוירון:

(2) צבירת הנסיון תחל לאחר השלמה מוצלחת של אימוני קרקע ואימוני טיסה לגבי האוירון ולגבי עמדת איש הצוות:

(3) הנסיון ירכש בטיסה לפי המפורט להלן לגבי כל איש צוות וביצוע טיסות מבצעיות לפי פרק זה: לגבי כלי טיס שמחזיק הרשיון לא השתמש בו לפני כן, ייוספו טיסות מבחן או טיסות העברה לנסיון הדרוש לצבירה ולא נדרש נסיון הפעלה נפרד לגבי וריאציות של אותו דגם של אוירון.

(ג) רכישת נסיון מעשי לצורך צבירה לטייסים -

(1) (א) טייס מפקד יבצע תפקידים של טייס מפקד בפיקוחו של טייס בוחן.

(ב) כאשר תכנית האימונים המאושרת של מחזיק הרשיון כוללת קורס אימונים במדמה טיסה כאמור בתקנה 496(ג), יבצע טייס מפקד תפקידים של טייס מפקד בפיקוחו של מפקח במשך טיסה אחת לפחות הכוללת המראה ונחיתה: בעת שטייס מפקד רוכש נסיון הפעלה כאמור בפסקה זו, טייס בוחן המשרת גם כטייס מפקד יאייש את מושב הטייס: בעת שטייס מפקד רוכש נסיון בהסבה, רשאי הטייס הבוחן, המשרת כטייס מפקד, לאייש את מושב המשקף אם הטייס בהסבה ביצע לפחות שתי המראות ושתי נחיתות באותו דגם של אוירון שבשימוש, והוכיח בהצלחה בפני הטייס הבוחן שהוא כשיר לבצע את תפקידיו של טייס מפקד של אותו דגם של אוירון:

(2) טייס משנה יבצע את תפקידיו של טייס משנה בפיקוחו של טייס בוחן או ישקיף על ביצוע תפקידים אלה בתוך תא הטייס:

(3) שעות נסיון ההפעלה לכל סוגי הטייסים הם כלהלן:

(א) באימון ראשוני -

(1) באוירונים מקבוצה 1 -

המונעים במנועי בוכנה - 15 שעות:

המונעים במנועי טורבו פרופלר - 20 שעות:

(2) באוירונים מקבוצה 2 - 25 שעות.

(ב) באימון הסבה -

(1) באוירונים מקבוצה 1 -

המונעים במנועי בוכנה - 10 שעות:

המונעים במנועי טורבו פרופלר - 12 שעות:

(2) באוירונים מקבוצה 2 - 15 שעות.

(ג) באימון הסבה, כאשר תכנית האימונים המאושרת של מחזיק הרשיון כוללת קורס אימונים במדמה טיסה כאמור בתקנה 437(ג), על כל טייס לעמוד גם בדרישות הקבועות בפסקה (א) לגבי אימון ראשוני.

(ד) טכנאי טיס יבצע את תפקידיו של טכנאי טיס בפיקוחו של איש צוות בוחן או בפיקוחו של טכנאי טיס מוסמך במספר שעות כמפורט להלן:

(1) באוירונים מקבוצה 1 -

המונעים במנועי בוכנה - 8 שעות:

המונעים במנועי טורבו פרופלר - 10 שעות:

(2) באוירונים מקבוצה 2 - 12 שעות.

(ה) דייל יבצע תפקידים של דייל בפיקוחו של דייל או ישקיף על ביצוע תפקידים כאמור במשך 5 שעות טיסה לפחות; לא נדרש נסיון הפעלה לגבי דייל שרכש נסיון קודם באירון המופעל לפי פרק זה, אם מחזיק הרשיון יוכיח שהדייל קיבל אימוני קרקע מספיקים ונסיון מעשי לגבי האירון שבו הוא עומד להיות מועסק.

(ו) ניתן להפחית את שעות נסיון ההפעלה עד כדי 50 אחוזים ממספר השעות הנדרש בתקנה זו, בהמרת שעת טיסה בהמראה אחת ונחיתה אחת; למרות האמור בתקנות 435 ו-437, לא יופחתו שעות נסיון ההפעלה אלא כאמור בתקנת משנה זו.

(ז) תקנה זו לענין צבירת נסיון אינה חלה על -

(1) איש צוות שאינו טייס מפקד, כאשר הוא משרת בתפקידים הקבועים בסימן זה;

(2) טייס העונה על הדרישות החלות על טייס מפקד המשרת כטייס משנה.

457. לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם בהפעלת הליקופטר אלא אם כן אנשי הצוות עונים על הדרישות המפורטות בתקנות 127.151, 127.161, 127.175 ו-127.177 לפ.א.ר.

הפעלות כהליקופטר

458. (א) לא ישמש טייס כטייס מפקד על כלי טיס, או כטייס משנה של כלי טיס בהפעלה של מוביל אוירי בינלאומי, או מוביל אוירי בטיסות שכר שבה נדרשים שלושה טייסים או יותר, אלא אם כן הוא מחזיק ברשיון טייס תובלה בנתיבי אויר ובהגדר סוג מתאים לאותו כלי טיס.

רשיונות לטייסים

(ב) הפועל כטייס בתפקיד שאינו אחד מאלה המנויים בתקנת משנה (א), יחזיק לפחות ברשיון טייס מסחרי ובהגדר מכשירים.

(ג) לענין תקנה זו, טייס משנה הינו טייס המוסמך למלא את מקומו של טייס מפקד בעת מנוחתו בשעת הטיסה.

459. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כטייס פעיל אלא אם כן ביצע ב-90 הימים שקדמו להעסקתו לפחות 3 המראות ו-3 נחיתות בדגם האירון אותו הוא נדרש להפעיל; את ההמראות והנחיתות הנדרשות ניתן לבצע במדמה טיסה בעל תצוגה חזותית לפי נספחים F ו-E לחלק 121 לפ.א.ר.

טייסים -
נסיון עדכני

(ב) טייס שאינו עומד בדרישות תקנת משנה (א) יהיה כשיר להיות טייס פעיל לאחר שביצע 3 המראות ו-3 נחיתות בפיקוח בוחן טיסה מוסמך ובתנאים אלה:

(1) ביצוע של המראה אחת לפחות עם הפסקה מדומה של המנוע הקריטי ביותר;

(2) ביצוע של גישת ILS למינימום המורשה לפחות ונחיתה בתום הגישה;

(3) ביצוע נחיתה אחת לפחות עם עצירה מוחלטת בסופה.

(ג) כאשר התמרונים הנדרשים בתקנת משנה (ב) מבוצעים במדמה טיסה בעל תצוגה חזותית, על הטייס -

(1) להיות בעל נסיון של 100 שעות טיסה פעילה לפחות על דגם אירון בו יועסק;

(2) לבצע שתי נחיתותיו הראשונות על הקו בהשגחת בוחן טיסה מוסמך; את שתי הנחיתות יש לבצע במגבלות מזג אויר שלא תהיינה נמוכות מן המצויין במפרט המבצעי של מחזיק הרשיון לגבי תפעול מבצעי בקטגוריה I; הנחיתות חייבות להתבצע לא יאוחר מ-45 ימים מתום המבחן במדמה טיסה.

(ד) בוחן הנוכח בעת ביצועי המראות ונחיתות כאמור בתקנות משנה (ב) ו-(ג), יאשר בחתימת ידו כי הנבחן מוסמך וכשיר לבצע תפקידי טיסה פעילים לפי סימן זה; הבוחן רשאי לדרוש ביצוע תמרונים נוספים מתוך רשימת תמרונים מאושרת לפני מתן האישור האמור.

460. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כטייס מפקד של אוירון, אלא אם כן 12. החדשים שקדמו להפעלה אותו אדם עבר מבחן נתיב (Line Check) שבו ביצע בהצלחה את תפקידיו של טייס מפקד באחד מדגמי האוירונים אותם הוא עומד להטיס.

(ב) מבחן נתיב לטייס מפקד -

- (1) יינתן על ידי טייס בוחן הכשיר לגבי האוירון ולגבי הנתיב;
- (2) יכיל לפחות טיסה רגילה בנתיב אופייני של המוביל האוירי שבו מועסק או יועסק הטייס בדרך כלל.

461. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כטייס כנדרש לפי פרק זה, אלא אם כן השלים בהצלחה מבחן כשירות או קורס אימונים מאושר במדמה טיסה כמפורט בתקנה 437 וכלהן -

- (1) טייס מפקד - עבר מבחן כשירות תוך 12 החדשים שקדמו להפעלתו וכן עבר תוך 6 חדשים שקדמו לאותה הפעלה מבחן כשירות או אימון במדמה טיסה חזותי;
- (2) טייס משנה - עבר מבחן כשירות תוך 24 חדשים שקדמו להפעלתו וכן עבר תוך 12 החדשים שקדמו לאותה הפעלה מבחן כשירות או אימון במדמה טיסה; טייס שהשלים בהצלחה מבחן טיסה להגדר סוג כאמור בתקנות הרשיונות יראו אותו כאילו השלים בהצלחה מבחן כשירות לפי תקנה זו.

(ב) פרט לאמור בתקנות משנה (ג) ו-(ד) יתקיימו במבחן דרישות אלה:

- (1) המבחן יכלול לפחות את התהליכים והתמרונים הקבועים בתוספת F לחלק 121 לפ.א.ר. אלא אם כן נקבע באותה תוספת במפורש אחרת;
- (2) את המבחן יקיים המנהל או בוחן טיסה (להלן - בוחן).
- (ג) ניתן להשתמש במדמה טיסה חזותי מאושר או במיתקן אימונים מתאים אחר בעת ביצוע מבחן כשירות כקבוע בתוספת F לחלק 121 לפ.א.ר.
- (ד) בוחן רשאי לוותר על כל אחד מהתהליכים או מהתמרונים שלגביהם קיימת סמכות ויתור בתוספת F לחלק 121 לפ.א.ר. אם -
- (1) המנהל לא דרש ביצוע אותו תהליך או תמרון;
- (2) בעת הבחינה מחזיק הרשיון מעסיק את הטייס הנבחן;
- (3) הטייס הנבחן כשיר להפעלה לפי פרק זה באותו דגם של אוירון ובאותה עמדת איש צוות.

(ה) נכשל הנבחן בביצוע נאות של אחד התמרונים או התהליכים הנדרשים בעת בחינת הכשירות, רשאי הבוחן לאפשר לטייס ביצוע נוסף בעת מהלך בחינה; כן רשאי הבוחן לדרוש מהנבחן ביצועים חוזרים גם על תמרונים אחרים שלדעתו דרושים לקביעת כשירותו של הטייס; לא הצליח הנבחן להשיג ביצוע נאות כאמור, לא יעסיקו מחזיק הרשיון והוא לא יעסוק בהפעלות לפי פרק זה עד שיעמוד במבחן כשירות.

(ו) מבחן כשירות, למעט מבחן ראשוני לטייס משנה, יכול להתבצע במדמה טיסה חזותי מאושר, בתנאי שהנבחן יבצע לפחות שתי נחיתות באוירון המתאים בעת ביצוע מבחן נתיב או מבחן אחר הניתן על ידי בוחן או בהשגחת טייס מפקד שיאשר ביצוע נאות של הנחיתות האמורות; בוצע מבחן כשירות כאמור בפסקה זו, יבוצע מבחן הכשירות הבא לאותו טייס באותו אופן, בהתאם לתוספת F לחלק 121 לפ.א.ר. או ניתן להשתמש במקומם בקורס אימונים במדמה טיסה חזותי לפי תקנה 437.

462. (א) מחזיק רשיון ימציא למנהל שיטה שתניח את דעתו לפיה יפיץ מידע כאמור בתקנת משנה (ב) ובתקנה 463(א) לידיעת טייסים מפקדים ולידיעת עובדי מבצעי אויר הנוגעים בענין.

(ב) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כטייס מפקד אלא אם כן סיפק מחזיק הרשיון לאותו אדם מידע מעודכן אודות האזורים בהם יועסק וכן אודות שדות התעופה ואיזורי פיקוח טרמינליים של השדות בהם יפעל; מחובתו של המפעיל לוודא כי בידי האדם המועסק על ידו הידע הדרוש ויכולת השימוש במידע כדלהלן -

- (1) מזג האויר האופייני בעונות השנה השונות;
- (2) - אמצעי עזר, לניווט;
- (3) תהליכי קשר לרבות סימנים חזותיים מוסכמים של שדות תעופה;
- (4) פני השטח לרבות המכשולים בו;
- (5) רומים מזעריים בטוחים לטיסה;
- (6) תהליכי טיסה על הנתיב לרבות תהליכי גישה ויציאה לאיזורי בקרת השדה, תהליכי ההמתנה ותהליכי גישת מכשירים מאושרים לשדות התעופה;
- (7) לכל שדה שבו פועל הטייס, תרשים שדה התעופה בתוך האיזור הטרמינלי ובו בהכלטה השטחים שסביבו הבנויים ומאוכלסים בצפיפות;
- (8) הודעות לעובדי טיס (NOTAM).

463. (א) המנהל רשאי להכריז על נתיב, איזור טיס או שדה תעופה מסויים כיחודיים, אם נתקיים בהם אחד מאלה:

כישורי טייסים
בנתיבים ושדות
תעופה יחודיים

- (1) פני השטח או הימצאותם של מכשולים מיוחדים בקרבם דורש זאת;
 - (2) תהליכי הגישה והיציאה מסוכנים במיוחד;
 - (3) נדרשים אמצעי ניווט מיוחדים;
- הכריז המנהל כאמור, לא יכנס אליו כלי טיס אלא אם כן קיבלו אנשי הצוות הסמכה מיוחדת.
- (ב) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כטייס מפקד בטיסה אל ומשדות תעופה אשר הוכרו כיחודיים, אלא אם כן ב-12 החדשים שקדמו להפעלה נתקיים אחד מאלה:
- (1) הטייס המפקד או טייסי המשנה ביצעו תנועה באותו שדה כאנשי צוות אויר פעילים: בתקנה זו, "תנועה" - המראה אחת ונחיתה אחת;
 - (2) הטייס המפקד הוסמך לבצע תנועה באותו שדה; הטייס המפקד לא נדרש להסמכה כאמור אם התנועה מבוצעת בתנאי מזג אויר השווים או הטובים מאלה:
- (א) גובה בסיס ענן 1000 רגל מעל ה-MEA או MOCA הנמוכים ביותר או מגובה תחילת גישת מכשירים לאותו שדה;
- (ב) הראות באותו שדה אינה פחותה מ-5 ק"מ.
- (ג) בנוסף לאמור בתקנת משנה (ב), לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כטייס מפקד בנתיב או באיזור טיסה שהוכרו כיחודיים אלא אם כן ב-12 החודשים שקדמו לאותה הפעלה הוכיח להנחת דעתו של המנהל את כושרו בהפעלת אחת השיטות המיוחדות כמפורט להלן:
- (1) בבצעו טיסה מעל האיזור או הנתיב היחודיים האמורים תוך שימוש בשיטות הניווט המיוחדות להם;

(2) בהפעילו את שיטות הניווט המיוחדות בעת היותו טייס מפקד בפיקוחו של בוחן מעל האזורים או הנתיבים היחודיים האמורים:

(3) בסיימו בהצלחה תכנית אימונים כנדרש בנספח ב' של חלק זה.

464. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כטייס מפקד בטיסה אלא אם כן תוך 12 החדשים שקדמו להפעלה ביצע לפחות טיסה אחת כטייס או כאיש צוות אחר בין טרמינלים שאליהם הוא מיועד לטוס.

(ב) טייס מפקד שלא עמד בדרישות תקנת משנה (א) לא יעסוק בטיסה אלא אם כן טיפף לו מחזיק הרשיון מידע כאמור בתקנה 462.

465. לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כטכנאי טיס באוירון, אלא אם כן תוך 6 החדשים שקדמו לאותה הפעלה צבר לפחות 50 שעות זמן טיסה כטכנאי טיס באותו דגם של אוירון או אם מחזיק הרשיון או המנהל בחנו אותו באותו דגם אוירון וקבעו כי הוא מכיר את כל המידע ונהלי ההפעלה העדכניים והחיוניים וכשיר לגביהם או עמד בהצלחה במבחן רמה כאמור בתקנה 448(א)(2).

סימן ט"ו: קצין מבצעי אויר - כישורים ומנבלות זמן תפקיד

466. (א) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם בהפעלה מבצעית ולא יעסוק אדם כקצין מבצעי אויר לגבי קבוצה מסוימת של אוירונים, אלא אם כן השלים בהצלחה, לגבי אוירון מאותה קבוצה כל אלה:

(1) אימון ראשוני של קצין מבצעי אויר: אולם אם השלים בהצלחה אימון כאמור לגבי סוג אחר של אוירון מאותה קבוצה, ישלים אימון הסבה מתאים:

(2) הכרה תפעולית של 5 שעות לפחות בהשקפה מתא הטייס על הפעלות לפי פרק זה או הכרה תפעולית של שתי שעות וחצי לפחות בהשקפה מתא הטייס, כאמור, ו-3 המראות ונחיתות: אולם רשאי הוא לעסוק בתפקיד של קצין מבצעי אויר בלי לעמוד בתנאי פסקה זו, עד תום 90 ימים מהיום שבו נכנס האוירון לשירות לראשונה.

(ב) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כקצין מבצעי אויר לגבי אוירון מדגם מסוים, אלא אם כן השלים בהצלחה אימון שינויים לגבי אותו אוירון.

(ג) (1) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כקצין מבצעי אויר, אלא אם כן תוך 12 החדשים שקדמו להפעלה השלים בהצלחה הכרה תפעולית של 5 שעות לפחות בהשקפה מתא הטייס על הפעלות לפי פרק זה מאחד מדגמי האוירונים בכל קבוצת אוירונים שאותם הוא עומד לשגר, או הכרה תפעולית של שתיים וחצי שעות לפחות בהשקפה מתא הטייס, כאמור, ו-3 המראות ונחיתות:

(2) לענין תקנת משנה זו ניתן להשקיף במשך 5 שעות באימון המבוצע במדמה טיסה המאושר לאותה קבוצת אוירונים כאמור בתקנה 436.

(ד) לא יעסיק מחזיק רשיון אדם ולא יעסוק אדם כקצין מבצעי אויר, בשיגור אוירונים לפי פרק זה אלא אם כן קבע מחזיק הרשיון שאותו אדם מכיר ויודע את כל נהלי ההפעלה הדרושים לאותו קטע המצוי בסמכותו: קצין מבצעי אויר הכשיר לשגר אוירונים דרך קטע אחד של הפעלה רשאי לשגרם דרך קטעים אחרים לאחר תיאום עם כל אחד מקציני מבצעי אויר הכשירים לשגר אוירונים דרך אותם קטעים.

467. מחזיק רשיון יקבע את זמני עבודתו היומית של קצין מבצעי אויר, באופן שעבודתו תחל בזמן שיאפשר לו להכיר ולדעת באורח יסודי את תנאי מזג האויר הקיימים והצפויים לאורך הנתיב לפני שיגור כל אוירון; קצין מבצעי האויר ישאיר בתפקידו עד שהאווירון שהוא שיגר השלים את טיסתו, או יצא מתחום סמכותו, או עד שהוחלף על ידי קצין מבצעי אויר אחר.

סימן ט"ז: הפעלת טיסות

תחולה

468. סימן זה חל על כל מחזיק רשיון אלא אם כן נאמר בו אחרת.

אחריות לשליטה תפעולית

469. (א) מחזיק רשיון אחראי לשליטה התפעולית של האווירונים שברשותו.

(ב) הטייס המפקד וקצין מבצעי האויר המשגר את כלי הטיס יכינו במשותף את הטיסה מבחינה תכנונית לפני הטיסה, איחור ושיחרור הטיסה בהתאם לתקנות אלה ולמפרטי ההפעלה.

(ג) קצין מבצעי האויר אחראי -

(1) למעקב אחר התקדמותה של כל טיסה;

(2) למתן הנחיות ומידע הדרושים לבטיחות הטיסה;

(3) לביטול או לשיגור טיסה מחדש אם לפי שיקול דעתו או חוות דעתו של הטייס המפקד אינה יכולה להתבצע מטעמי בטיחות או להמשיך ולהתבצע כפי שתוכננה או אינה יכולה לקבל שחרור.

(ד) בעת הטיסה הטייס המפקד של כלי טיס הינו מפקדו של כלי הטיס ושל אנשי הצוות והוא אחראי לבטיחות הנוסעים, אנשי הצוות, המטען וכלי הטיס.

(ה) בעת הטיסה לטייס המפקד השליטה והסמכות המלאות בהפעלת כלי הטיס, ללא הגבלה לגבי אנשי צוות אחרים ותפקידיהם, בין אם הוא מחזיק ברשיונות תקפים המתירים לו לבצע את תפקידיהם של אותם אנשי צוות ובין אם לאו.

הודעות הפעלה

470. מחזיק רשיון יודיע למועסקים על ידו -

(1) על כל שינוי בציוד ובנהלי ההפעלה, ובכלל זה על כל שינוי ידוע בשימוש בעזרי ניווט, בשדות תעופה, בנהלים ובתקנות בדבר פיקוח על תעבורה אוירית, בכללי פיקוח על תעבורה אוירית בשדות תעופה ועל סיכונים ידועים לטיסה;

(2) על התקרחות ותנאים מטאורולוגיים העלולים לסכן את בטיחות הטיסה;

(3) על ליקויים במתקנים קרקעיים ובמתקני עזר לניווט.

לוח זמני טיסות

471. בקבעו לוח זמנים לטיסות, יותיר מחזיק רשיון זמן מספיק למתן שירות נאות לכלי טיס בנקודות הביניים ויביא בחשבון את הרוחות המצויות בנתיב ואת מהירות השיוט של כלי הטיס שבשימוש; מהירות השיוט שתוכבא בחשבון לא תעלה על המהירות המושגת בביצוע השיוט של כלי הטיס.

התנהגות אנשי צוות בשלבים קריטיים של הטיסה

472. (א) בשלבים הקריטיים של הטיסה לא ידרוש מחזיק רשיון ואנשי צוות אויר לא יבצעו תפקידים אשר אינם חיוניים להפעלה הבטוחה של כלי טיס, כגון תקשורת עם תחנת קרקע לשם הזמנת אספקה, העברת הודעות לנוסעים להבטחת המשך טיסתם, הודעות פרסומת לנוסעים, הפניית תשומת לבם לאתרי נופ, או מילוי טפסים אשר אינם קשורים לתפעולו הבטוח של כלי הטיס.

(ב) בשלבים הקריטיים של הטיסה לא יעסוק איש צוות אוויר ולא ירשה הטייס המפקד לאיש צוות לעסוק בעניינים העלולים להסיח דעתו מביצוע תפקידיו החיוניים או העלולים לפגוע בדרך כלשהי בביצוע התקין של תפקידיו החיוניים.

(ג) בתקנה זו, השלבים הקריטיים של הטיסה כוללים את כל התפעולים על הקרקע, הסעה, המראה ונחיתה ותפעול המטוס מתחת ל-10,000 רגל, למעט טיסת שיט.

אנשי צוות
בעמדותיהם

473. (א) פרט לאמור בתקנת משנה (ב) כל איש צוות הנמצא בתפקיד יושב חגור בחגורות מושבו בעת ההמראה, הנחיתה והטיסה.

(ב) איש צוות בתפקיד רשאי לעזוב את עמדתו אם -

(1) העדרותו דרושה לשם ביצוע תפקידו הקשור להפעלת כלי הטיס או לצרכיו הפיזיולוגיים;

(2) ההעדרות היא לשם מנוחה ואת מקומו ימלא -

(א) לגבי טייס מפקד - הטייס המחליף המוסמך לפעול כטייס מפקד של כלי הטיס האמור;

(ב) לגבי טייס משנה - הטייס המחליף המוסמך לפעול כטייס משנה של כלי הטיס; בטיסת נתיב אינו חייב לקיים את האמור בתקנה 459.

אחזקת הגאים

474. לא יתיר טייס מפקד לאדם לאחוז בהגאים של כלי הטיס בזמן טיסה המבוצעת לפי פרק זה, ולא יחזיק אדם את ההגאים בזמן הטיסה, אלא אם כן הוא -

(1) טייס המועסק על ידי מחזיק הרשיון והוא מורשה להטיס את אותו כלי טיס;

(2) נציג מוסמך של המנהל המורשה להטיס את כלי הטיס והמבצע פיקוח או בדיקה על הטיסה וקיבל לכך את הסכמתו של הטייס המפקד;

(3) טייס המועסק על ידי בעל רשיון הפעלה אחר והוא כשיר להטיס את אותו כלי טיס וקיבל רשות לכך מהטייס המפקד, וממחזיק הרשיון המפעיל את כלי הטיס.

כניסה לתא הטייס
בעת טיסה

475. (א) לא יכנס אדם לתא הטייס בעת הטיסה אלא אם כן הוא -

(1) איש צוות;

(2) מפקח המבצע, תפקידו פיקוח;

(3) אדם המועסק בשירות המדינה, בשירות רשות שדות התעופה בישראל, בשירות מחזיק הרשיון או איש תעופה שקיבלו רשות לכך מהטייס המפקד בתוקף תפקידיהם והתרת כניסתם לתא הטייס נדרשת או תורמת להפעלה בטוחה;

(4) קיבל רשות לכך מהטייס המפקד, ממחזיק הרשיון או מהמנהל.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) רשאי הטייס המפקד לאסור כניסת כל אדם לתא הטייס בעת חירום למען בטיחות הטיסה.

(ג) לענין תקנת משנה (א)(3), אדם המועסק בשירות המדינה או בשירות רשות שדות התעופה בישראל העוסקים בנושאים הקשורים בבטיחות הטיסה ואדם המועסק על ידי מחזיק הרשיון, שיעילותם תגבר אם יכירו את תנאי הטיסה, יורשו להיכנס לתא הטייס באישורו של מחזיק הרשיון; אולם מחזיק הרשיון לא יתיר כניסת אדם כאמור, שאינו קשור ישירות לבטיחות הטיסה, אלא אם כן נתקיימו הוראות תקנת משנה (א)(4) ו-(ד).

(ד) לא יתיר איש צוות כניסת אדם אחר לתא הטייס אלא אם מצוי מושב ריק לשימוש
בתא הנוסעים, למעט -

- (1) מפקח מינהל התעופה האזרחית הבחון את ההפעלה או המשקיף עליה;
- (2) מפקח תנועה אוירית שהמנהל הרשה אותו להיות משקיף על נוהל פת"א;
- (3) עובד טיס מורשה המועסק על ידי מחזיק רשיון אחר, שתפקידו אצל אותו מוביל אוירי מחייב רשיון עובד טיס וקיבל רשות ממחזיק הרשיון המפעיל את כלי הטיס לטוס בטיסות מסוימות בנתיב;

- (4) אדם המועסק על ידי מחזיק הרשיון המפעיל את כלי הטיס שתפקידו קשור ישירות בביצוע הטיסה או תכנונה, או במעקב אחר ציוד כלי טיס או על נהלי ההפעלה שלו, אם נוכחותו בתא הטייס חיונית לביצוע תפקידיו והוא הורשה לכך בכתב על ידי מחזיק הרשיון או מי שהסמיכו לכך והמצויין בספר העזר למבצעים;
- (5) הנציג הטכני של יצרן כלי הטיס או של רכיביו שתפקידיו קשורים במישרין במעקב על ציוד בעת טיסת כלי הטיס או על נהלי ההפעלה שלו, אם נוכחותו בתא הטייס חיונית לביצוע תפקידיו והוא קיבל רשות לכך בכתב מהמנהל או ממי שהוסמך לכך על ידי מחזיק הרשיון והמצויין בספר העזר למבצעים;

- (6) בעל כרטיס GR ובעל כרטיס ללא תמורה וכן עובד החברה, בן זוגו או צאצאים רשאים לשהות בתא הטייס גם אם אין מושב ריק לשימושם בתא הנוסעים.

476. (א) בכל עת שיידרש יעמיד מוביל אוירי לרשותו של מפקח מושב משקיף בתא הטייס, כדי לאפשר לו לפקח על הטיסה; מיקומו של המושב וציודו, וכל הנוגע להתאמתו לשימוש המפקח בעת הטיסה, ייקבע על ידי המנהל.

מושב משקיף
והצגת תעודת מפקח

(ב) בכפוף לאמור בתקנות אלה, הציג מפקח מינהל התעופה האזרחית בעת ביצוע תפקידיו פיקוח תעודת מפקח בפני הטייס המפקד של כלי טיס, תינתן לו גישה חפשית לתא הטייס של אותו כלי טיס ולא יפריע לו אדם במילוי תפקידיו.

477. קבע איש שירותי הבטחון של ישראל או איש משטרת ישראל כי נוכחותו בתא הטייס חיונית לביצוע תפקידיו בכלי הטיס, תותר לו, לפי בקשתו ולאחר הצגת תעודה מתאימה בפני הטייס המפקד של כלי הטיס, כניסה לתא הטייס והוא רשאי לשבת במושב המשקיף שבו.

כניסת איש
שירות בטחון
ומשטרה לתא הטייס

478. (א) הטייס המפקד יבטיח הימצאותן של מפות אוירונאוטיות מתאימות המכילות מידע מספיק בדבר עזרי ניווט ותהליכי גישת מכשירים בכלי הטיס בעת הפעלת טיסה.

ציוד מוטס

(ב) ברשותו של כל איש צוות ימצא פנס תקין המוכן לשימוש המיידית בעת הטיסה.

479. נודע למחזיק רשיון או לטייס מפקד המועסק על ידו קיומם של תנאים המגבילים את ההפעלה, לרבות תנאים כאמור בשדה התעופה ובמסלולים העלולים להוות סיכון לבטיחות ההפעלה, יגבילו את ההפעלה או ידחו אותה.

הגבלת ההפעלה
או דחייתה

480. לא יפעיל טייס אוירון בטיסה סדירה בנתיב או בקטע נתיב, אלא אם כן הם מצויינים במפרטי ההפעלה של המוביל האווירי הבינלאומי או המוביל האווירי הפנים ארצי או כניגוד למגבלות הקבועות במפרטי ההפעלה.

נתיבים ומגבלותיהם

481. (א) במצב חירום הדורש קבלת החלטה ופעולה מיידית, רשאי טייס מפקד לנקוט כל פעולה שלדעתו חיונית בהתאם לנסיבות המקרה ורשאי הטייס המפקד לסטות מנהלי ההפעלה, משיטות מינימום מזג אויר ומהוראות תקנות אלה ככל שהדבר דרוש לבטיחות הטיסה.

מקרי חירום

(ב) הובא לידעת קצין מבצעי אויר על מצב חירום בעת טיסה הדורש קבלת החלטה ופעולה מיידית, ידווח לטייס המפקד, יודא את החלטתו של הטייס המפקד וירשום אותה ביומן המבצעים שלו; לא הצליח קצין מבצעי האויר ליצור קשר עם הטייס, יכריז על מצב חירום וינקוט בכל פעולה שלדעתו חיונית, בהתאם לנסיבות.

(ג) בעת הפעלת סמכות חירום, ידווחו טייס מפקד או קצין מבצעי אויר על התקדמות הטיסה למתקן פת"א המתאים ולמרכז המבצעים.

(ד) מי שהכריז על מצב חירום ידווח בכתב באמצעות הממונה על המבצעים של מחזיק הרשיון למנהל, על כל סטייה להלן –

- (1) קצין מבצעי אויר ידווח תוך 5 ימים לאחר היום בו הוכרז מצב החירום;
- (2) טייס מפקד ידווח תוך 5 ימים מיום חזרתו לבסיסו.

דיווח על תנאים
מטאורולוגיים מסוכנים
ועל אי תקינות
במתקני ניווט

482. (א) נתקל טייס מפקד בעת טיסה בתנאים מטאורולוגיים מסוכנים או באי תקינות במתקני ניווט קרקעיים או במתקני עזר ניווט, שלדעתו ידיעה עליהם חיונית לבטיחות טיסות אחרות, ידווח על כך ליחידת פת"א שבתחום פיקוחה הוא טס, מוקדם ככל האפשר.

(ב) יחידת הפת"א שקיבלה דיווח כאמור בתקנת משנה (א), תדווח על כך לרשות האחראית במישרין על הפעלת המתקן ולכל המשתמש או העשוי להשתמש במתקנים כאמור או העלול להיתקל בתנאים המטאורולוגיים שעליהם דווח.

דיווח על
תקלות טכניות

483. טייס מפקד ירשום או יודא שתירשם כל תקלה טכנית, שהובאה לתשומת לבו בעת הטיסה, ביומן התחזוקה של האוירון; לפני התחלת כל טיסה יודא טייס מפקד את משמעותה של כל תקלה שנרשמה ביומן התחזוקה בסופה של הטיסה הקודמת.

מנוע לא פועל –
נחיתה ודיווח

484. (א) בכל מקרה שבו מנוע אוירון חדל לפעול או שמנוע ממנועיו הודמם כדי למנוע נזק אפשרי, ינחית הטייס המפקד את האוירון בשדה תעופה מתאים הקרוב ביותר מבחינת זמן טיסה, שבו ניתן לבצע נחיתה בטוחה.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), חדל לפעול או הודמם מנוע אחד באוירון בעל שלושה מנועים או יותר, רשאי הטייס המפקד להמשיך לשדה תעופה לפי בחירתו, אם החליט שאותו שדה תעופה בטוח לנחיתה באותה מידה כמו שדה התעופה מתאים הקרוב ביותר ולאחר שישקול כל אלה:

- (1) טבעם של המנוע או המנועים והקשיים הטכניים הצפויים להמשך הטיסה;
- (2) הגובה, המשקל והדלק שנותר לשימוש בעת שהמנוע חדל לפעול או הודמם;
- (3) תנאי מזג האויר בנתיב ובנקודות נחיתה אפשריות;
- (4) צפיפות התנועה האווירית;
- (5) אופי הקרקע;
- (6) הכרתו את שדה התעופה שבו הוא עומד לנחות.

(ג) טייס מפקד ידווח על כל מקרה בו מנוע חדל לפעול או הודמם בעת טיסה לתחנת הרדיו הקרקעית המתאימה, מוקדם ככל האפשר, וימשיך לדווח לתחנה המתאימה על התקדמות הטיסה.

(ד) החליט הטייס המפקד לנחות בשדה תעופה שאינו שדה התעופה המתאים הקרוב ביותר, מבחינת זמן טיסה, ידווח על כך בכתב בסיום הטיסה לממונה על המבצעים של מחזיק הרשיון, תוך ציון הנימוקים להחלטתו; הממונה על המבצעים ישלח למנהל עותק מדיווח כאמור תוך 5 ימים מיום שקיבלו בצירוף הערותיו.

485. לא יבצע אדם גישת מכשירים לשדה תעופה, אלא בהתאם למינימות מזג אוויר כט"מ ולתהליכי גישת מכשירים הקבועים במפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון.

486. (א) לא יפעיל מחזיק רשיון אווירון לפי חוזה לחילופי כלי טיס וציוד אחר, אלא אם כן יוכיח למנהל כי -

- (1) הנהלים לחילופי הציוד עונים על דרישות תקנות אלה ועל נהלי הפעלה בטוחה;
- (2) אנשי הצוות וקציני מבצעי האוויר הנדרשים עונים על דרישות רישוי ואימונים מאושרים לאוירונים ולציוד שבהם ישתמשו וכי הם מכירים ויודעים את נהלי התקשורת והשיגור שבהם ישתמשו;
- (3) אנשי התחזוקה-עונים על דרישות הרישוי המאושרות לאוירונים ולציוד והם מכירים ויודעים את נהלי התחזוקה שבהם ישתמשו;
- (4) אנשי צוות האוויר וקציני מבצעי האוויר עונים על תנאי כשירות המתייחסים לנתיבים ולשדות התעופה שבהם ישתמשו.

(ב) מחזיק הרשיון יקבע נהלים והוראות מתאימים בדבר חילופי הציוד בספר העזר למבצעים שלו.

487. (א) מחזיק רשיון המפעיל אווירון המוליך נוסעים יבטיח שכל הנוסעים יתודרכו בעברית ובאנגלית על ידי אנשי הצוות המתאימים בכל אלה לפחות -

- (1) לפני המראה -
 - (א) הוראות בדבר עישון;
 - (ב) מיקום יציאות חירום;
 - (ג) שימוש בחגורות המושב;
- (2) אחרי המראה -

לפני כיבוי האור המאיר את שלט חגירת חגורות המושב או מיד לאחר כיבוי, תימסר הודעה לנוסעים לפיה מומלץ לחגור את חגורות המושב כל עוד הם יושבים, גם כאשר השלט של חגירת חגורות המושב אינו מואר;

(3) לפני ההמראה יתדרך דייל שמונה לכך באותה טיסה, באופן אישי, כל אדם הנוקל לסיועו של אחר, כדי להגיע במהירות לפתח חירום בשעת חירום; בתדריך כאמור -

(א) יתדרך את אותו אדם ואת מי שאמור לסייע לו, אם ישנו, בדבר דרכי הגישה לכל פתח חירום מתאים ובדבר המועד המתאים ביותר להתחיל לנוע לכיוון פתח החירום;

(ב) יברר עם אותו אדם ועם מי שאמור לסייע לו את דרכי הסיוע;

(4) דרישות פסקה (3) לא יחולו לגבי מי שקיבל תדריך כאמור בה בקטע קודם של טיסה-באותו כלי טיס, ושבו קיבל הדייל מידע בדבר דרכי הסיוע.

(ב) מחזיק רשיון יחזיק בכל אווירון המוליך נוסעים, במקומות נוחים לשימושם של כל נוסע, כרטיסים מודפסים המכילים מידע המתאים לסוג ולדגם של האווירון שבשימוש באותה טיסה והמשלימים את התדריך שניתן והכוללים -

- (1) דיאגרמה של פתחי החירום ושיטות הפעלתם;
- (2) הוראות אחרות הדרושות לשימוש בציוד החירום.

(ג) מחזיק הרשיון יפרט בספר העזר למבצעים שלו את הנוהל לתדריך הנוסעים כקבוע בתקנת משנה (א).

תדריך נוסעים
בטיחות ממושכות
מעל לים

488. (א) נוסף לאמור בתקנה 487, יבטיח מחזיק רשיון המפעיל אוירון בטיחות ממושכות מעל לים, כי כל הנוסעים יתודרכו על ידי איש צוות מתאים בדבר מיקומן של חגורות ההצלה ושל סירות ההצלה ודרכי הפעלתן.

(ב) מחזיק הרשיון יפרט בספר העזר למבצעים שלו את הנוהל לתדריך הנוסעים הקבוע בתקנת משנה (א).

(ג) כאשר אוירון אמור לטוס מעל ים מיד אחרי ההמראה, יתבצע התדריך האמור בתקנת משנה (א) לפני ההמראה.

(ד) כאשר אוירון אינו אמור לטוס מעל ים מיד אחרי ההמראה, אין לתדריך את הנוסעים כאמור לפני ההמראה, אולם כל התדריך חייב להינתן לפני שהאוירון יגיע לחלק הטיסה המתבצע מעל לים.

חמצן לשימוש
רפואי על ידי
נוסעים

489. מחזיק רשיון רשאי להתיר לנוסע לשאת ולהפעיל ציוד לאיחסון, לייצור או להנפקה של חמצן, אם נתמלאו התנאים הקבועים בתקנה 264 בשינויים המחויבים.

משקאות אלכוהוליים

490. (א) לא ישתה אדם משקה אלכוהולי בכלי טיס אלא אם כן מחזיק הרשיון המפעיל את כלי הטיס הגיש לו משקה כזה.

(ב) לא יציע מחזיק רשיון ולא יגיש משקה אלכוהולי בכלי טיס המופעל על ידיו -

(1) לאדם הנראה שיכור;

(2) לאדם המלווה אחר ולאדם המלווה על ידו, כאמור בתקנה 496;

(3) לאדם שברשותו מצוי כלי יריה או חומר נפץ, בהתאם לחוק הטיס (בטחון בתעופה האזרחית), התשל"ז-1977.⁷

(ג) לא יתיר מחזיק רשיון לאדם הנראה שיכור להיכנס לכלי טיס המופעל על ידו.

כבוד צוות
ופרטי עזר בנחיתה

491. מחזיק רשיון ינקוט בכל האמצעים הנחוצים כדי למנוע שפריט עזר לדיילים שאינם נמצא בשימוש ופריט מכבוד הצוות המצוי בתא הנוסעים או בתא הטייס יהווה סכנה, בעת נחיתה.

ציוד לשירות
מאכל ומשקה בעת
ההמראה ונחיתה

492. (א) לא ימריא מחזיק רשיון או טייס מפקד אוירון ולא ינחיתו כאשר מצוי על מושב דבר מאכל, משקה או כלי אוכל, שסופקו על ידי מחזיק הרשיון.

(ב) לא ימריא מחזיק רשיון או טייס מפקד אוירון ולא ינחיתו אלא אם כן כל עגלת הגשה, מגש אוכל או משקה ושולחן אוכל מתקפל. מאוחסנים בביטחה.

(ג) כל נוסע ימלא אחר ההוראות שיתן לו איש צוות, בהתאם לתקנה זו.

גבהים מועריים
לשימוש בטייס
אוטומטי

493. (א) לא ישתמש אדם במערכת טייס אוטומטי בנתיב, בנסיקה או בהנמכה אלא בגובה מבין שניים אלה -

(1) גובה נמוך מ-500 רגל מעל פני השטח שמעליו הוא טס;

(2) גובה נמוך מפעמיים האיבוד המרבי של גובה העלול להיגרם עקב תקלה בטייס

האוטומטי בתנאי שיוט כמצויין בספר העזר.

⁷ ס"ח התשל"ז, עמ' 126: התשל"ח, עמ' 45.

(ב) בעת ביצוע גישת מכשירים לא ישתמש אדם במערכת טיים אוטומטי אלא בגובה

מבין אלה:

(1) גובה נמוך מפעמיים האיבוד המרבי של גובה, כפי שנקבע בספר העזר במקרה של תקלה בטייס האוטומטי בתנאי גישה;

(2) גובה נמוך ב־50 רגל מתחת לגובה ההחלטה (DH);

(3) גובה ההנמכה המזערי (MDA) המאושר לאותה גישת מכשירים.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב) -

(1) כאשר תנאי מזג האוויר גרועים מתנאי מזג אוויר כטר"מ הבסיסיים כאמור בתקנה 93, לא ישתמש אדם במערכת טיים אוטומטי עם מתקן הצמדת אותות גישת מכשירים של ILS מגובה מעל פני הקרקע, שלא יפחת מהאיבוד המרבי של גובה שנקבע בספר העזר במקרה של תקלה בטייס האוטומטי, ועוד 50 רגל;

(2) כאשר תנאי מזג האוויר שווים או טובים מתנאי מזג אוויר כטר"מ הבסיסיים כאמור בתקנה 93, לא ישתמש אדם במערכת טיים אוטומטי עם מתקן הצמדת אותות גישת מכשירים של ILS מעל פני הקרקע בגובה שלא יפחת מהגובה שבין אלה:

(א) גובה האיבוד המרבי שנקבע בספר העזר במקרה של תקלה בטייס האוטומטי;

(ב) גובה של 50 רגל.

(ד) על אף האמור בתקנות משנה (א), (ב) ו־(ג), רשאי המנהל לקבוע מפרטי הפעלה

המתירים שימוש במערכת טיים אוטומטי עם יכולת נחיתה אוטומטית עד לנחיתה, אם נתמלאו כל אלה:

(1) בספר העזר לטיסה שאושר לאוירון, לא צויין איבוד גובה כלשהו בכל עת של תקלה במערכת הטייס האוטומטי עם מיתקן הצמדת אותות גישת מכשירים;

(2) השימוש במערכת הטייס האוטומטי, עד לנחיתה, לא ישיפיע לרעה על הוראות הבטיחות כאמור בתקנה זו.

494. (א) לענין תקנה זו -

ריכוזי אוויר
בתא הנוסעים

(1) "קטע טיסה" - טיסה סדירה המבוצעת בין שני שדות תעופה ללא חניית ביניים;

(2) "שווה ערך לגובה פני הים" - תנאים אטמוספריים השוררים מעל פני הים; ממפרטורה של 25 מעלות צלסיוס ולחץ אטמוספרי של 760 מילימטר כספית;

(3) ריכוזי האווזון בגובהי טיסה שמתחת לרום טיסה (FL) של 180, מוערכים כאפס.

(ב) לא יפעיל מחזיק רשיון הפעלה אוירון תובלה מעל לגובהי טיסה המפורטים להלן אלא אם כן הוכיח להנחת דעתו של המנהל שריכוזי האווזון בתא הנוסעים לא עולים על -

(1) 0.25 חלקים לכל מיליון לפי נפח שווה ערך לגובה פני הים, בכל רגע של טיסה המבוצעת מעל לרום טיסה (FL) של 320;

(2) 0.1 חלקים למיליון לפי נפח שווה ערך לגובה פני הים לפי ריכוז ממוצע משוקלל לזמן לכל קטע טיסה הנמשך מעל ל־4 שעות טיסה המבוצעת בגבהים שמעל לרום טיסה (FL) של 270.

(ג) לענין תקנת משנה (ב), בדיקות או ניסויים המבוססים על נהלים מבצעיים של האוירון ומגבלותיו ועל מפרטי מבצע של מחזיק ברשיון, יאשרו כי -

(1) הנתונים שנאספו יראו, בסבירות סטטיסטית של 84 אחוזים לפחות, שריכוזי האוזון האטמוספרי בגבהי הטיסה ובמקומות שבהם טס האוירון לא חורגים מהמפורט בתקנת משנה (ב):

(2) מערכת האיוורור הינה בעלת מנגנון לפיקוח על כמויות האוזון בתא הנוסעים, ומחזיקה את ריכוזי האוזון שבתא בתחום שאינו עולה על המגבלות המפורטות בתקנת משנה (ב).

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (ב), מחזיק ברשיון מפעיל יוכל לקבל אישור בכתב מהמנהל לסטיה זמנית מהדרישות המפורטות בתקנת משנה (ב), אם יוכיח להנחת דעתו של המנהל, שמסיבות בלתי תלויות בו או בגלל עלות כלכלית בלתי סבירה, לא יוכל לעמוד בדרישות האמורות בתוך פרק זמן נתון וקיימות אצלו תכניות לעמוד בדרישות האמורות תוך פרק זמן סביר להנחת דעתו של המנהל; אישור המנהל יהווה תוספת למפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון.

(ה) (1) אוירון המוליך רק אנשי צוות אויר ואנשים כמפורט בתקנה 495 פטור מהוראות תקנה זו:

(2) אוירון המתוכנן להחלפת מנועים כנדרש בנספח E לחלק 91 לפ.א.ר. פטור מהוראות תקנה זו עד גמר הרכבתם של המנועים המוחלפים.

הולכת נוסעים
בתנאים מיוחדים

495. (א) מחזיק רשיון רשאי להפעיל אוירון ולהוליך בו אנשים כאמור בתקנת משנה (ב), גם אם האוירון אינו עומד בהוראות הקבועות בתקנות (E) 121.309 ו-121.310 לפ.א.ר. ובתקנות 429, 487 ו-499 ובדרישות ההפעלה בעת הולכת נוסעים, כאמור בתקנות 401(ג), 403 ו-409 ובדרישות הקבועות בתקנות 121.285, (F) 121.313 ו-121.317 לפ.א.ר. ובתקנות 475 ו-488.

(ב) (1) איש צוות:

(2) עובד של בעל הרשיון, בן-זוגו או ילדיו;

(3) מפקח המבצע תפקידי פיקוח;

(4) אדם החיוני -

(א) לבטיחות הטיסה ולבטחונה;

(ב) לטיפול בבעלי-חיים;

(ג) לטיפול בחומרים רדיו-אקטיביים;

(ד) לבטחוננו של מטען יקר ערך או מטען סודי;

(ה) לשימורו של מטען שביר או מטען הניתן להיכלות;

(ו) לניסויי מכולות או מתקנים לשינוע מטען;

(ז) להפעלת ציוד מיוחד לטעינת מטען או לפריקתו;

(ח) להטענתו או לפריקתו של מטען חורג;

(5) אדם כאמור בפסקה (4), גם בעת טיסתו למקום ביצוע תפקידו או ממנו;

(6) אדם המלווה מטען השייך למדינה או לצה"ל.

(ג) לא יפעיל מחזיק רשיון אוירון המוליך אדם כמפורט בתקנות משנה (א) ו-(ב), אלא אם

כן -

(1) לאותו אדם יש גישה נוחה ממושבו לדלת רגילה או לפתח חירום;

- (2) לרשותו של הטייס המפקד עומדים אמצעים לתדריך אותו אדם בכל הנוגע לאיסור העישון ולחגירת חגורת המושב;
- (3) מצוי באוירון מושב עם חגורת מושב מאושרים לכל אדם: המושב ימוקם כך שהאדם היושב בו לא יפריע לאנשי צוות האויר כביצוע תפקידיהם.
- (ד) לפני כל המראה יבטיח מחזיק הרשיון שכל אדם שתקנה זו חלה עליו, קיבל תדריך על ידי איש צוות מתאים בדבר -

- (1) הוראות בדבר עישון;
- (2) שימוש בחגורת מושב;
- (3) מיקום פתחי החירום והפעלתם;
- (4) שימוש בחמצן ובציוד חמצן בעת חירום;
- (5) בטיסות ממושכות מעל לים - מיקום סירות הצלה ומיקום חגורות הצלה והפעלתן, לרבות הדגמת שיטת מתיחתן וניפוחן.
- (ה) מחזיק רשיון המוליך בני אדם שתקנה זו חלה עליהם יקבע בספר עזר למבצעים שלו, נהלים בדבר הולכתם הבטוחה.
- (ו) הטייס המפקד רשאי להתיר לאדם כמפורט בתקנה זו להיכנס לתא הטייס של האוירון בעת הטיסה.

496. (א) לא יוליך מחזיק רשיון אדם המצוי במשמורת חוקית (להלן בתקנה זו - עציר) של שוטר, איש בטחון, חייל צה"ל או עובד מדינה (להלן - המלווה) אלא אם כן -

הולכת בני אדם
הנחתים במשמורת
חוקית

- (1) נמסרה למחזיק הרשיון על ידי הרשות המוסמכת שעה לפני ההמראה לפחות, או במקרה חירום מוקדם ככל האפשר לפני ההמראה הודעה בדבר -
- (א) זהותו של העציר והטיסה שבה מבקשים להובילו.

(ב) דרגת הסיכון של העציר;

- (2) רשות מוסמכת דרשה מהמלווה להחזיק במשמורת את העציר הנמצא על האוירון ולפקח עליו;

(3) מחזיק הרשיון קיבל אישור מראש מרשות מוסמכת בישראל;

- (4) לעציר בדרגת סיכון גבוהה יתלוו שני מלווים לפחות, שלא ילוו באותה עת נוסע אחר;

(5) לא ימצא על האוירון יותר מעציר אחד בדרגת סיכון גבוהה;

- (6) לעציר שאינו בדרגת סיכון גבוהה יתלוו מלווה אחד לפחות, ולא יוכלו יותר משני עצירים כאמור בליווי מלווה אחד;

(7) המלווה הוכיח להנחת דעתו של מחזיק הרשיון כי -

- (א) הוא מצוייד באמצעים מספיקים להגבלת תנועותיו של העציר-בעת הצורך;

(ב) נערך בעציר חיפוש ולא מצאו על גופו, ברשותו או בכליו דבר היכול לשמש ככלי נשק ממית או מסוכן;

(8) העציר יושב במושב עליו הורה מחזיק הרשיון ובלבד -

- (א) שהמושב יהיה האחורי מבין מושבי הנוסעים, ככל הניתן;

(ב) שהמושב אינו באיזור המטבח או סמוך לכל פתח באוירון או ממולו;

(9) המלווה ישב בין העציר לבין מעבר.

(ב) המוליך עציר -

(1) לא יגיש לעציר מאכל או משקה או כלי אוכל ממתכת אלא באישור המלווה;

(2) לא יגיש למלווה או לעציר משקה אלכוהולי.

(ג) המלווה ילווה את העציר וישגיח עליו בכל עת המצאותו על האוירון.

(ד) המלווה או העציר לא ישתו משקה אלכוהולי בכל עת המצאותם באוירון.

הובלת כלי נשק
וחמרי נפץ

497. לא יוביל מוביל אוירי כלי נשק וחומרי נפץ בכלי טיס המופעל על ידו ולא יתיר הובלתם על ידי אדם, אלא לפי חוק הטיס, 1927, וחוק הטיס (בטחון בתעופה האזרחית), התשל"ז-1977.

סמכות לסרב
הובלת אדם

498. (א) לא יסרב מחזיק רשיון להוליך אדם בכלי טיס המופעל על ידו, בנימוק שהולכתו עלולה לסכן את בטיחות הטיסה משום שהוא עשוי להיזדקק לסיועו של אחר כדי להגיע במהירות לפתח חירום בכלי הטיס במקרה חירום, אלא אם כן -

(1) מחזיק הרשיון, באישור המנהל, קבע נהלים, לרבות דרישות למתן הודעה סבירה מראש, בדבר הולכת נוסעים העשויים להיזדקק לסיועו של אדם אחר כדי להגיע במהירות לפתח כאמור;

(2) התקיים לפחות אחד מאלה:

(א) הנוסע לא עמד בדרישות הקבועות בנהלי מחזיק הרשיון בדבר מתן ההודעה מראש;

(ב) אין אפשרות להוליך את הנוסע בהתאם לנהלים שנקבעו על ידי מחזיק הרשיון.

(ב) מחזיק הרשיון ימציא למנהל עותק של כל נוהל שקבע בהתאם לאמור בתקנת משנה

(א).

סגירת דלת תא
הטיס ונעילתה

499. (א) טייס מפקד של כלי טיס המוליך נוסעים יבטיח שהדלת המפרידה בין תא הטיס לבין תא הנוסעים סגורה ונעולה בעת הטיסה.

(ב) תקנת משנה (א) לא תחול -

(1) בעת המראה ונחיתה, אם דלת תא הטיס משמשת אמצעי מעבר לפתח חירום נדרש או לפתח יציאה בגובה פני הרצפה.

(2) בכל עת שנדרשת גישה לתא הטיס או לתא הנוסעים לאיש צוות בביצוע תפקידו או לאדם שמותרת לו כניסה לתא הטיס לפי תקנות אלה.

כבוד יד

500. (א) לא יתיר מחזיק רשיון העלאת כבודת יד הנישאת בידי נוסע (להלן - כבודת יד) לאוירון אלא אם כן נבדקה על ידו לגבי ממדיה וכמותה, הכל בהתאם לנוהל העמסת כבודת יד המפורט בספר העוזר למבצעים של בעל הרשיון ולא יורשה נוסע לעלות לאוירון אם כבודת היד שלו חורגת מהמפורט בנוהל האמור.

(ב) לא יתיר מחזיק רשיון את סגירת דלתות האוירון לשם הסעה או גרירה אלא לאחר שאיש צוות אחד לפחות בדק ומצא שכבודת היד של כל הנוסעים מאוחסנת בהתאם לאמור בתקנה זו ובתקנה 121.285(C) לפ.א.ר.

(ג) לא יתיר מחזיק רשיון המראתו או נחיתתו של אוירון אלא אם כן כל פריט מכבדת היד מאוחסן באחד מאלה -

(1) בארון או בתא מטען המתאימים לאחסון כבדת יד או מטען שעליהם מסומן המשקל המרבי הניתן לאחסון בהם והמצויידיים באמצעי אבטחה למניעת תזוזה של כבדת היד או המטען שהוחסנו בהם באופן שלא תיגרם הפרעה כלשהי להפעלתו של ציוד החירום שבאירון בשעת הצורך;

(2) כאמור בתקנה 121.285(C) לפ.א.ר.;

(3) מתחת למושב הנוסע;

(4) מקל עזר גמיש של עיוור -

(א) מתחת לשורת המושבים בה הוא יושב ובתנאי שהמקל לא יכלוט אל המעברים;

(ב) מתחת לשני חלונות אשר אינם משמשים כפתחים ליציאת חירום;

(ג) בין חלון שלא משמש כפתח ליציאת חירום לבין הכסא וגוף המטוס;

(ד) בהתאם לכל שיטה אחרת שאישר המנהל.

(ד) כבדת יד, למעט פריטי לבוש בודדים, לא תוחסן בתא מעל מושב נוסע אלא אם כן אותו תא מצוייד בדלת או באמצעי אבטחה שאישר המנהל.

(ה) כל נוסע יציית להוראות הניתנות לו על ידי איש צוות בכל הנוגע לאמור בתקנה זו.

(ו) מקום שמותר לאחסן בו כבדת יד מתחת למושב הנוסע, יצוייד באמצעים למניעת החלקה קדימה ומקום שמותר לאחסן כבדת יד מתחת למושב נוסע שליד המעבר יצוייד גם באמצעים למניעת החלקה לצדדים; האמצעים האמורים יעמדו במקדמי עומס הנוצרים עקב כח ההתמדה העלול להיווצר בעת נחיתת התרסקות שנקבעו בעת רישויו של האוירון.

501. (א) מחזיק רשיון או טייס בהפעלה לפי פרק זה לא ישתמשו בשדה תעופה בישראל, אלא אם כן המנהל אישרו לכך.

שימוש בשדות
תעופה מורשים

(ב) הוראות תקנה זו יחולו גם על מוביל אוירי המבצע הפעלה באוירון קטן ועל מוביל אוירי המבצע הפעלה בהליקופטר.

סימן י"ז: כללי שיגור וסירה

502. סימן זה חל על שיגור טיסה של אוירונים המופעלים על ידי מוביל אוירי ועל שחרור טיסה של אוירונים שמפעיל מוביל אוירי בטיסות שכר ובטיסות מיוחדות.

תחולה

503. (א) לא יתחיל אדם טיסה בישראל אלא אם כן אישר אותה קצין מבצעי אויר (להלן בסימן זה - הקצין); הוראה זו לא תחול על אוירון הנוחת בשדה ביניים שצויין בטופס שיגור הטיסה, ונשאר באותו שדה תעופה למשך לא יותר משעה אחת.

סמכות לשיגור
טיסה

(ב) לא יתחיל אדם טיסה בינלאומית אלא אם כן אישר אותה הקצין ולא ימשיך המוביל האוירי או הטייס טיסה משדה ביניים ללא שיגור מחודש אם האוירון שהה על הקרקע יותר משש שעות.

504. לא ישחרר הקצין טיסה שמפעיל מוביל אוירי אלא אם כן הקצין מכיר ויודע ביסודיות את תנאי מזג האויר המדווחים והחזויים בנתיב הטיסה.

ידיעת תנאי
מזג האויר

מידע מקצין
מבצעי אויר
לטייס מפקד

505. (א) הקצין יספק לטייס המפקד, בטיסה שמפעיל מוביל אויר, את כל הדו"חות והמידע העדכני שהשיג בדבר מצב שדות התעופה ותקלות במתקני ניווט העלולים להשפיע על בטיחות הטיסה.

(ב) לפני התחלת הטיסה, יספק הקצין לטייס המפקד את כל דו"חות מזג האויר שהשיג והתחזיות בדבר תופעות מזג אויר, לרבות תופעות מזג אויר גרוע, כגון חתחות אויר במזג אויר נאה, סופות רעמים וגזירות רוח בגובה נמוך, לגבי כל נתיב בטיסה ולגבי כל שדה תעופה שבהם הוא אמור להשתמש.

(ג) במהלך הטיסה, יספק הקצין לטייס המפקד כל מידע נוסף זמין בדבר תנאים מטאורולוגיים, כמפורט בתקנת משנה (ב), ובדבר תקלות במתקנים ובשירותים העלולים להשפיע על בטיחות הטיסה.

ציוד באוירון

506. לא ישגר אדם אוירון לטיסה ולא ישחררו, אלא אם כן האוירון כשיר לטיסה ומצוייד כקבוע בתקנה 411.

מתקני תקשורת
וניווט

507. (א) לא ישגר הקצין אוירון לטיסה בנתיב או בקטע נתיב מאושרים, אלא אם כן מתקני התקשורת והניווט הנדרשים בתקנות 387 ו-389 לשם אישור אותו נתיב או קטע נתיב, הם במצב הפעלה נאות.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), אם בגלל סיבות טכניות או סיבות אחרות שאינן בשליטתו של המוביל האוירי, המתקנים הנדרשים בתקנות 387 ו-389 אינם ניתנים לשימוש בנתיב או בקטע נתיב מחוץ לישראל, רשאי אדם לשגר אוירון באותו נתיב או קטע נתיב, אם לדעת הטייס המפקד והקצין ניתן להשתמש במתקני תקשורת וניווט אחרים השווים לאלה הנדרשים, והם במצב הפעלה נאות.

שיגור טיסה
או שחרורה
בתנאי כט"מ

508. לא ישגר הקצין כלי טיס ולא ישחררו להפעלת כט"מ, אלא אם כן תקרת העננים והראות בנתיב, בהתאם לדו"חות או לתחזיות מזג אויר שבידו או לכל צירוף שלהם, הם מעל מינימום הכט"מ הישימות ולפי המידע שבידו ישראו כאלה עד שכלי הטיס יגיע לשדה התעופה או לשדות התעופה המצויינים בשיגור הטיסה או בשחרורה.

שיגור טיסה או
שחרורה מעל לים

509. (א) לא ישגר הקצין כלי טיס ולא ישחררו בהפעלת כט"מ, אלא אם כן בהתאם לדו"חות או לתחזיות מזג אויר שבידו או לכל צירוף שלהם, תנאי מזג האויר הם במינימום המאושרות או מעליהן בזמן המשוער שבו יגיע כלי הטיס לשדה התעופה או לשדות התעופה שאליהם הוא שוגר או שוחרר.

(ב) נקבעו שני שדות תעופה משניים, די שאחד מהם יעמוד בתנאי המינימום האמורים בתקנת משנה (א).

שיגור טיסה או
שחרורה מעל לים

510. (א) לא ישגר הקצין כלי טיס ולא ישחררו לטיסה הכוללת טיסה ממושכת מעל לים, אלא אם כן בהתאם לדו"חות או לתחזיות מזג אויר שבידו או כל צירוף שלהם, תנאי מזג האויר יהיו במינימום המאושרות או מעליהן, בזמן המשוער שבו יגיע כלי הטיס לשדה התעופה שאליו הוא שוגר או שוחרר או לשדה תעופה משנה כל שהוא; נקבעו שני שדות תעופה משניים, די שאחד מהם יעמוד בתנאי המינימום האמורים.

(ב) מוביל אוירי יבצע הפעלה ממושכת מעל לים בתנאי כט"מ בלבד: מצא המוביל האוירי שההפעלה לפי כט"מ אינה חיונית למען בטיחות הטיסה, רשאי הוא לבצעה בתנאי כט"מ, אלא אם כן קבע המנהל כי הפעלת כט"מ בהפעלה כאמור חיונית לבטיחות הטיסה.

(ג) הרשאה לבצע הפעלות ממושכות מעל לים לפי כט"מ ודרישה לביצוע הפעלות ממושכות מעל לים לפי כט"מ, יפורטו במפרטי ההפעלה של המוביל האוירי.

511. (א) כאשר תנאי מזג האוויר בשדה התעופה של ההמראה הם מתחת למינימום הנחיתה המפורטות במפרטי הפעלה לגבי אותו שדה תעופה, לא ישגר הקצין כלי טיס לטיסה ולא ישחררו מאותו שדה תעופה, אלא אם כן מצויין בשיגור או בשחרור שדה תעופה משני הנמצא בתחומי המרחקים, כדלקמן -

- (1) לגבי כלי טיס דו מנועי - מרחק של לא יותר משעת טיסה משדה התעופה בו מבוצעת ההמראה במהירות שיוט רגילה ללא רוח עם מנוע אחד לא פועל;
- (2) לגבי כלי טיס עם שלושה מנועים או יותר - מרחק של לא יותר משעתיים טיסה משדה התעופה בו מבוצעת ההמראה במהירות שיוט רגילה ללא רוח עם מנוע אחד לא פועל.

(ב) לענין תקנת משנה (א), על תנאי מזג האוויר בשדה התעופה המשני לענות על הדרישות האמורות במפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון.

(ג) לא ישגר הקצין כלי טיס לטיסה ולא ישחררו משדה התעופה, אלא אם כן הוא מפרט בשיגור או בשחרור הטיסה, כל שדה תעופה משני נדרש.

512. (א) לא ישגר הקצין כלי טיס לפי כט"מ אלא אם כן ציין בטופס השיגור שדה תעופה משני אחד לפחות לכל שדה תעופה של היעד; היו תחזיות מזג האוויר של היעד ושל שדה התעופה המשני הראשון גבוליים, יש לקבוע שדה תעופה משני נוסף לפחות; לא יידרש שדה תעופה משני -

- (1) כאשר משעה לפחות לפני הזמן המשוער שיגיע ועד שעה לפחות לאחר מכן, תקרת העננים החזויה בשדה התעופה שאליו משוגרת הטיסה, היא 2,000 רגל לפחות מעל גובה פני שדה;

(2) הראות החזויה באותו שדה תעופה היא 5 ק"מ לפחות.

(ב) לענין תקנת משנה (א), תנאי מזג האוויר בשדה התעופה המשני חייבים לענות על דרישות תקנה 514.

(ג) לא ישגר הקצין אירון לטיסה, אלא אם הוא מפרט בטופס השיגור כל שדה תעופה משני נדרש.

513. (א) לא ישגר הקצין אירון לטיסה לפי כט"מ, אלא אם כן מצויין בטופס השיגור שדה תעופה משני אחד לפחות לכל שדה תעופה של היעד ואלא אם כן נתקיימו אחד מאלה:

- (1) משך הטיסה המתוכנן לא עולה על 6 שעות, ובזמן שבין שעה אחת לפני המועד המשוער שיגיע אל היעד ועד שעה אחת אחריו, הדו"חות המטאורולוגיים או התחזיות או צירופם מראה שתקרת העננים הצפויה ביעד תהיה:

(א) 1500 רגל לפחות מעל לגובה המזערי של ההקפה אם נדרשת הקפת גישה שאושרה לאותו שדה תעופה;

(ב) הגבוהה מבין שניים אלה:

(1) 1500 רגל לפחות מעל לגובה המזערי לגישת מכשירים;

(2) 2000 רגל לפחות מעל גובה השדה;

(ג) הראות בשדה התעופה תהיה הגדולה מבין אלה:

(1) 5 ק"מ לפחות;

(2) 3 ק"מ מעל לראות המזערית שנקבעה לגישת מכשירים לאותו שדה;

שדה תעופה משני
לנחיתה בטיסה
פנים ארצית

שדה תעופה
משני לנחיתה
בטיסות בינלאומיות

(2) הטיסה היא בנתיב שאושר ללא שדה תעופה משני לגבי שדה תעופה של יעד מסויים, ובאירון מצוי מספיק דלק כדי לענות על הוראות תקנה 522 או תקנה 523(ב).

(ב) לענין תקנת משנה (א) על תנאי מזג האוויר בשדה התעופה המשני לענות על הדרישות הקבועות במפרט ההפעלה של המוביל האווירי.

(ג) לא ישגר הקצין אירון לטיסה, אלא אם כן פירט בטופס השיגור כל שדה תעופה משני נדרש.

מינימום מזג אויר
בשדה תעופה משני

514. לא יציין הקצין בטופס שיגור הטיסה או בשחרורה שדה תעופה משני, אלא אם כן בהתאם לדו"חות ותחזיות מזג האוויר המתאימים או בהתאם לכל צירוף שלהם, תנאי מזג האוויר יהיו לפחות במינימום מזג האוויר לשדה התעופה המשני הקבועות במפרט ההפעלה עבור אותו שדה תעופה לשעה הצפויה בה יגיע.

המשכת טיסה
בתנאים בלתי
בטוחים

515. (א) לא יאפשר טייס מפקד להמשיך בטיסה לשדה תעופה שאליו שוגרה או שוחררה, אם לדעתו אין אפשרות להשלים את הטיסה בבטחה.

(ב) במקרה בו מכשיר או פריט של ציוד הנדרש לפי תקנות אלה להפעלה מסויימת נעשה בלתי שמיש בעת הטיסה, ינהג הטייס המפקד בהתאם לנהלים המאושרים שנקבעו לגבי המקרה האמור בספר העזר לטיסה של מחזיק הרשיון.

(ג) ניתן לכלול את רשימת הציוד המזערי שהוא בלתי שמיש והנהלים לגבי המשך הטיסה עם ציוד הנדרש בתקנה 411(ד) בספר העזר למבצעים של מחזיק הרשיון, אם מצא המנהל שבמקרה מסויים עמידה על דרישות הציוד לא תפגע בביטחון הטיסה.

הפעלה כתנאי
התקרנות

516. (א) לא ישגר הקצין אירון לטיסה ולא ישחררה, אם לדעת הטייס המפקד או הקצין צפויים או קיימים תנאי התקרנות העלולים להשפיע לרעה על בטיחות הטיסה; טייס מפקד לא ימשיך להפעיל אירון ולא ינחיתו במקום בו צפויים או קיימים תנאי התקרנות העלולים לסכן את בטיחות הטיסה.

(ב) לא ימריא טייס אירון כאשר כפור, שלג או קרח צמודים לכנפיו, למשטחי ההיגוי או לפרופלרים שלו והעלולים לסכן את בטיחות הטיסה.

שיגור או שחרור
ראשון, שיגור
מחדש או תיקונים

517. (א) מחזיק רשיון-רשאי לקבוע כל שדה תעופה רגיל, זמני או שדה תדלוק, המאושר לדגם כלי הטיס, כשדה תעופה של יעד למטרת שיגור או שחרור ראשון.

(ב) לא ימשיך טייס טיסה לשדה תעופה שאליו היא שוגרה או שוחררה, אלא אם כן תנאי מזג האוויר התזויים בשדה התעופה המשני, שצויין בטופס השיגור או השחרור, הם לפחות במינימום של שדה התעופה המשני שנקבעו במפרט ההפעלה לאותו שדה בזמן המשוער שבו יגיע כלי הטיס; ניתן לתקן את פרטי השיגור או את פרטי השחרור בעת הטיסה ולכלול בהם כל שדה תעופה משני המצוי בתחומי טווח הדלק של כלי הטיס כקבוע בתקנות 521 עד 524.

(ג) לא ישנה הקצין שדה תעופה של יעד או שדה תעופה משני המצויינים בטופס השיגור או השחרור לשדה תעופה אחר, כאשר כלי הטיס מצוי בטיסה, אלא אם כן שדה התעופה האחר מאושר לאותו דגם כלי טיס ונתקיימו הדרישות המתאימות בתקנות 406, 503 עד 531 בעת תיקון השיגור או השחרור.

(ד) הקצין המשנה שיגור או שחרור בעת טיסה, ירשום שינוי זה ברישומיו.

שיגור לשדה זמני
בתוך ישראל

518. (א) לא ישגר הקצין אירון לשדה תעופה זמני בישראל, אלא אם כן אותו שדה תעופה עונה על דרישות פרק זה והמתאימות לשדה תעופה רגיל.

(ב) לא ישגר הקצין אוירון משדה תעופה זמני, אלא בהתאם לדרישות פרק זה המתאימות לשיגור משדה תעופה רגיל.

519. לא ישגר הקצין אוירון בטיסות בינלאומיות לשדה תעופה של תדלוק או לשדה תעופה זמני, אלא אם כן שדות התעופה עומדים בדרישות פרק זה המתאימות לשדות תעופה רגילים.

שיגור לשדה תדלוק ולשדה זמני בטיסות בינלאומיות

520. (א) לא ימריא טייס מפקד אוירון משדה תעופה שאינו רשום במפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון, אלא אם כן נתמלאו כל אלה:

המראות משדות לא רשומים

(1) שדה התעופה ומתקנים הקשורים בו מתאימים להפעלה המיועדת;

(2) הטייס יכול לעמוד במגבלות הפעלת האוירון;

(3) האוירון שוגר בהתאם לכללי השיגור המתאימים להפעלה משדה תעופה מאושר;

(4) תנאי מזג האוויר בשדה התעופה שבו הוא אמור לנחות שווים או טובים יותר מאלה:

(א) בשדות תעופה בישראל - מינימום מזג האוויר להמראה הקבועים בפמ"ת של ישראל ואם לא נקבעו מינימום מזג אויר כאמור, נתקיים אחד מאלה:

(1) תקרת עננים של 800 רגל וראות של 3 ק"מ;

(2) תקרת עננים של 900 רגל וראות של 2.25 ק"מ;

(3) תקרת עננים של 1,000 רגל וראות של 1.5 ק"מ.

(ב) בשדות תעופה מחוץ לישראל - מינימום מזג האוויר להמראה שנקבעו ידי הרשות המוסמכת במדינת החוץ שבה מצוי שדה התעופה או אם לא נקבעו מינימום מזג אויר כאמור - תקרות עננים וראות כאמור בפסקת משנה (א).

(ב) לא ימריא טייס מפקד אוירון משדה תעופה משני, אלא אם כן תנאי מזג האוויר בשדה התעופה שווים לפחות למינימום שנקבעו במפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון עבור שדות תעופה משניים.

521. (א) לא ישגר הקצין ולא ימריא טייס אוירון בטיסות פנים ארציות אלא אם כן מצוי בו דלק בכמות המספיקה לטיסה, כאמור להלן -

כמויות דלק לטיסות פנים ארציות

(1) לטוס לשדה תעופה שאליו הוא שוגר;

(2) לאחר מכן לטוס לשדה המשני הרחוק ביותר, אם הוא נדרש, ולנחות בו;

(3) לאחר מכן לטוס במשך 45 דקות בתנאי צריכת דלק רגילה בשיוט.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), על אוירון המונע במנועי טורבו סילון, יחולו

הוראות תקנה 523.

522. (א) לא ישגר הקצין ולא ימריא טייס אוירון המונע במנועי בוכנה או במנועי טורבו-פרופלר בטיסות בינלאומיות, אלא אם כן מצוי בו דלק בכמות המספיקה, בהתחשב ברוח ובתנאי מזג אויר אחרים צפויים לטיסה, כאמור להלן -

כמויות דלק בטיסות בינלאומיות במטוסי בוכנה וטורבו-פרופלר

(1) לטוס לשדה התעופה שאליו הוא שוגר ולנחות בו;

(2) לאחר מכן, לטוס לשדה התעופה המשני הרחוק ביותר שצויין בשיגור ולנחות בו;

(3) לאחר מכן, לטוס במשך זמן הקצר מבין שניים אלה:

(א) 30 דקות ועוד 15 אחוזים מהזמן הכולל הנדרש לטוס בתנאי צריכת דלק רגילה בשיוט לשדות התעופה כאמור בפסקאות (1) ו-(2);

(ב) 90 דקות בתנאי צריכת דלק רגילה בשיוט.

(ב) לא ישגר אדם איריון כאמור בתקנת משנה (א) לשדה תעופה שלגביו לא נקבע שדה תעופה משני לפי תקנה 513(א)(2), אלא אם כן מצוי בו דלק בכמות מספקת בהתחשב ברוח ובתנאי מזג אויר חזויים, כדי לטוס לאותו שדה תעופה ולאחר מכן כדי לטוס במשך שלוש שעות בתנאי צריכת דלק רגילה בשיוט.

523. (א) לא ישגר הקצין איריון המונע כמנועי טורבו סילון ולא ימריא טייס, אלא אם כן מצוי בו דלק בכמות מספקת, בהתחשב ברוח ובתנאי מזג אויר צפויים אחרים לטיסה, כאמור להלן –

(1) לטוס לשדה התעופה אליו הוא שוגר או שוחרר;

(2) לאחר מכן, לטוס במשך תקופת זמן של 5 אחוזים מהזמן הכולל הנדרש לטוס משדה התעופה של ההמראה אל שדה התעופה שאליו שוגר או שוחרר ולנחות בו;

(3) לאחר מכן, לטוס ולנחות בשדה התעופה המשני והמרוחק ביותר המצויין בטופס שחרור הטיסה, אם נדרש שדה תעופה משני;

(4) ולאחר מכן, לטוס 30 דקות במהירות המתנה (Holding Speed) בגובה של 1,500 רגל מעל שדה התעופה המשני, או מעל שדה התעופה של היעד אם לא נדרש שדה תעופה משני, בתנאי טמפרטורה רגילים.

(ב) לא ישגר קצין איריון כאמור בתקנת משנה (א) לשדה תעופה שלגביו לא נדרש שדה תעופה משני כאמור בתקנה 513(א)(2), אלא אם כן מצוי בו דלק בכמות מספיקה, בהתחשב ברוח ובתנאי מזג אויר צפויים, לטוס לאותו שדה תעופה ולאחר מכן לטוס במשך שתיים לפחות בתנאי צריכת דלק רגילה בשיוט.

(ג) המנהל רשאי לתקן את מפרטי ההפעלה של מוביל אוירי בינלאומי, מוביל אוירי בטיסות שכר ומוביל אוירי בטיסות מיוחדות ולקבוע בהם כמות דלק גדולה מהאמור בתקנות משנה (א) או (ב), אם לדעתו נדרשת כמות דלק נוספת בנתיב מסויים למען בטיחות הטיסה.

(ד) לא ישגר קצין איריון כאמור בתקנת משנה (א) לשדה תעופה שלגביו נקבעו שני שדות תעופה משניים כאמור בתקנה 509 אלא אם כן, בהתחשב ברוח ובתנאי מזג אויר צפויים, מצוי בו דלק בכמות מספקת שלא תהיה נמוכה מהכמות הנדרשת על פי תקנת משנה (א) לטיסה, כאמור להלן –

(1) לטוס לשדה תעופה המשני המרוחק ביותר המצויין בטופס שחרור הטיסה;

(2) לאחר מכן לטוס במשך תקופת זמן של 5 אחוזים מהזמן הכולל הנדרש לטוס משדה התעופה של ההמראה אל שדה התעופה המשני, כמצויין בפסקה (1);

(3) לאחר מכן לטוס ולנחות בשדה התעופה המשני השני המצויין בטופס שחרור הטיסה;

(4) ולאחר מכן, לטוס 30 דקות במהירות המתנה בגובה של 1,500 רגל מעל שדה התעופה המשני השני בתנאי טמפרטורה רגילים.

524. מי שמחשב את כמות הדלק הנדרשת לפי סימן זה, בנוסף לכמות שאינה ניתנת לשימוש, יביא בחשבון את כל אלה:

(1) רוח ותנאי מזג אויר אחרים הצפויים;

כמויות דלק
באיריוני טורבו
סילון

נתונים לחישוב
הדלק הנדרש

(2) איחורים צפויים בשל תנועה אוירית:

(3) גישת מכשירים אחת ואפשרות הליכה סביב אחת בשדה התעופה של היעד;

(4) תנאים אחרים העלולים לגרום לאיחורים בנחיתת האוירון.

525. (א) לא ימריא טייס אוירון לפי כט"מ ולא ינחיתו, על אף כל הרשאה שקיבל מיחידת פת"א, כאשר בסיס העננים או הראות שדווח עליהם קטנים מאלה:

מינימום מזג אויר
כט"מ להמראה
ולנחיתה

(1) בהפעלת יום - 1,000 רגל תקרה ו-1.5 ק"מ ראות;

(2) בהפעלת לילה - 1,000 רגל תקרה ו-3 ק"מ ראות.

(ב) כאשר קיימת מגבלה מקומית על פני הקרקע, כגון עשן, אבק או סופות חול, ניתן להפחית את הדרישה לגבי הראות האמורה בתקנת משנה (א) ל-750 מטר ביום ובלילה, ובתנאי שקיימת אפשרות לבצע אל כל הפניות לאחר ההמראה ולפני הנחיתה, ואת כל הטיסה מעבר ל-1.5 ק"מ מגבולות שדה התעופה, מעל האיזור שבו קיימת מגבלת הראות המקומית או מחוצה לו.

526. (א) לא יתחיל טייס בהמראת אוירון בתנאי כט"מ על אף כל הרשאה מיחידת פת"א, אם תנאי מזג האויר שדווחו על ידי השירות המטאורולוגי בישראל או על ידי מי שהוסמך על ידו או על ידי מקור אחר שאישר המנהל, נמוכים מהמינימום שצויינו במפרטי ההפעלה של המוביל האוירי; לא צויינו המינימום במפרטי ההפעלה של המוביל - יחולו המינימום הקבועות בפרק השישי להמראה עבור אותו שדה.

מינימום מזג
אויר כט"מ
להמראה ולנחיתה

(ב) פרט לאמור בתקנת משנה (ד), לא ימשיך טייס בתהליכי גישת מכשירים מעבר לקבע הגישה הסופית (FAF); לא נקבע קבע הגישה הסופית, לא יתחיל טייס בביצוע הקטע הסופי לגישה בגישת מכשירים -

(1) בשדה תעופה מחוץ לישראל אלא אם השירות המטאורולוגי בישראל או מקור אחר שהוסמך על ידו או שאישר המנהל, מסר דיווח מטאורולוגי על אותו שדה תעופה;

(2) בשדה תעופה בישראל, אלא אם הראות האופקית לאותו שדה תעופה לפי הדיווח המטאורולוגי האחרון, שווה לפחות לראות האופקית המוערית שנקבעה לאותו תהליך.

(ג) החל הטייס בביצוע הקטע הסופי לגישה בגישת מכשירים לשדה כאמור בתקנת משנה (ב) וקיבל דיווח מזג אויר נוסף המצביע על מזג אויר מתחת למינימום המותרות, רשאי הטייס להמשיך בגישה עד לגובה ההחלטה (DH) או לגובה ההנמכה המינימלית (MDA); הגיע הטייס לגובה ההחלטה (DH) או לגובה ההנמכה המינימלי (MDA), ובכל עת לפני נקודת החטאת הגישה (MAP), רשאי הטייס להמשיך בגישה ולהנמיך מתחת לגובה ההחלטה או לגובה ההנמכה המינימלי ולנחות אם נתמלאו כל אלה:

(1) האוירון נמצא בכל עת במצב שבו יכול הטייס, עם תמרון רגיל ובשיעור הנמכה רגיל, לבצע נחיתה על המסלול שבשימוש ולפי שיעור הגלישה, לאפשר לאוירון לנחות בתחום אזור הנגיעה (Touch Down Zone) של המסלול האמור;

(2) ראות הטיסה אינה פחותה מהראות המוערית הקבועה לנחיתה כט"מ המאושרת לתהליך האמור;

(3) פרט לגישת הנמכה המבוצעת לפי תהליכי הנמכה בקטגוריות (II) ו-(III) אשר לגביהן קבע המנהל דרישות מיוחדות להמשך הגישה לנחיתה, טייס המבצע הנמכה יראה ויזהר בבירור לפחות אחד העצמים החזותיים האלה:

- (א) מערכת תאורת גישה, ואולם לא ינמך הטייס מתחת לגובה של 100 רגל מעל איזור הנגיעה, אלא אם כן יראה גם את אורות הצד או את אורות הסוף האדומים של מערכת תאורת הגישה;
- (ב) סימוני סף המסלול או תאורתו;
- (ג) תאורת התחלת המסלול, תאורת איזור הנגיעה או סימונו;
- (ד) אורות לסימון זווית גלישה (VASI) או (PAPI).

(4) האוירון נמצא בגישה ישירה לפי תהליך של גישה לא מדויקת המחייבת התייחסות לנקודה חזותית והוא הגיע מעל הנקודה החזותית, למעט מקרה שבו האוירון אינו ממוכשר כהלכה או שהטייס אינו מסוגל לקבוע את מיקומה של הנקודה החזותית, או כאשר לא ניתן לבצע את ההנמכה למסלול על פי הנהלים הרגילים ובשיעור ההנמכה הרגיל.

(ד) פרט למקרים של גישות הנמכה המבוצעות לפי תהליכי גישה בקטגוריות II ו-III אשר לגביהן קבע המנהל דרישות מיוחדות להמשך הגישה, רשאי הטייס להיכנס לקטע הסופי לגישה של גישת מכשירים בשדה תעופה, אף אם הראות האופקית היא מתחת לראות המזערית שנקבעה לאותו תהליך, אם מופעלות בשדה התעופה שיטת הנמכת מכשירים (ILS) והנמכת מכ"ם דיוק (PAR) ובשתייהן משתמש הטייס: אולם הטייס אינו רשאי להמשיך את הגישה מתחת לגובה ההחלטה (DH) או גובה ההנמכה המינימלי (MDA), אלא אם כן קיימים התנאים המפורטים בפסקאות (1) עד (4) בתקנת משנה (ג).

(ה) לצורך תקנה זו, קטע סופי לגישה של גישת מכשירים מתחיל מעל קבע הגישה הסופית (FAF) או מעל מתקן עזר לניווט שנקבע לתהליך כט"מ שבשימוש; כאשר לא נקבע קבע הגישה הסופית (FAF) בתהליך הכולל פניות נוהל, יתחיל הקטע הסופי לגישה בנקודה בה מסתיימת פניית הנוהל והאוירון מיוצב בכיוון לגישה הסופית אל מסלול הנחיתה.

(ו) פרט אם אושר אחרת במפרטים המבצעיים של בעל הרשיון, חייב טייס המבצע המראה בתנאי כט"מ, גישת מכשירים או נחיתה בשדה תעופה מחוץ לישראל, לפעול בהתאם לאמור בנהלים לגישות מכשירים ולמינימות מזג אויר המפורסמות על ידי הרשויות המוסמכות האחרות לגבי אותו שדה תעופה.

מינימות מזג
אוויר לנחיתה

527. (א) טייס מפקד אשר צבר פחות מ-100 שעות טיסה כטייס מפקד על סוג אוירון בהפעלה לפי פרק זה, יוגדלו מינימות גובה ההנמכה המינימלי (MDA), וגובה ההחלטה (DH) והראות לנחיתה שנקבעו בפרק הרביעי או במפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון ב-100 רגל תקרה וב-750 מטרים ראות; כאשר אותו שדה תעופה משמש כשדה תעופה משני, לא יועלו מינימות התקרה והראות ולא יופחתו מינימות הנחיתה מ-300 רגל תקרה ומ-1,500 מטרים ראות.

(ב) היה לטייס המפקד 100 שעות טיסה לפחות כטייס מפקד בסוג אחר של אוירון בהפעלה לפי פרק זה, ניתן להפחית את 100 שעות הנסיון האמורות בתקנת משנה (א) עד 50 אחוזים וזאת בהמרת כל שעת טיסה בנחיתה אחת על אותו סוג אוירון בהפעלה לפי פרק זה.

(ג) המינימות של קטגוריה II וטקלת ההעברה (Sliding Scale) של המינימות המאושרות במפרטי ההפעלה של מחזיק הרשיון, לא יחולו אלא אם כן הטייס המפקד שתקנת משנה (א) חלה עליו צבר את הנסיון האמור לפחות בסוג האוירון שאותו הוא מפעיל.

528. בעת ביצוע הפעלות לפי תקנות 525 עד 527, ערכי התקרה והראות בדיווח מזג האוויר האחרון חלים על המראות ונחיתות כט"מ וכט"מ ועל תהליכי גישת מכשירים במסלולי שדה התעופה: היה דיווח מזג האוויר האחרון, לרבות דיווח בעל פה ממגדל הפיקוח, מכיל ערך של ראות

תחולה של מינימות
מזג אויר מדווחות

המצויין כראות אופקית או טווח ראיית מסלול לגבי מסלול מסויים בשדה תעופה, יחול ערך ראות זה על המראות ונחיתות כטר"מ וכט"מ ועל גישות מכשירים ישירות לאותו מסלול.

כללי גובה טיסה

529. (א) (1) בנוסף לאמור בתקנות 93, 99 ו-102 או בכללים מתאימים מחוץ לישראל, לא יפעיל אדם כלי טיס מתחת לגבהים המזעריים הקבועים בתקנות משנה (ב) ו-(ג), פרט לנדרש לצורך המראה או נחיתה, אלא אם כן קבע המנהל גבהים מזעריים אחרים בהתחשב באופי פני הקרקע, באיכות ובכמות של השירותים המטאורולוגיים, במתקני הניווט הקיימים ובתנאי טיסה אחרים, לגבי כל נתיב או חלק של נתיב, אם מצא שנדרשים גבהים אחרים לביצועה של הטיסה בבטיחות:

(2) מחוץ לישראל יחולו הגבהים המזעריים הקבועים בתקנה זו, אלא אם כן קבעו מחזיק הרשיון במפרטי ההפעלה או מדינת החוף שמעליה מופעל כלי הטיס, גבהים מזעריים גבוהים יותר.

(ב) לא יפעיל רמפ"א כלי טיס המוליך נוסעים ולא יפעיל רמ"ב, רמט"ש ורמט"מ כלי טיס לפי כטר"מ ביום, בגובה שיפחת מ-1,000 רגל מעל פני הקרקע או במרחק שיפחת מ-350 מטרים מכל הר, גבעה או מכשול.

(ג) לא יפעיל אדם כלי טיס לפי כטר"מ בלילה ולפי כט"מ, בגובה שיפחת מ-1,000 רגל מעל למכשול הגבוה ביותר ובאזורי הרים בגובה שיפחת מ-2,000 רגל מעל למכשול הגבוה ביותר, בתחומי מרחק אופקי של 8 ק"מ ממרכזו של הנתיב המיועד: אדם המפעיל כלי טיס לפי כטר"מ בלילה באזורי הרים, רשאי להפעילו בנתיב מואר מאושר בגובה מזערי של 1,000 רגל מעל מכשול כאמור.

530. טייס המבצע גישה התחלתית לעבר מתקן ניווט רדיו לפי כט"מ, לא ינמיך את כלי הטיס מתחת לגובה המינימום המתאים לגישה התחלתית, כקבוע בתהליך גישת המכשירים לגבי אותו מתקן, עד שיוודא שהמצאותו מעל לאותו מתקן נקבעה ללא כל ספק.

גובה גישה התחלתית

531. מחזיק רשיון יכין טופס שיגור לכל טיסה בין נקודות קבועות, המבוסס על מידע שקיבל מקצין מבצעי אויר: הטייס המפקד והקצין יחתמו על טופס השיגור רק אם לדעת שניהם הטיסה יכולה להתבצע בבטיחות: קצין רשאי לאצול סמכותו לחתימה על גבי טופס השיגור, לגבי טיסה מסוימת, אולם אין הוא רשאי לאצול את סמכותו לשגר.

אחריות לשיגור

532. מחזיק רשיון אחראי להכנת רשומון העמסה (Load Sheet) מדויק לפני כל המראה: הרשומון יוכן ויחתם עבור כל טיסה על ידי מי שמועסק על ידי מחזיק הרשיון בתפקיד של מפקח על הטענת כלי הטיס ועל הכנת טפסי רשומון ההעמסה, או על ידי בני אדם אחרים שהסמיך לענין זה מחזיק הרשיון.

רשומון העמסה

533. (א) לא ימריא טייס אוירון אלא אם כן הטייס המפקד המציא לרשות המוסמכת לכך תכנית טיסה, הכוללת את המידע כמפורט בתקנה 78: מקום בו אין רשות מוסמכת, רשאי הטייס המפקד להמציא לרשות את תכנית הטיסה בהקדם האפשרי לאחר המראת כלי הטיס: תכנית הטיסה תהיה תקפה לכל קטעי הטיסה.

תכנית טיסה

(ב) כאשר מתבצעות טיסות לשדות תעופה של צה"ל, תומצא ההורעה כי כלי הטיס הגיע או כי הושלמה הטיסה, הכל כנדרש בתקנה 78, למגדל הפיקוח המתאים או ליחידת התקשורת שבאותו שדה תעופה.

תחולה

534. סימן זה חל על כל סוגי הרשיונות שפרק זה חל עליהם.

רישומי איש צוות
וקצין מבצעי אויר

535. מחזיק רשיון -

(1) ינהל רישומים עדכניים של כל איש צוות ושל כל קצין מבצעי אויר, בהם ירשום עמידתו בהוראות תקנות אלה, כגון מבחני רמה ונתיב, כשירותיות אוירון ונתיב, אימונים, בדיקות רפואיות נדרשות ומגבלות זמן תפקיד;

(2) ינהל רישום של כל פעולה שננקטה לשחרור, לפסילה רפואית או מקצועית של כל איש צוות ושל כל קצין מבצעי אויר, וישמור רישומים אלה לתקופה של 6 חודשים לפחות לאחר ביצוע הרישום.

רישומי כלי טיס

536. מחזיק רשיון ינהל רישום עדכני של כל כלי טיס שהוא מפעיל וימציא עותק ממנו ומכל שינוי בו למנהל.

טופס שיגור

537. טופס שיגור טיסה יכיל לכל טיסה את המידע דלהלן:

(1) מספר זיהוי של כלי הטיס;

(2) מספר הטיסה;

(3) שדה התעופה של ההמראה, שדות התעופה בנקודות ביניים, שדות התעופה בנקודות היעד ושדות התעופה המשניים;

(4) סוג ההפעלה (כגון: כטר"מ, כט"מ);

(5) כמות דלק מזערית.

(6) דו"חות מזג אויר ומינים ותחזיות מזג אויר או צירוף של אלה לשדות התעופה של נקודות היעד ונקודות הביניים ולשדות התעופה המשניים: הדו"חות ותחזיות יהיו האחרונים שניתן להשיגם בעת חתימת טופס שיגור הטיסה על ידי הטייס המפקד וקצין מבצעי אויר;

(7) כל מידע נוסף שלדעת טייס המפקד או קצין מבצעי האויר הינם דרושים או רצויים.

רישומון העמסה

538. רישומון העמסה (Load Manifest) יכיל את הפרטים המפורטים להלן בדבר הטענת כלי טיס בעת ההמראה -

(1) משקל כלי הטיס לרבות משקל הדלק, השמן, המטען, הכבדה, הנוסעים ואנשי הצוות: לענין פסקה זו, המשקל המרבי המותר לאותה טיסה לא יחרוג מכל אחד ממשקלים אלה:

(א) משקל ההמראה המרבי המותר למסלול המיועד להמראה, לרבות תיקונים עבור גובה, שיפוע, תנאי רוח וטמפרטורה הקיימים בעת ההמראה;

(ב) משקל ההמראה המרבי כאשר מביאים בחשבון את צריכת הדלק והשמן שתאפשר עמידה במגבלות הביצוע לאורך הנתיב;

(ג) משקל ההמראה המרבי כאשר מביאים בחשבון את צריכת הדלק והשמן בעת הטיסה כך שמשקל המטוס בעת הנחיתה יאפשר עמידה במגבלות משקל מרבי לנחיתה מאושרת בשדה התעופה של היעד;

(2) המשקל הכללי המחושב לפי נהלים מאושרים;

(3) הוכחה שכלי הטיס הוטען לפי תכנית מאושרת המבטיחה שמרכז הכובד מצוי בתחומים המאושרים;

(4) רשימת שמות כל הנוסעים, אלא אם כן רשימה זו נשמרת על ידי המוביל האווירי בדרך אחרת.

539. (א) הטייס המפקד של כלי טיס יחזיק בכלי הטיס, עד שיגיע ליעדו -

שמירת מסמכים

(1) עותק של רשומון ההעמסה כאמור בתקנה 538, למעט פירוט חלוקת המטען והנוסעים;

(2) עותק של טופס השיגור כאמור בתקנה 537;

(3) עותק של תכנית הטיסה כאמור בתקנה 533.

(ב) המוביל האווירי ישמור את עותקי המסמכים הנדרשים בתקנה זו במשך שלושה חדשים לפחות.

540. (א) כל אדם הנוקט פעולה בקשר לתקלה שיש בה כדי לסכן את בטיחות הטיסה, בגוף כלי הטיס, במנוע או בצידוד, בין שדווח לו על כך ובין שהתקלה נתגלתה על ידו, ירשום את הפעולה שנקט ביומן התחזוקה של כלי הטיס או יודא רישומה.

יומן תחזוקה של כלי טיס

(ב) מחזיק רשיון יקבע נהלים לפיהם העתקים של הרישומים כמפורט בתקנת משנה (א) יישמרו בכלי הטיס במקום נוח לגישה לאנשי הצוות ויכלול נהלים אלה בספר העזר למבצעים שלו.

541. (א) מחזיק רשיון ידווח למנהל בכתב על כל אירוע שארע לכלי טיס כאמור להלן על -

דיווח תקלות

(1) התלקחות אש בטיסה והפעלת מערכת התראת אש;

(2) התלקחות אש באוויר שאינו מוגן על ידי מערכת התראת אש;

(3) הפעלת מערכת התראת אש בטיסה, גם אם היתה זו התראת שווא;

(4) תקלה במערכת הפליטה של המנוע שבעטיה נגרם נזק למנוע, לחלק סמוך של מבנה כלי הטיס, לצידוד או לרכיבים;

(5) הצטברות או זרימה של עשן, אדים, גזים רעילים או מזיקים בתא הצוות או בתא הנוסעים בעת הטיסה;

(6) כשל מנוע באוויר כתוצאה מהפסקת הבעירה (Flameout), חדירת גוף זר, התקררות או נזק שנגרם למנוע או למבנה של כלי הטיס;

(7) הפסקת פעולה של יותר ממנוע אחד בעת הטיסה;

(8) תקלה במערכת בקרת הפרופלר או במערכת הנצת (Feathering) הפרופלר;

(9) דליפת דלק בעת הטיסה, כולל דליפה במערכת ההרקה המהירה (Fuel Dumping System), דליפה של נוזל דליק במקום בו קיים בדרך כלל מקור של הצתה ודליפה המשפיעה על זרימת הדלק למנועים;

(10) תקלה שארעה בהורדת כן הנסע או הרמתו או בפתיחה או סגירה של דלתות כן הנסע בעת הטיסה;

(11) תקלה במערכת הבלמים שגרמה לאובדן כושר הבלימה כאשר כלי הטיס נמצא בתנועה על הקרקע;

(12) ליקוי או נזק שנגרם למבנה כלי הטיס המחייב ביצוע תיקון גדול;

(13) סדקים, עיוותים תמידיים או שיתוק של מבנה כלי הטיס מעבר למגבלות המרביות המאושרות;

(14) תקלה ברכיב או במערכת של כלי הטיס שהצריכה נקיטת פעולות חירום בעת הטיסה, למעט הפסקה יוזמה של פעולת מנוע.

(ב) לענין תקנת משנה (א), "בטיסה" – תקופת הזמן שמרגע ההמראה של כלי הטיס עד נחיתתו.

(ג) בנוסף לדיווח לפי תקנת משנה (א) ידווח מחזיק רשיון החייב בדיווח על כל תקלה אשר לדעתו סיכנה או עלולה היתה לסכן את הפעלת כלי הטיס בבטיחות.

(ד) מחזיק רשיון החייב בדיווח ישלח את הדיווחים הנדרשים לכל המאוחר למחרת האירוע או גילוי, אולם אם יום המחרת הוא יום שבת או יום חג, ישלח את הדיווחים ביום שלאחר השבת או החג.

(ה) בנוסף לדיווחים האמורים בתקנת משנה (א), ידווח מחזיק הרשיון גם את הנתונים הבאים הנמצאים בהישג ידו –

(1) שם מחזיק הרשיון, סוג כלי הטיס וסימני הלאומיות והרישום שלו;

(2) תאריך, מקום וזמן האירוע;

(3) פעולות החירום שננקטו בעת הטיסה;

(4) זיהוי החלק, הרכיב או המערכת הקשורים באירוע והזמן שחלף מאז שיפוץ של החלק, הרכיב או המערכת;

(5) אופי התקלה וסיבה משוערת לאירועה.

(6) אם האוירון קורקע כתוצאה מהתקלה;

(7) נתונים אחרים הדרושים לזיהוי התקלה, קביעת חומרתה והפעולה שננקטה לתיקונה;

(8) כל פרט נוסף שימצא לנכון.

(ו) הדיווחים הנדרשים לפי תקנות משנה (א) ו-(ה) יישלחו למנהל גם אם לא כל הפרטים ידועים; כאשר הדיווח חלקי, חייב מחזיק הרשיון להשלימו עם היוודע הפרטים החסרים.

(ז) הוראות תקנות משנה (ד) ו-(ה) לא יחולו כאשר החייב בדיווח יודיע כי –

(1) התקלה כבר דווחה למנהל על ידי אחר;

(2) התקלה דווחה על ידו לפי הוראות תקנות הטיס (חקירת תאונות ותקריות כלי טיס), התשמ"ד-1984⁸, לפי תקנות התייעוד, או לפי תקנות מכוני הבדק.

דיווח על
הפרעות בטיסה

542. מחזיק רשיון ידווח למנהל, על פי נוהל שקבע המנהל על כל אלה:

(1) הפסקת טיסה או סטיה לא מתוכננת מנתיב הטיסה בגלל סיבה טכנית ושלא היתה חייבת בדיווח לפי תקנה 541;

(2) מנוע שהורד מכלי הטיס טרם זמנו בגלל תקלה;

(3) הפרופלורים שהונצו בטיסה שלא במסגרת טיסות אימונים, טיסות הדגמה או טיסות ניסוי.

⁸ ק"ת התשמ"ד, עמ' 1938: התשמ"ד, עמ' 898.

543. מחזיק רשיון יוודא כי האישור המצוין כי כלי הטיס כשיר לטיסה, נרשם במסמכי כלי הטיס וזאת על ידי הוצאת תעודת אחזקה ושחרור או ברישום בספר הטיסה, הכל כפי שקבע מחזיק הרשיון במערך האחזקה שלו.

544. מוביל אווירי בטיסות מיוחדות ישמור העתק של כל חוזה בכתב שלפיו הוא מספק שירותים כמוביל אווירי בטיסות מיוחדות במשך תקופה של שנה לפחות: במקרה של חוזה בעל פה, ישמור המוביל האווירי תקציר של עיקרי החוזה ושל כל התיקונים שבו אחר עשיית החוזה או השינוי.

פרק ארבעה עשר: הוראות שונות

545. העובר על הוראות תקנות אלה, דינו - קנס אלף שקלים חדשים או מאסר שישה חודשים.

546. בטלים -

(1) תוספות ג', ד', ר', ז', ח' רט' לחוק הטיס, 1927;

(2) צו הטיס (הגבלות על הטיסה ואכרזת אזור אסור), התשל"ב-1972;

(3) הפרק החמישי לתקנות הטיס (בטיחות בתעופה האזרחית), התשכ"א-1961;

(4) תקנות 356, 357, 358, משנת התשמ"ב-1981.

חיים קורפו
שר התחבורה

י"א בסיון התשמ"ח, (27 במאי 1988)

(חמ 1299-3)

לוח השוואה בין תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1981, לבין התקנות המקבילות של הפ.א.ר.*

התקנה	פ.א.ר.	התקנה	פ.א.ר.
19	91.21	2	91.1
20	91.23	3	91.2
21	-	4	91.3
22	91.24	5	91.4
23	91.172	6	91.5
24	-	7	91.6
25	-	8	91.7
26	-	9	91.8
27	91.25	10	91.9; 91.10
28	91.27	11	91.11
29	91.28	11א	-
30	91.29	12	91.12
31	91.31	13	91.13
31א	91.30	14	91.14
31ב	91.30	15	91.15
32	91.32	16	91.17
33	91.33	17	91.18

* הלוח אינו מהווה חלק מהתקנות אלא משמש אמצעי עזר בלבד.

התקנה	פ.א.ר.
79	91.85
80	91.87 (D)
81	91.87 (E)
82	91.87 (F)
83	91.87 (G)
84	91.87 (H)
85	91.89
85	-
86	91.91 (B)
87	91.93
88	91.95
89	91.97
90	91.63
91	-
92	-
93	91.105; 91.79
94	-
95	-
96	-
97	-
98	-
99	-
100	-
101	-
102	91.119
103	91.121
104	91.123
105	91.125
106	91.127
107	91.129
108	91.116 (A)
109	91.116 (B)
110	91.116 (F)
111	91.116 (G)
112	91.116 (H)
113	91.116 (I)
114	91.116 (J)
115	91.116 (C) (E)
116	91.116 (K)
117	2 לנספח 3.8.1
118	2 לנספח 3.8.2
119	-
120	-
121	-
חוסמות (A) ו-(B) לנספח 2	
122	97.1

התקנה	פ.א.ר.
34	91.20
35	91.34
36	91.35
37	91.36
38	91.37
39	91.39
40	91.41
41	91.42
42	91.43
42	-
43	91.45
44	91.49; 135-158
45	91.51
46	91.52
47	91.55
48	91.54
49	-
50	-
51	-
52	-
53	-
54	-
55	-
56	-
57	-
58	-
59	-
60	-
61	-
62	-
63	-
64	-
65	-
66	-
67	91.65
68	91.67
69	91.69
70	91.70
71	91.71
72	91.73
73	91.75
74	2 לנספח 3.4
75	2 לנספח 3.5
76	91.81
77	-
78	91.83

פ.א.ר.	התקנה
101.7	165
101.13	166
101.15	167
101.17	168
101.19	169
101.23	170
101.25	171
101.33	172
101.35	173
101.37	174
101.39	175
-	176
-	177
-	178
-	179
-	180
-	א180
-	ב180
-	ג180
-	ד180
-	ה180
-	ו180
-	ז180
-	ח180
-	ט180
-	י180
-	יא180
-	יב180
-	יג180
-	יד180
-	טז180
-	טז180
-	יז180
-	יח180
-	יט180
105.1	181
105.13	182
105.14	183
105.15	184
105.17	185
105.19	186
105.25	187
105.25 (B)	188
105.27	189
105.29	190
105.33	191

פ.א.ר.	התקנה
97.3	123
97.5	124
43.1	125
-	א125
43.1 : 91.163	126
91.165 : 91.30	127
-	128
43.3	129
-	130
91.169 : 43.9	131
91.170	132
43.5 : 43.7 : 91.167	133
43.13	134
43.15	135
91.173	136
91.174	137
91.175	138
91.167	139
-	140
91.170 (A) : 91.177(A)	
91.171 : 91.172 B	
91.171 (D)	141
43.1 (B)	142
91.181 (A) (B)	143
91.181 (C)	144
91.181 (D)	145
91.183	146
91.185	147
-	148
91.189	149
91.191	150
91.193	151
91.195	152
91.197	153
91.199	154
91.200	א154
91.201	155
91.203	156
91.207	157
91.209	158
91.211	159
91.213	160
91.215	161
101.1	162
-	163
101.5	164

פ.א.ר.	התקנה
135.17	238
135.19	239
135.21	240
135.23	241
135.25	242
135.27	243
135.29	244
135.31	245
135.33	246
135.35	247
135.37	248
135.39	249
135.61	250
135.63	251
135.65	252
135.67	253
135.69	254
135.71	255
135.73	256
135.75	257
135.77	258
135.81	259
135.83	260
135.85	261
135.87	262
135.89	263
135.91	264
135.93	265
135.95	266
135.97	267
135.99	268
135.101	269
135.103	270
135.105	271
135.107	272
135.109	273
135.111	274
135.113	275
135.115	276
135.117	277
135.121	278
135.123	279
135.141	280
135.143	281
135.145	282
135.147	283

פ.א.ר.	התקנה
105.35	192
-	193
105.43	194
105.11	195
65.127	196
65.129	197
65.131	198
65.133	199
137.1	200
137.3	201
137.11	202
137.15	203
137.17	204
137.19 (A)	205
137.19 (B)	206
137.19 (C)	207
137.19 (D)	208
137.19 (E)	209
-	210
137.21 : 137.23	211
137.29	212
137.31	213
137.33	214
137.37	215
137.39 (A)	216
137.39 (B)	217
137.41	218
137.43	219
137.45	220
137.49	221
137.51 (A)	222
137.51 (B)	223
137.53	224
137.55	225
137.57	226
137.59	227
137.71	228
137.75 : 137.79	229
135.1	230
135.2	231
135.5	232
137.7	233
135.9	234
135.11	235
135.13	236
135.15	237

פ.א.ר.	החקנה
135.331	329
135.333	330
135.335	331
135.337	332
135.339	333
135.341	334
135.343	335
135.345	336
135.347	337
135.349	338
135.351	339
135.361	340
135.363	341
135.411	342
135.413	343
135.413 ; 135.423	344
135.425	
135.419	345
135.413 (B) ; 135.423	346
135.427	347
135.427 (B)	348
135.429	349
135.431	350
135.433	351
135.437 (B)	352
135.415	353
135.417	354
135.443	355
-	356
121.1	357
121.3	358
-	359
121.4	360
121.6	361
121.9	362
121.11	363
121.15	364
121.23	365
121.25	366
121.27	367
121.29	368
121.43	369
121.45	370
-	371
-	372
121.47	373

פ.א.ר.	החקנה
135.149	284
135.151	285
135.153	286
135.155	287
135.157	288
135.159	289
135.161	290
135.163	291
135.165	292
135.167	293
135.169	294
135.170	294
135.171	295
135.173	296
135.175	297
135.177	298
135.179	299
135.181	300
135.183	301
135.185	302
135.207	303
135.209	304
135.213	305
135.215	306
135.217	307
135.219	308
135.221	309
135.223	310
135.223	311
135.225	312
135.227	313
135.229	314
135.243	315
135.245	316
135.247	317
135.293	318
135.295	319
135.297	320
135.299	321
135.301	322
135.303	323
135.321	324
135.323	325
135.325	326
135.327	327
135.329	328

משרד המשפטים

מסמך זה הינו העתק שנסרק בשלמותו ביום ובשעה המצוינים,
בסריקה ממוחשבת מהימנה מהמסמך המצוי בתיק,
בהתאם לנוהל הבדיקות במשרד המשפטים.
על החתום

משרד המשפטים (חתימה מוסדית).